

Tilinpäätös 2018

Tilinpäätös 2018

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2018	2	3. Investoinnit ja yrityshankinnat	44	6. Konsernirakenne	74
KONSERNIN TUNNUSLUVUT	18	3.1. Liikearvo	44	6.1. Lähipiiri	74
TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT	21	3.2. Muut aineettomat hyödykkeet	46	6.2. Konsernin tytäryritykset ja osakkuusyryitykset	76
○ KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)	23	3.3. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	47	7. Taseen ulkopuoliset erät	78
Konsernin tuloslaskelma	23	3.4. Muut osakkeet	49	7.1. Vastuuitoumukset ja ehdolliset velat	78
Konsernin laaja tuloslaskelma	23	3.5. Liiketoimintojen yhdistäminen	50	7.2. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	80
Konsernin tase	24	4. Käyttöpääoma ja muut tase-erät	51	○ EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS	81
Konsernin rahavirtalaskelma	25	4.1. Vaihto-omaisuus	51	○ HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS JA ALLEKIRJOITUKSET	96
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26	4.2. Myyntisaamiset ja muut saamiset	51	TILINTARKASTUSKERTOMUS	97
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	28	4.3. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	52	TULOSKEHITYS NELJÄNNEKSVUOSITTAIN	101
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	28	4.4. Laskennalliset verovelat ja -saamiset	53	TUNNUSLUKUIEN TÄSMÄYTYKSET IFRS-LUKUIIHIN	102
2. Taloudellinen tulos	34	4.5. Etuusperusteiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet	55	OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT	104
2.1. Segmenttitiedot	34	4.6. Varaukset	59	TIETOA SIJOITTAJILLE	107
2.2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	37	5. Pääomarakenne ja rahoitusriskit	60		
2.3. Osakeperusteiset maksut	39	5.1. Pääomarakenne	60		
2.4. Poistot ja arvonalentumiset	40	5.2. Oma pääoma	62		
2.5. Rahoitustuotot ja -kulut	41	5.3. Korolliset velat	63		
2.6. Tuloverot	42	5.4. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	65		
2.7. Osakekohtainen tulos	43	5.5. Rahoitusriskien hallinta	68		
2.8. Muut laajan tuloksen erät	43	5.6. Johdannaisinstrumentit	72		

○ OSA TILINTARKASTETTUA TILINPÄÄTÖSTÄ 2018

Hallituksen toimintakertomus 2018

Vuonna 2018 Kemira-konsernin liikevaihto nousi 4 % ja oli 2 592,8 miljoonaa euroa (2 486,0) pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 7 % kaikkien liiketoimintojen kasvun ansiosta.

Operatiivinen käyttökate nousi 4 % ja oli 323,1 miljoonaa euroa (311,3), kun myyntihintojen kasvu enemmän kuin kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen.

Operatiivinen käyttökateprosentti oli 12,5 % (12,5 %).

AVAINLUVUT

Milj. euroa	2018	2017
Liikevaihto	2 592,8	2 486,0
Operatiivinen käyttökate	323,1	311,3
Operatiivinen käyttökate, %	12,5	12,5
Käyttökate	314,8	282,4
Käyttökate, %	12,1	11,4
Operatiivinen liikevoitto	173,8	170,3
Operatiivinen liikevoitto, %	6,7	6,9
Liikevoitto	148,2	141,4
Liikevoitto, %	5,7	5,7
Rahoituskulut, netto	-25,0	-28,9
Voitto ennen veroja	123,3	112,6
Tilikauden voitto	95,2	85,2
Osakekohtainen tulos, euroa	0,58	0,52

*12 kuukauden liukuva keskiarvo (Sidotun pääoman tuotto, % perustuu liikevoittoon).

Kemira esittää raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu**, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisasaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tiedyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä. Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä raportissa ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty erikseen, minkä seurauksena yksittäisten lukujen summat saattavat hieman poiketa esitetyistä summista.

**Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien.

Käyttökate kasvoi 11 % ja oli 314,8 miljoonaa euroa (282,4). Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Osakekohtainen tulos nousi 13 % 0,58 euroon (0,52) pääasiassa korkeamman operatiivisen käyttökateen ja alhaisempien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien seurauksena.

Hallitus ehdottaa vuoden 2019 yhtiökokoukselle 0,53 euron osinkoa (0,53) osakkeelta eli yhteensä 81 miljoonaa euroa (81).

Milj. euroa	2018	2017
Sidottu pääoma*	1 781,4	1 763,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	9,8	9,7
Sidotun pääoman tuotto*, %	8,3	8,0
Liiketoiminnan rahavirta	210,2	205,1
Investoinnit ilman yritysostoja	150,4	190,1
Investoinnit	193,7	190,1
Rahavirta investointien jälkeen	29,0	13,0
Omavaraisuus, % kauden lopussa	44	44
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	7,80	7,61
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	62	59
Henkilöstö kauden lopussa	4 915	4 732

TALOUDELLINEN TULOS 2018

Liikevaihto nousi 4 % pääasiassa myyntihintojen kasvun ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 7 %.

Liikevaihto	2018 milj. euroa	2017 milj. euroa	Muutos-%	Orgaaninen kasvu*, %	Valuutta- kurssien vaikutus, %	Yritys- ostojen ja -myyntien vaikutus, %
Pulp & Paper	1 520,2	1 476,9	+3	+6	-3	0
Industry & Water	1 072,6	1 009,1	+6	+9	-3	0
Yhteensä	2 592,8	2 486,0	+4	+7	-3	0

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien

Maantieteellisesti liikevaihto jakautui seuraavasti: EMEA (Europe, Middle East, Africa) 52 % (52 %), Americas 39 % (39 %) sekä APAC (Asia Pacific) 9 % (9 %).

Operatiivinen käyttökate kasvoi 4 %, kun korkeammat myyntihinnat enemmän kuin kumosivat korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. Valuuttakurssimuutosten 14 miljoonan euron negatiivinen vaikutus kumosi myyntimäärien kasvun 16 miljoonan euron vaikutuksen.

Varianssianalyysi, milj. euroa	1-12
Operatiivinen käyttökate, 2017	311,3
Myyntimäärät	+15,9
Myyntihinnat	+149,5
Muuttuvat kustannukset	-129,0
Kiinteät kustannukset	-7,3
Valuuttakurssimuutokset	-14,0
Muut	-3,3
Operatiivinen käyttökate, 2018	323,1

Operatiivinen käyttökate	2018 milj. euroa	2017 milj. euroa	Muutos-%	2018 kate-%	2017 kate-%
Pulp & Paper	191,7	197,7	-3	12,6	13,4
Industry & Water	131,5	113,6	+15	12,3	11,3
Yhteensä	323,1	311,3	+4	12,5	12,5

Käyttökate nousi 11 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. **Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa** sisälsivät organisaation uudelleenjärjestelykuluja, myyntivoiton ja positiivisia korjauksia transaktiokustannuksiin. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät edellisvuonna johtuivat organisaation uudelleenjärjestelykuluista ja -12,7 miljoonan euron korvauksesta liittyen vahingonkorvausvaateen sopimiseen. Vaade liittyi vanhaan epäiltyyn kilpailulainsäädännön rikkomukseen vetyperoksidiliiketoiminnassa vuosina 1994-2000.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	2018	2017
Käyttökatteessa	-8,3	-28,9
Pulp & Paper	-3,9	-17,9
Industry & Water	-4,4	-11,0
Poistoissa ja arvonalentumisissa	-17,3	0,0
Pulp & Paper	-7,9	0,0
Industry & Water	-9,3	0,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-25,6	-28,9

Poistot ja arvonalentumiset nousivat 166,6 miljoonaan euroon (141,0) sisältäen 15,9 miljoonan euron (16,7) hankintamenoalokaatioon liittyvät poistot. Poistot ja arvonalentumiset sisälsivät **vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä** -17,3 miljoonaa euroa (0,0), ja ne liittyivät tuotantoyksiköiden alaskirjauksiin. Alaskirjaukset liittyivät Industry & Water -segmentin polymeerituotannon pitkän aikavälin optimointiin ja päätökseen ohjata enemmän vetyperoksidikapasiteettia selluasiakkaille Pulp & Paper -segmentissä.

Operatiivinen liikevoitto nousi 2 %, kun myyntihintojen ja -määrien kasvu enemmän kuin kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten ja valuuttakurssimuutosten negatiivisen vaikutuksen. **Liikevoitto** nousi 5 %. Ero operatiiviseen liikevoittoon selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Rahoituskulut, netto olivat -25,0 miljoonaa euroa (-28,9). **Tuloverot** olivat -28,1 miljoonaa euroa (-27,4). Raportoitu veroaste oli 23 % (24 %). **Tilikauden voitto** nousi 12 % pääasiassa korkeamman operatiivisen käyttökattteen ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien ansiosta.

RAHOITUSASEMA JA RAHAVIRTA

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2018 nousi 210,2 miljoonaan euroon (205,1) korkeamman operatiivisen käyttökattteen ansiosta. Rahavirta investointien jälkeen nousi 29,0 miljoonaan euroon (13,0), mikä johtui pääasiassa alhaisemmista investoinneista ilman yritysostoja.

Korollisten velkojen määrä oli kauden lopussa 886 miljoonaa euroa (861). Konsernin korollisten velkojen keskimääräinen korko oli 1,9 % (2,0 %). Kemira teki joulukuussa 150 miljoonan euron kahdenväliset lainasopimukset, jotka erääntyvät vuonna 2023. Lainat korvaavat vuonna 2020 erääntyvät kahdenväliset lainat. Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli 31 kuukautta (33). Kiinteäkorkoisten lainojen osuus korollisten velkojen kokonaissummasta oli 79 % (75 %).

Seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvän lyhytaikaisen velan määrä oli 240 miljoonaa euroa (191). Rahavarat 31.12.2018 olivat 145 miljoonaa euroa (166). Konsernilla on yhteensä 440 miljoonan euron arvosta nostamattomia luottoja.

Kemira-konsernin nettovelka oli kauden lopussa 741 miljoonaa euroa (694). Omavaraisuusaste oli 44 % (44 %) ja velkaantuneisuus oli 62 % (59 %).

Kemira altistuu valuutan transaktio- ja translaatoriskeille. Konsernin merkittävimmät valuuttavirtariskit liittyvät Ruotsin kruunuun, Yhdysvaltain dollariin ja Kanadan dollariin. Vuoden lopussa Ruotsin kruunumääräinen 12 kuukauden valuuttavirtariski suhteessa euroon oli vasta-arvoltaan noin 50 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 74 %. Yhdysvaltain dollarimääräinen valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 24 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 59 %. Kanadan dollarimääräinen valuuttavirtariski suhteessa Yhdysvaltain dollariin oli vasta-arvoltaan noin 25 miljoonaa euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 24 %. Kanadan dollarimääräinen valuuttavirtariski suhteessa euroon oli vasta-arvoltaan noin 15 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 69 %. Kemira altistui myös pienemmille

transaktioriskeille, jotka tulivat pääosin Kiinan renminbistä, Norjan kruunusta, Brasilian realista, Puola zlotysta ja Venäjän ruplasta. Näiden yhteenlaskettu 12 kuukauden valuuttavirtariski oli vuoden lopussa vasta-arvoltaan noin 72 miljoonaa euroa.

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroissa, Kemira altistuu myös valuutan translaatoriskille siltä osin kun sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muissa valuutoissa kuin euroissa. Kemiran merkittävimmät translaatoriskit liikevaihdon ja käyttökatteen osalta tulevat Yhdysvaltain dollarista ja Kanadan dollarista. Valuuttojen vahvistuminen suhteessa euroon kasvattaisi Kemiran liikevaihtoa ja käyttökatetta translaatiovaikutuksen kautta.

INVESTOINNIT

Vuonna 2018 investoinnit ilman yritysostoja laskivat 21 % 150,4 miljoonaan euroon (190,1). Investoinnit jakautuivat seuraavasti: laajennusinvestoinnit 29 % (35 %), parannusinvestoinnit 36 % (34 %) ja ylläpitoinvestoinnit 35 % (31 %). Vuoden suurin investointi oli kemiallisesti tehostetussa öljyn talteenotossa käytettävien polymeerien tuotantokapasiteetin laajennus Botlekin tehtaalla Alankomaissa.

Investoinnit yritysostot mukaan lukien olivat 193,7 miljoonaa euroa (190,1). Kemira sai päätökseen kaupan kiinalaisen AKD-vahavalmistajan kanssa. Kemira muodosti Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technologyn kanssa ("TC Wanfeng") yhteisyrityksen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou. Kemira omistaa 80 % ja TC Wanfeng 20 % uudesta yhteisyrityksestä.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Vuonna 2018 tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin 30,2 miljoonaa euroa (30,3) ollen 1,2 % (1,2 %) konsernin liikevaihdosta.

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta mahdollistaa kasvun ja edistää erottautumista. Uudet tuotelanseeraukset edistävät Kemiran asiakkaiden prosessien tehokkuutta

ja kestävyyttä sekä parantavat kannattavuutta. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia erilaisia tuotteita ja sovelluksia.

Vuoden 2018 lopussa Kemiralla oli 366 (389) patenttiperhettä sisältäen 1 546 (1 525) myönnettyä patenttia ja 1 042 (1 017) vireillä olevaa patenttihakemusta. Vuonna 2018 Kemira jätti 34 (52) uutta patenttihakemusta. Vuonna 2018 alkoi kymmenen uuden tuoteprojektin kaupallistaminen, joista yhdeksän parantaa asiakkaiden resurssitehokkuutta.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli kauden lopussa 4 915 työntekijää (4 732). Kemiralla oli työntekijöitä Suomessa yhteensä 802 (803), muualla EMEAssa 1 777 (1 768), Americas-alueella 1 559 (1 514) ja APAC-alueella 777 (647).

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

YRITYSVASTUUN PAINOPISTEET

Kemira arvioi järjestelmällisesti omien toimintojensa ja liikesuhteidensa kautta aiheutuvia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä ympäristövaikutuksia. Yritysvastuumme painopisteet perustuvat liiketoimintamallimme kautta syntyviin olennaisimpiin vaikutuksiin, asiakkaiden, sijoittajien ja muiden sidosryhmien kasvaviin odotuksiin ja sitoutumiseemme Kemiran liiketapaperiaatteisiin ja kansainvälisesti määriteltäviin vastuullisuusperiaatteisiin. Kemira on YK:n Global Compact -aloitteen allekirjoittamalla sitoutunut toimimaan yleisten kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä noudattamaan ja edistämään ihmisoikeuksia, edistämään asianmukaisia työoloja, vähentämään ympäristövaikutuksia ja osallistumaan korruption vastaiseen työhön. Kemira on myös sitoutunut kemianteollisuuden omaan Responsible Care® -vastuullisuusohjelmaan, joka tähtää parantamaan työyhteisön hyvinvointia, luonnonvarojen kestävä käyttöä ja turvallisuutta.

Yritysvastuun kolme painopistealuetta kattavat kuusi olennaisinta näkökohtaa ja niiden vaikutukset:

Kestävät tuotteet ja ratkaisut

- Kestävät tuotteet: Tuotteet, jotka parantavat asiakkaiden vastuullisuutta parantaen käyttövaiheen resurssitehokkuutta.
- Tuoteturvallisuus: Vaatimusten mukaisuus ja turvallinen käyttö tuotteen koko elinkaaren aikana.

Toimintojen ja toimitusketjun vastuullisuus

- Omien toimintojen vastuullisuudesta huolehtiminen siten, että voimme luoda turvallisen työympäristön ja pitää huolta Kemiran omaisuudesta, sekä varmistaa ettei toimintamme aiheuta haitallisia ympäristövaikutuksia. Tärkeimmät osa-alueet ovat työturvallisuus sekä ilmastonmuutos.
- Toimitusketjun vastuullisuuteen liittyvien käytäntöjen varmistaminen.

Integriteetti ja vastuu henkilöstöstä

- Henkilöstö: Työntekijöiden sitoutuminen ja osaamisen kehittäminen.
- Integriteetti: Vastuulliset liiketoimintakäytännöt omassa toiminnassa ja liikeyhteistyön kanssa.

Kemira asettaa yritysvastuun painopistealueille säännöllisesti seurattavia konserninlaajuisia mittareita ja tavoitteita, jotka ovat johtoryhmän hyväksymiä ja joita hallitus seuraa. Relevantit johtamisprosessit liittyen kattaviin yritysvastuun teemoihin on kehitetty ja viety osaksi yhtiön integroitua johtamisjärjestelmää.

KESTÄVÄT TUOTTEET JA RATKAISUT

Kemira on sitoutunut edistämään kestävästä kehitystä tuotteissaan ja ratkaisuihinsa. Vuonna 2018 otimme käyttöön tunnusluvun, jonka avulla seuraamme niiden tuotteiden osuutta liikevaihdosta, jotka on kehitetty parantamaan asiakkaidemme resurssitehokkuutta. Tämä tunnusluku on olennainen myös strategiassamme määritellyn yhtiön olemassaolon tarkoituksen kannalta.

Kemiran uusien tuotteiden kehitysprosessissa arvioidaan jokaisen uuden tuotteen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä ympäristövaikutuksia verrattuna olemassa oleviin, vertailupohjana käytettäviin ratkaisuihin. Tuotekehitysprojektin onnistunut läpiviemi

edellyttää jokaisessa projektin päätöksentekovaiheissa parempia ratkaisuja sekä tuotteen vastuullisuuden että liiketoimintahyötyjen suhteen, jotta projektin jatkaminen ja viime kädessä tuotteen lanseeraus on perusteltua.

Kemiran tuoteturvallisuusperiaatteiden mukaisesti tuotteiden vaikutukset työterveyteen, turvallisuuteen ja ympäristönäkökohtiin huomioidaan tuotteen koko elinkaaren aikana. Pyrimme myös löytämään haitattomampia ja kestävämpiä raaka-ainevaihtoehtoja. Lisäksi varmistamme, että tuotteitamme voidaan turvallisesti kuljettaa, käsitellä ja varastoida sekä asianmukaisesti poistaa käytöstä ja hävittää.

TOIMINTOJEN JA TOIMITUSKETJUN VASTUULLISUUS

Kemira on sitoutunut varmistamaan toimintojen vastuullisuuden yrityksen omaisuuden, ympäristön, työntekijöiden, urakoitsijoiden, asiakkaiden ja yhteisöjen suojaamiseksi. Kemiran päämääränä on saattaa kaikki toiminnot globaalisti Kemiran integroidun johtamisjärjestelmän piiriin. Johtamisjärjestelmä kattaa organisaation työskentelytavan, jonka pohjana ovat konsernin politiikat, liiketoimintaprosessit ja yhteiset käytännöt. Siinä määritellään myös jokaisen organisaatiotason velvollisuudet ja vastuut. Kemiran päämääränä on, että kaikki integroidun johtamisjärjestelmän piirissä olevat toiminnot täyttävät kansainvälisten standardien ISO 9001:2015 -laatuvaatimukset, ISO 14001:2015 -ympäristövaatimukset ja OHSAS 18001:2007 -työterveys- ja -turvallisuusvaatimukset. Energianhallintajärjestelmämme on sertifioitu ISO 50001:2001 -standardin mukaisesti.

Turvallisuuden varmistaminen on prioriteetti kaikissa toiminnoissamme. Pyrimme jatkuvaan parantamiseen ympäristövaikutusten vähentämisessä. Kemiran ilmastomuutosvaikutusten vähentämiseen liittyvä tunnusluku on hiili-indeksi. Tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä ja saavuttaa indeksitaso 80 vuoteen 2020 mennessä verrattuna vertailulukuun 100 vuonna 2012.

Pyrimme varmistamaan, että toimittajamme ja yhteistyökumppanimme noudattavat omassa toiminnassaan vaatimuksia, jotka ovat linjassa Kemiran omien Liiketapaperiaatteiden kanssa. Perusvaatimuksia ovat vastuullinen ja rehellinen liiketapa, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, asianmukaisten työolojen järjestäminen ja ympäristön suojeleminen.

Kemira edellyttää, että kaikki toimittajat ja yhteistyökumppanit noudattavat näitä liiketapaperiaatteita. Strategisesti ja ratkaisevasti tärkeiden ja toimitusmääriltään suurten toimittajien on osallistuttava vastuullisuuden arviointiprosessiin, joka perustuu Global Reporting Initiative -aloitteen, YK:n Global Compact -aloitteen ja ISO 26000 -standardin kansainvälisiin vastuullisuusperiaatteisiin. Arviointitulosten perusteella tehdään toimittajien riskiluokitus ja määritetään luokituksen mukaiset toimenpiteet. Toimittajat, joille on tehty parannussuunnitelma, arvioidaan uudelleen seuraavana vuonna, ja korkean riskitason toimittajat auditoidaan.

INTEGRITEETTI JA VASTUU HENKILÖSTÖSTÄ

Yrityskulttuuri ja henkilöstöön sitoutuminen ovat tärkeitä menestystekijöitä Kemiran liiketoiminnassa. Kemiran suorituskyvyn johtamisprosessi kohdentaa strategiset tavoitteemme kunkin työntekijän henkilökohtaisiin tavoitteisiin, suoriutumisarviointiin ja kehittämissuunnitelmiin. Menettely on osa Kemiran johtamiskulttuuria ja muodostaa johtamisjärjestelmämme selkärangan.

Kemiran liiketapaperiaatteet ovat toimintamme perusta. Liiketapaperiaatteet muodostavat vähimmäisvaatimukset työntekijöiden ja liikekumppanien odotetulle toimintatavalle. Kemira on myös sitoutunut YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen (Universal Declaration of Human Rights) ja YK:n Global Compact -aloitteen mukaisiin periaatteisiin ja odottaa samaa myös toimittajiltaan ja liikekumppaneiltaan. Liiketapaperiaatteet sisältävät myös Kemiran korruption vastaiset periaatteet. Kemira ei hyväksy epäasianmukaisia maksuja tai lahjuksia, joita annetaan suoraan tai epäsuorasti asiakkaalle, viranomaiselle tai kolmannelle osapuolelle mukaan lukien voitelurahat, sopimattomat lahjat, vieraanvaraisuus, avustukset, palvelukset, lahjoitukset tai muut epäasianmukaiset rahansiirrot. Hyväksymme vain hyvämaineiset myyntiedustajat ja muut kolmannet osapuolet, jotka noudattavat samoja periaatteita.

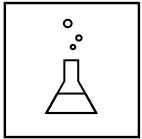
Liiketapaperiaatteita koskeva koulutus on pakollista kaikille työntekijöillemme, ja neuvonta-, valvonta- ja raportointikäytännöllä varmistetaan, että liiketapaperiaatteita noudatetaan. Työntekijät voivat ilmoittaa mahdollisista liiketapaperiaatteiden rikkomuksista ja muista huolenaiheistaan Ethics & Compliance Hotline -ilmoituskanavan kautta.

Pakollinen lahjonnanvastainen koulutus kohdistetaan niille henkilöstöryhmille, joiden on ymmärrettävä lahjontaan liittyvät riskit ja hallittava Kemiran lahjonnanvastaiset periaatteet. Tietoisuutta lahjonnanvastaisuuden periaatteista lisätään kaikille työntekijöille suunnatussa liiketapaperiaatteiden koulutuksessa. Kemira on tehnyt selvityksen eettiseen ja vastuulliseen liiketoimintaan liittyviin riskeihin ja erityisesti arvioinut lahjontaan liittyviä riskejä. Vuonna 2018 ei ollut lainkaan vahvistettuja lahjontatapauksia tai niihin liittyviä julkisia oikeustapauksia.

MUIDEN KUIN TALOUDELLISTEN TIETOJEN RAPORTOINTI

Lisätietoja on saatavissa Kemiran vuosikertomuksessa 2018, osassa GRI-tiedot. Muiden kuin taloudellisten tietojen raportointi on laadittu Global Reporting Initiative -verkoston (GRI) yhteiskuntavastuun raportointiohjeistuksen (2016) mukaisesti ja on tilintarkastusyhteisön Deloitte varmentama.

YRITYSVASTUUN SAAVUTUKSET

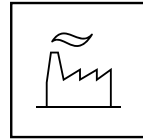
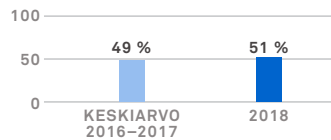

Kestävät tuotteet ja ratkaisut

Kestävät tuotteet

KÄYNNISSÄ

Käyttövaiheen resurssitehokkuutta parantavien tuotteiden osuus liikevaihdosta. Vähintään 50 % liikevaihdosta tulee asiakkaiden resurssitehokkuutta parantavista tuotteista.

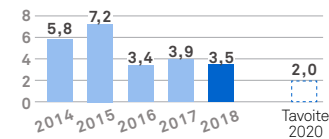

Vastuullisuus toimitusketjussa

Työterveys ja -turvallisuus

KÄYNNISSÄ

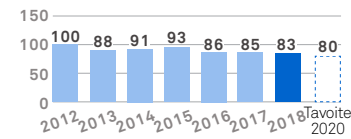
Tavoitteena nolla tapaturmaa pitkällä aikavälillä, TRIF* 2,0 vuoden 2020 loppuun mennessä.

Ilmastonmuutos

KÄYNNISSÄ

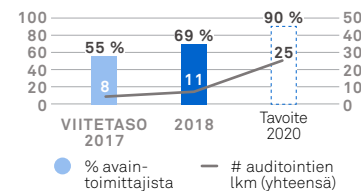
Kemiran hiili-indeksi ≤ 80 vuoden 2020 loppuun mennessä (2012 = 100). Raportoidaan vuosittain.

Toimittajien hallinta

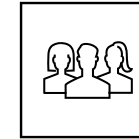
KÄYNNISSÄ

Yritysvastuuarvioinnit ja -auditoinnit käyneiden suorien avaintoimittajien osuus (kumulatiivinen %). Tavoitteena on tehdä vuosittain viisi yritysvastuuarviointia suurimman riskin** toimittajille, kumulatiivinen tavoite 25 vuoteen 2020 mennessä.

* TRIF = Työtaturmien kokonaismäärä (TRI) (miljoonaa työtuntia kohti, Kemira + alihankkija)

** alhaisimmat yritysvastuuarviointipisteet

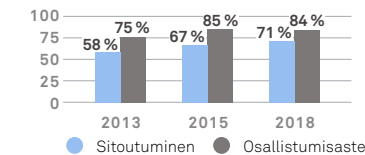

Vastuullisuus henkilöstöä kohtaan

Työntekijöiden sitoutumisindeksi, perustuu joka toinen vuosi tehtävään Voices@Kemira-kyselyyn

EDELLE TAVOITETTA

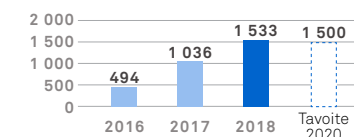
Toimialan taso tai korkeampi Voices@Kemira-kyselyn osallistumisaste 75 % tai korkeampi.

Tarjotut johtajuuden kehittämistoimet

EDELLE TAVOITETTA

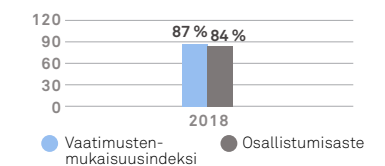
Kaksi johtajuuden kehittämistoimea esimiesasemassa oleville työntekijöille vuosina 2016–2020, kumulatiivinen tavoite 1 500 vuoteen 2020 mennessä.

Vaativuuden mukaisuusindeksi

KÄYNNISSÄ

Uusi suorituskykyindikaattori, jolla mitataan Kemiran liiketapaperiaatteiden noudattamista. Tavoitteena on pitää vaatimustenmukaisuusindeksi toimialan vertailutason yläpuolella.

SEGMENTIT

PULP & PAPER

Pulp & Paper -segmentti auttaa ainutlaatuisen kemikaaliosaamisensa avulla sellun- ja paperinvalmistajia innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Segmentti kehittää ja myy uusia, asiakkaiden tarpeet täyttäviä tuotteita ja pyrkii varmistamaan, että sillä on johtava paperikoneen märenpään tuote- ja palveluvalikoima, joka keskittyy pakkauskartonkiin ja pehmpaperiin. Pulp & Paper hyödyntää vahvaa sovellusvalikoimaansa Pohjois-Amerikassa ja EMEA-alueella sekä rakentaa vahvaa asemaa Aasian ja Etelä-Amerikan kehittyvillä markkinoilla.

Milj. euroa	2018	2017
Liikevaihto	1 520,2	1 476,9
Operatiivinen käyttökate	191,7	197,7
Operatiivinen käyttökate, %	12,6	13,4
Käyttökate	187,8	179,9
Käyttökate, %	12,4	12,2
Operatiivinen liikevoitto	91,6	104,8
Operatiivinen liikevoitto, %	6,0	7,1
Liikevoitto	79,8	86,9
Liikevoitto, %	5,2	5,9
Sidottu pääoma*	1 177,6	1 165,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	7,8	9,0
Sidotun pääoman tuotto*, %	6,8	7,5
Investoinnit ilman yritysostoja	85,1	138,3
Investoinnit	128,4	138,3
Rahavirta investointien jälkeen	29,9	15,7

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 3 % korkeampien myyntihintojen ja -määrien ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli 3 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 6 %.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 6 % ja oli 826,1 miljoonaa euroa (780,0) pääasiassa erityisesti lipeän korkeampien myyntihintojen ansiosta. Vuoden 2017 toisella vuosipuoliskolla Suomeen avatulla uudella natriumklooraatin tuotantolinjalla oli positiivinen vaikutus myyntimääriin.

Americas-alueella liikevaihto laski 3 % ja oli 488,3 miljoonaa euroa (505,9) valuuttakurssien negatiivisen vaikutuksen vuoksi, kun taas myyntihinnat nousivat molemmilla alueilla. Pohjois-Amerikassa myyntihintojen kasvua edistivät valkaisu-kemikaalit, ja Etelä-Amerikassa myyntihinnat nousivat kaikissa tuoteryhmissä.

APAC-alueella liikevaihto nousi 8 % ja oli 205,8 miljoonaa euroa (191,0) kysynnän ollessa vahvaa huolimatta AKD-tuotteen tärkeän raaka-aineen ajoittaisista toimitusvaikeuksista. Erityisesti liima-aineiden kysyntä oli vahvaa. Valuuttakurssimuutoksilla oli negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Operatiivinen käyttökate laski 3 %, mikä johtui valuuttakurssimuutosten negatiivisesta vaikutuksesta sekä korkeammista kiinteistä kustannuksista, kun taas myyntihintojen nousu kompensoi kasvavien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. **Käyttökate** kasvoi 4 % pääasiassa alhaisempien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien ansiosta.

INDUSTRY & WATER

Industry & Water -segmentti palvelee kunnallisia ja runsaasti vettä käyttäviä teollisuudenaloja resurssien kestävässä ja tehokkaassa hyödyntämisessä. Vedenkäsittelyssä autamme asiakkaitamme tehostamaan vedenkäsittelyprosessin eri vaiheita. Öljy- ja kaasuteollisuudessa autamme tehostamaan talteenottoa nykyisistä varannoista ja vähentämään veden ja energian käyttöä.

Milj. euroa	2018	2017
Liikevaihto	1 072,6	1 009,1
Operatiivinen käyttökate	131,5	113,6
Operatiivinen käyttökate, %	12,3	11,3
Käyttökate	127,0	102,5
Käyttökate, %	11,8	10,2
Operatiivinen liikevoitto	82,2	65,5
Operatiivinen liikevoitto, %	7,7	6,5
Liikevoitto	68,5	54,4
Liikevoitto, %	6,4	5,4
Sidottu pääoma*	603,4	596,7
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	13,6	11,0
Sidotun pääoman tuotto*, %	11,3	9,1
Investoinnit ilman yritysostoja	65,3	51,7
Investoinnit	65,3	51,7
Rahavirta investointien jälkeen	52,5	46,9

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 6 %. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 9 % korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli 3 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Oil & Gas -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 23 % ja oli 241,9 miljoonaa euroa (197,0). Vedenkäsittelyliiketoiminnassa orgaaninen kasvu jatkui, kun kannattavuuteen keskittyminen nosti myyntihintoja ja laski myyntimääriä.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 534,3 miljoonaa euroa (511,1) erityisesti lipeän, koagulanttien ja polymeerien korkeampien myyntihintojen ansiosta.

Americas-alueella liikevaihto nousi 9 % 512,9 miljoonaan euroon (472,2) Pohjois-Amerikan öljy- ja kaasuliiketoiminnan vahvan kasvun ja vedenkäsittelyliiketoiminnan korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

APAC-alueella liikevaihto laski 2 % ja oli 25,4 miljoonaa euroa (25,8) valuuttakurssimuutosten negatiivisen vaikutuksen vuoksi. Korkeammat myyntihinnat enemmän kuin kompensoivat myyntimäärien laskun, kun keskityimme edelleen kannattaviin asiakkaisiin.

Operatiivinen käyttökate kasvoi 15 %, kun myyntihintojen kasvu kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen valuuttakurssimuutosten negatiivisesta vaikutuksesta huolimatta. **Käyttökate** nousi 24 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

EMOYHTIÖN TULOS

Kemira Oyj:n liikevaihto vuonna 2018 kasvoi 1 489,7 miljoonaa euroon (1 397,2). Käyttökate oli 49,1 miljoonaa euroa (82,1). Käyttökate laski pääasiassa materiaali- palvelukulujen kasvun vuoksi. Emoyhtiön rahoitustuotot ja -kulut olivat 119,6 miljoonaa euroa (4,6). Rahoitustuotot ja -kulut nousivat pääasiassa konserniyhtiöistä saatujen korkeampien osinkojen vuoksi. Tilikauden voitto oli 132,5 miljoonaa euroa (41,3). Investoinnit olivat 26,2 miljoonaa euroa (27,1) ilman sijoituksia tytäryhtiöihin.

KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Kemira Oyj:n osakepääoma 31.12.2018 oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Joulukuun lopussa Kemira Oyj:llä oli 34 378 rekisteröityä osakkeenomistajaa (35 571). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 27,4 % (25,8 %) hallintarekisteröidyt omistukset mukaan lukien. Kotitalouksien osuus oli 17,1 % (17,9 %). Kemiralla oli hallussaan omia osakkeita 2 832 297 kappaletta (2 988 935), mikä vastaa 1,8 % (1,9 %) Kemira Oyj:n osakkeista.

Kemira Oyj:n osakekurssi laski 14 % vuoden alusta, ja Kemira Oyj:n osakkeiden päätöskurssi Nasdaq Helsingissä oli joulukuun 2018 lopussa 9,85 euroa (11,50). Osakkeen ylin hinta oli 12,03 euroa ja alin 9,34 euroa tammi-joulukuussa 2018. Osakkeen keskimääräinen hinta oli 11,00 euroa. Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli joulukuun 2018 lopussa 1 502 miljoonaa euroa (1 752).

Tammi-joulukuussa 2018 Kemira Oyj:n osakkeiden Nasdaq Helsingissä vaihdettujen osakkeiden määrä oli 479 miljoonaa kappaletta (615). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 175 444 (215 814) osaketta. Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaisvaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 68 miljoonaa euroa (85), josta 35 % (36 %) tapahtui muilla kaupankäyntipaikoilla (BATS, Chi-X, Turquoise). Lähde: Nasdaq ja Kemira.com.

OMISTUSJAKAUMA 31.12.2018

Omistajat	Osuus osakkeista ja äänistä
Yritykset	23,1 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4,3 %
Julkisyhteisöt	24,3 %
Kotitaloudet	17,1 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3,8 %
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset osakkeenomistajat	27,4 %

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2018

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1–100	8 808	25,6	518 102	0,3
101–500	14 075	40,9	3 873 976	2,5
501–1 000	5 383	15,7	4 178 372	2,7
1 001–5 000	5 124	14,9	10 756 232	6,9
5 001–10 000	549	1,6	4 004 999	2,6
10 001–50 000	337	1,0	6 778 024	4,4
50 001–100 000	41	0,1	3 064 082	2,0
100 001–500 000	47	0,1	9 742 569	6,3
500 001–1 000 000	4	0,0	2 509 365	1,6
1 000 001–	10	0,0	109 916 836	70,8
Yhteensä	34 378	100,0	155 342 557	100,0

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2018

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	28 278 217	18,2
2	Solidium Oy	25 896 087	16,7
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmia	5 329 836	3,4
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 100 000	2,1
5	Nordea-rahastot	1 974 872	1,3
6	OP-Henkivakuutus Oy	1 403 278	0,9
7	Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	1 379 226	0,9
8	Valtion Eläkerahasto	700 000	0,5
9	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	618 541	0,4
10	Laakkonen Mikko	600 000	0,4
11	Pohjola Varainhoito	483 639	0,3
12	Paasikivi Pekka	434 000	0,3
13	Hulkko Juha Olavi	400 000	0,3
14	Valion Eläkekassa	379 450	0,3
15	Sigrid Juseliuksen Säätiö	365 000	0,2
	Kemira Oyj	2 832 297	1,8
	Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	42 582 397	27,4
	Muut yhteensä	38 585 717	24,7
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous 21.3.2018 vahvisti osakekohtaiseksi osingoksi 0,53 euroa. Osinko maksettiin 5.4.2018.

Vuoden 2018 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 950 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta ("Hankkimisvaltuutus"). Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2018 mennessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään myös enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2019 saakka. Osakeantivaltuutusta on käytetty luovuttamalla yhtiön hallussa omia olevia osakkeita yhtiön hallituksen jäsenten ja avainhenkilöiden palkitsemiseen.

Yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi Deloitte Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Jukka Vattulainen.

KONSERNIN HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ SEKÄ RAKENNE

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja Nasdaq Helsinki Oy:n antamiin listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillisenä raporttina yhtiön internetsivuilla.

HALLITUS

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2018 valitsi kuusi hallituksen jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen sen jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala,

Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Jari Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana, ja Kerttu Tuomas valittiin uudelleen varapuheenjohtajaksi. Vuonna 2018 Kemira Oyj:n hallitus kokoontui 9 kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %.

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Jari Paasikivi ja jäsenenä Timo Lappalainen ja Kerttu Tuomas. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kuusi kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Timo Lappalainen ja jäsenenä Kaisa Hietala ja Jari Paasikivi. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kuusi kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %.

RAKENNE

Kemira ilmoitti 3.12.2018 saattaneensa päätökseen kaupan, josta tiedotettiin 29.9.2017. Kemira on perustanut yhteisyrityksen kiinalaisen AKD-vahavalmistajan kanssa. Kemira muodosti Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technologyn kanssa (”TC Wanfeng”) yhteisyrityksen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou. Kemira omistaa 80 % ja TC Wanfeng 20 % uudesta yhteisyrityksestä.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

RAAKA-AINEIDEN SEKÄ HYÖDYKKEIDEN HINNAT JA SAATAVUUS

Kannattavuuden jatkuva parantaminen on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten huomattavat korotukset voisivat vaarantaa Kemiran kannattavuustavoitteiden saavuttamisen, jos Kemira ei kykene viipymättä siirtämään korotuksia tuotteidensa hintoihin. Esimerkiksi huomattavat muutokset öljyn ja sähkön hinnoissa voivat vaikuttaa merkittävästi Kemiran kannattavuuteen. Raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoinnit tai kapasiteetin supistukset, voivat nostaa raaka-aineiden hintoja. Lisäksi kysynnän merkittävät muutokset teollisuudenaloilla, joilla niitä eniten käytetään, voivat vaikuttaa merkittävästi raaka-

ainehintoihin. Vuonna 2018 raaka-ainehinnat kohosivat yleisesti ja asetti yhtiöille paineita saada korotukset eteenpäin myyntihintoihin. Kohonneiden raaka-ainehintojen siirtäminen myyntihintoihin oli tärkeä fokusalue vuonna 2018.

Tiettyjen raaka-aineiden huono saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa ja heikentää kannattavuutta, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin. Raaka-aine- ja hyödykeriskejä pystytään tehokkaasti seuraamaan ja hallitsemaan Kemiran keskitetyn hankintayksikön (Sourcing) avulla. Riskienhallintatoimiin kuuluvat muun muassa tärkeimpien raaka-aineiden ja hyödykkeiden saatavuuden ennakointi, raaka-aineiden osto- ja myyntisopimusten synkronointi, joidenkin kriittisten raaka-aineiden omatuotanto, strategiset investoinnit energiayhtiöihin sekä käytetyn energian ja sähkön osittainen suojaus. Vuonna 2018 Kemiran yhteisyritys rasvahappokloridivalmistaja Tianchengin kanssa on esimerkki, jossa varmistetaan keskeisen raaka-aineen saanti taaksepäin suuntautuvan integraation avulla.

TOIMITTAJAT

Kemiran liiketoimintojen jatkuvuus riippuu laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen täsmällisistä toimituksista. Liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi Kemiralla on tällä hetkellä lukuisia kumppanuuksia ja sopimuksia tuotteiden ja palvelujen toimittajien kanssa. Tietty raaka-aineina käytetyt tuotteet ovat kriittisiä, sillä niitä voidaan hankkia taloudellisesti vain yhdestä ainoasta lähteestä. Kyseisten raaka-aineiden toimitusten yhtäkkinen keskeytyminen tai merkittävä väheneminen voi vaikuttaa Kemiran liiketoimintoihin, mikä puolestaan vaikuttaa Kemiran kykyyn saavuttaa kannattavuustavoitteensa. Hankintatoimen, toimittajien valinnan sekä sopimusten ja toimittajasuhteiden tehon hallinta voi vaikeuttaa Kemiran asiakaslupauksen täyttämistä.

Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan, analysoimaan ja osallistamaan toimittajia toimitusten sekä lopputuotteiden ja palvelujen kilpailukykyisten hintojen varmistamiseksi. Yhteistyötä kehitetään tärkeimpien toimittajien kanssa uuden arvon löytämiseksi ja luomiseksi sekä riskien pienentämiseksi. Toimittajien suorituskykyä seurataan säännöllisesti osana toimittajien suorituskyvyn hallintaprosessia.

VAHINKORISKIT

Kemiran tuotantotoimintaan liittyy useita vahinkoriskejä, kuten tulipalot ja räjähdykset, laiterikot, luonnonkatastrofit, ympäristöonnettomuudet ja niihin mahdollisesti liittyvät korvausvastuut sekä työterveys- ja työturvallisuusriskit. Vahingotapahtumat voivat olla seurausta eri tekijöistä, kuten esimerkiksi luvattomasta pääsystä tietohallintojärjestelmiin, jonka seurauksena saattaa aiheutua järjestelmävahinkoja ja niistä edelleen johtuvia taloudellisia vahinkoja. Systemaattisella asetettujen tavoitteiden toteuttamisella, sertifioituilla johtamisjärjestelmillä, tehokkailla vahingontorjuntaohjelmilla, työturvallisuuden aktiivisella edistämällä, riittäväillä kunnossapitotoimilla ja pätevällä henkilöstöllä on vahinkoriskien hallinnassa keskeinen merkitys. Kemiralla on lisäksi useita vakuutusohjelmia, jotka suojaavat yhtiötä vahinkoriskien taloudellisilta vaikutuksilta.

ASIAKASKYSYNNÄN MUUTOKSET

Tiettyjen kemikaalien (esimerkiksi pakkaus- ja kartonkikemikaalien) käytön tai asiakkaiden tuotteiden tai toiminnan kysynnän merkittävä ja odottamaton lasku voi vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Tiettyjen raaka-aineiden tai hyödykkeiden, kuten esimerkiksi öljyn, kaasun ja metallien hintojen merkittävä lasku voi saada asiakkaat siirtymään vähemmän kemikaaleja kuluttaviin toimintoihin. Sekä kasvanut tietoisuus ja huoli ilmastomuutoksesta että kestävämmät tuotteet voivat muuttaa asiakaskysyntää, esimerkiksi kohti vähemmän kemikaaleja kuluttavia vedenkäsittelyteknologioita. Toisaalta asiakkaiden mahdolliset toimet tuotantokapasiteetin lisäämiseksi voivat kasvattaa kemikaalien kysyntää ja jopa haastaa Kemiran nykyisen tuotantokapasiteetin riittävyyden.

Tämän riskin hallitsemiseksi ja lieventämiseksi Kemira seuraa järjestelmällisesti johtavia markkinoiden kehitystä kuvaavia indikaattoreita ja varhaisia varoitusmerkkejä. Kemira panostaa vastuulliseen liiketoimintaan ja pyrkii parantamaan liiketoiminnan kehityksiköiden, T&K-toiminnon ja myyntiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kemira varmistaa kykynsä reagoida kysynnän muutoksiin oikea-aikaisilla investoinneilla sekä säännöllisillä keskusteluilla asiakkaidensa kanssa. Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat osittain kysynnän muutoksiin liittyviltä riskeiltä.

MAAILMANTALouden TILANNE JA GEOPOLIITTISET MUUTOKSET

Maailmantalouden epävarmuuksiin ja geopolitiittiseen kehitykseen liittyy suoria tai epäsuoria riskejä, kuten maailman BKT:n hitaampi kasvu sekä mahdolliset odottamattomat kaupankäyntiin vaikuttavat poliittiset päätökset. Nämä seikat voivat vaikuttaa epäsuotuisasti Kemiran tuotteiden kysyntään. Myös erilaiset poliittiset toimet tai muutokset erityisesti Kemiran toiminnalle keskeisissä maissa voivat aiheuttaa häiriöitä tai muita epäsuotuisia seurauksia Kemiran liiketoiminnalle. Iso-Britannian ero EU:sta ja kauppasodat ovat ajankohtaisia esimerkkejä tällaisista riskeistä.

Heikko talouskehitys voi johtaa asiakkaiden toiminnan lakkauttamiseen tai konsolidointeihin, ja täten pienentyneeseen asiakaskuntaan. Heikko talouskehitys voi vaikuttaa myös Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, minkä seurauksena Kemiran luottotappiot saattavat kasvaa. Epäsuotuisa taloustilanne voi myös kasvattaa raaka-aineiden saatavuus- ja hintariskejä.

Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat vain osittain näiltä riskeiltä. Kemira seuraa jatkuvasti sekä maailmantalouden tilannetta että maailmanpoliittisia liikkeitä ja muutoksia, ja pyrkii mukauttamaan liiketoimintaansa tarvittaessa. Esimerkiksi Iso-Britannian EU-eroon liittyviä riskejä seuraamme jatkuvasti, ja valmisteluita sekä toimenpiteitä tehdään tilanteen mukaan. Myös kauppasotiin liittyviä riskejä seurataan aktiivisesti, ja ne huomioidaan liiketoiminnassa.

KILPAILU

Kilpailluilla ja nopeasti muuttuvilla markkinoilla toimiminen luo itsessään riskin tavoitteiden saavuttamiselle. Kemiran päätoimialoille pyrkivät uudet toimijat saattavat käyttää aggressiivisia keinoja kilpailuedun saavuttamiseksi, mikä saattaa heikentää Kemiran tulosta. Tärkeimpien kilpailijoiden tai asiakkaiden aseman konsolidoituminen saattaa muuttaa markkinadynamiikkaa, mikä voi johtaa muutoksiin myös Kemiran markkina-asemassa.

Kemira pyrkii itsekin kasvamaan sille hieman vieraammassa tuoteryhmässä, joissa vallitsee uudenlainen kilpailutilanne. Pidemmällä tarkastelujaksolla täysin uudenlaiset teknologiat voivat huomattavasti muuttaa nykyistä kilpailutilannetta. Riskiä hallitaan sekä

konsernitason tasoisesti että segmenteittäin jatkuvan kilpailutilanneseurannan avulla. Kemira pyrkii vastaamaan kilpailutilanteeseen asiakassuhteiden sekä tuotteiden ja palvelujen aktiivisella kehittämisellä erottuakseen paremmin kilpailijoista ja ollakseen kilpailukykyinen.

YRITYSOSTOT

Yritysosot ovat yksi mahdollinen keino konsernin tavoitteiden saavuttamisessa ja strategioiden toteuttamisessa orgaanisen kasvun lisäksi. Konsolidointeja ohjaa kemikaalivalmistajien pyrkimys hyödyntää synergioita ja saada jalansijaa uusilla markkinoilla. Yritysosoihin sisältyy riskejä, jotka liittyvät esimerkiksi ostettujen toimintojen ja niiden henkilöstön integroinnissa onnistumiseen. Epäonnistuminen integroinnissa voi vaikeuttaa yritysostoihin liittyvien taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Kemira on luonut toimintamalleja sekä kohdistanut konsernitason resursseja yritysostojen aktiiviseen hallintaan ja toteutuksen tukemiseen. Mahdollisten yritysostojen arvioinnissa sekä niihin liittyvissä transaktioissa ja integraatioissa käytetään myös ulkoisia neuvonantajia.

INNOVAATIO JA T&K-TOIMINTA

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta on ensisijaisen tärkeä orgaanisen kasvun ja erottautumisen edistäjä. Uudet tuotelanseeraukset edistävät Kemiran tai sen asiakkaiden prosessien tehokkuutta ja vastuullisuutta sekä parantavat Kemiran kannattavuutta. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia markkinasta erottautuvia tuotteita ja sovelluksia. Epäonnistuminen innovoinnissa, uusien teknologioiden tunnistamisessa tai uusien tuotteiden ja palvelukonseptien kaupallistamisessa voi johtaa siihen, ettei kasvutavoitteita saavuteta.

Innovaatioon ja tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan liittyviä riskejä hallitaan tutkimus- ja tuotekehitysprojektien tehokkaalla hallinnalla yhteistyössä T&K-toiminnon ja kahden segmentin kanssa. Kemira on parantanut liiketoiminnan kehityksiköiden, T&K-toiminnon ja myynti- ja markkinointiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kehittämällä jatkuvasti tuotekehitysprosessejaan Kemira pyrkii myös nopeuttamaan innovaatioprojektien toteutusta. Kemira jatkaa erilaistaviin ja vastuullisiin tuotteisiin ja prosesseihin keskittymistä sekä seuraa jatkuvasti uusien tuotteiden ja sovellusten myyntiä.

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

Kemiran liiketoimintaa sitovat erilaiset lait ja määräykset, jotka ovat merkittäviä Kemiran strategian kehittämisen ja toteuttamisen kannalta. Kemira katsoo lakien ja määräysten luovan lähtökohtaisesti mahdollisuuksia esimerkiksi vedenkäsittelyssä, mutta jotkut esimerkiksi biologisesti hajoavien raaka-aineiden ja biologisen vedenkäsittelyn käyttöä edistävät uudet lakiehdotukset, rajoittaen alumiinin käyttöä, voivat vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Merkittävät muutokset esimerkiksi kemikaali-, ympäristö- tai kuljetuslainsäädännössä ja -sääntelyssä voivat vaikuttaa Kemiran kannattavuuteen korkeampien tuotanto- ja kuljetuskustannusten muodossa. Kyseiset muutokset voivat kuitenkin myös luoda Kemiralle uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Uusien aineiden lisääminen REACH-lupamenettelyn tai rajoitusten piiriin voi myös lisätä Kemiran velvoitteita, ja vastaavasti tarvittavan luvan puuttuminen voisi vaikuttaa negatiivisesti Kemiran toimintaan. Myös muutokset tavaroiden tuontia ja vientiä sekä tullausta koskevassa sääntelyssä luovat osaltaan tarpeen seurata ja hallinnoida tuotteiden ja kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuutta muun muassa tuotteiden vaatimustenmukaisen maahantuonnin varmistamiseksi.

Kemira seuraa jatkuvasti lainsäädäntöä koskevaa vuoropuhelua ollakseen tietoinen sen myyntiin, tuotantoon ja tuotekehitykseen mahdollisesti vaikuttavaan lainsäädäntöön ja sääntelyyn suunnitelluista ja tulossa olevista muutoksista. Kemira on luonut sisäisen prosessin, jolla hallinnoidaan mahdollisesti huolenaiheita aiheuttavia aineita Kemiran portfolioissa. Prosessissa tarkastellaan muun muassa mahdollisuuksia korvata tällaiset aineet vaihtoehtoisilla aineilla, jos niitä koskeva sääntely tiukkenee. Kemira on myös keskittänyt huomiotaan kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuuden varmistamiseen sekä lisännyt tähän tarvittavia resursseja.

Sääntelyn vaikutukset otetaan järjestelmällisesti huomioon strategisessa päätöksenteossa. Kemira osallistuu myös aktiivisesti sääntelyä koskevaan vuoropuheluun silloin kuin se on toimialan ja liiketoiminnan näkökulmasta perusteltua.

OSAAMISEN HALLINTA

Kilpailukyvyyn ja kasvun varmistamiseksi sekä toimintojen tehostamiseksi on äärimmäisen tärkeää palkata ja pitää palveluksessa oikeanlaisia taitoja ja osaamista tarjoavia työntekijöitä (esim. tutkimus- ja tuotekehitys-, myynti-, asiakaspalvelu- ja markkinointiosaajat). Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan suuria potentiaaleja ja avainosaajia tulevaisuuden tarpeisiin. Palkitsemis-, koulutus- ja urakehitysohjelmien järjestelmällinen kehittäminen ja parantaminen auttaa Kemiraa varmistamaan osaavan henkilöstön saatavuuden tulevaisuudessakin.

Yksityiskohtainen selvitys Kemiran riskienhallinnan periaatteista ja organisoinnista on luettavissa yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Selvitys rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

KEMIRA MUKAAN YHTEISYRITYKSEEN ETELÄ-KOREASSA

Kemira on allekirjoittanut 14.1.2019 sopimuksen, jolla se muodostaa yhteisyrityksen yksityisen kemian alan yrityksen Yongsan Chemicalsin kanssa Etelä-Koreassa. Yhteisyrityksen nimeksi tulee Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd (NewCo).

Sopimuksella Kemira vahvistaa toimintaansa ja kannattavaa kasvuaan Aasian ja Tyynenmeren alueella. NewCon tuotanto tulee keskittymään kuivan polyakryliamidin (DPAM), kationisen monomeerin Q9 (AMD) ja muiden pakkausmateriaalien ja paperin tuotannossa sekä jätevesien käsittelyssä ja lietteen kuivatuksessa käytettävien imeytys- ja kuivatuskemikaalien valmistukseen.

NewCon myötä Kemira toimittaa asiakkailleen ensiluokkaisia DPAM-tuotteita. Taaksepäin suuntautuvalla integraatiolla mukaan on nyt tuotu myös laadukkaiden AMD-kemikaalien tuotanto. Tällä varmistetaan kestävä ja kustannustehokas valmistuskapasiteetti, joka täyttää asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset. Uusi kapasiteetti vastaa Kemiran kuivien polymeerien kasvavaan kysyntään maailmanlaajuisesti.

Kemira investoi yhteisyritykseen useita miljoonia euroja, ja sillä tulee olemaan yrityksestä 35 %:n vähemmistöosuus.

NIMITYSTOIMIKUNNAN EHDOTUKSET VARSINAISELLE YHTIÖKOKOUKSELLE 2019

Kemira Oyj:n nimitystoimikunta ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön hallitukseen valitaan kuusi jäsentä ja että hallitukseen valitaan uudelleen sen nykyiset jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala, Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että Jari Paasikivi valitaan hallituksen puheenjohtajaksi ja Kerttu Tuomas varapuheenjohtajaksi. Kaikki valittavaksi ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ehdokkuudelle.

Nimitystoimikunta ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita nostetaan seuraavasti: puheenjohtaja 80 000 eurosta 92 000 euroon vuodessa, varapuheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 49 000 eurosta 55 000 euroon vuodessa ja muut jäsenet 39 000 eurosta 44 000 euroon vuodessa. Vuosittaisia palkkioita on nostettu viimeksi vuonna 2015.

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen ja valiokuntien kokouksista maksettavat kokouspalkkiot pysyvät muuttumattomina. Kokouspalkkiot ovat siten kustakin kokouksesta seuraavat: Suomessa asuvat jäsenet 600 euroa, muualla Euroopassa asuvat jäsenet 1 200 ja Euroopan ulkopuolella asuvat jäsenet 2 400 euroa. Matkustuskustannukset ehdotetaan korvattavaksi yhtiön matkustuspolitiikan mukaan.

Nimitystoimikunta ehdottaa lisäksi, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina, tai mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun kahden viikon kuluessa siitä, kun Kemiran osavuositarkastus ajalta 1.1.-31.3.2019 on julkaistu. Kokouspalkkiot ehdotetaan maksettavaksi rahana.

Nimitystoimikunnassa ovat toimineet puheenjohtajana Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Annika Paasikivi ja jäsenenä Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja Reima Rytsölä ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen sijoitusjohtaja Mikko Mursula sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi asiantuntijajäsenenä.

OSINKO JA OSINKOPOLITIikka

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 835 333 094 euroa, josta tilikauden tuloksen osuus oli 132 458 292 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 21.3.2019 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan 0,53 euron osakekohtainen osinko eli yhteensä 81 miljoonaa euroa.

Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

IFRS 16 -RAPORTOINTISTANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO

Kemira otti käyttöön IFRS 16 -standardin 1.1.2019. Tuloslaskelmassa nykyiset vuokratulot korvataan IFRS 16 -standardin mukaan käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelkaan liittyvillä korkokuluilla, mistä johtuen IFRS 16 -standardin vaikutus tilikauden tulokseen on vähäinen. Tällä hetkellä Kemira arvioi, että IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan kasvattavan taseen loppusummaa noin 5 %, käyttökateprosenttia noin prosenttiyksiköllä ja velkaantuneisuusastetta noin 10 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 IFRS 16 -standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus operatiiviseen käyttökatteeseen.

VUODEN 2019 NÄKYMÄT

Kemira odottaa operatiivisen käyttökatteen (2018: 323,1 miljoonaa euroa) kasvavan edellisvuoden tasosta vertailukelpoisesti IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönoton vaikutus pois lukien.

KESKIPITKÄN JA PITKÄN AIKAVÄLIN TALOUDELLISET TAVOITTEET (PÄIVITETTY IFRS 16 -RAPORTOINTISTANDARDIN KÄYTTÖÖNOTON MYÖTÄ)

Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökateprosentti 15-17 %. Velkaantumisastetavoitteena on alle 75 %. (Ennen IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönottoa taloudelliset tavoitteet olivat: Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökateprosentti 14-16 %. Velkaantumisastetavoitteena on alle 60 %.)

Helsingissä 7.2.2019

Kemira Oyj

Hallitus

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Konsernin tunnusluvut

Kemira esittää raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määritellyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääoma-markkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu*, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisas- te, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja talou- dellisesta tilanteesta. Tietyt vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

	2018	2017	2016	2015	2014
Tuloslaskelma ja kannattavuus					
Liikevaihto, milj. euroa	2 593	2 486	2 363	2 373	2 137
Operatiivinen käyttökate, milj. euroa	323	311	303	287	253
Operatiivinen käyttökate, %	12,5	12,5	12,8	12,1	11,8
Käyttökate (EBITDA), milj. euroa ¹⁾	315	282	284	264	253
Käyttökate (EBITDA), %	12,1	11,4	12,0	11,1	11,8
Operatiivinen liikevoitto, milj. euroa	174	170	170	163	158
Operatiivinen liikevoitto, %	6,7	6,9	7,2	6,9	7,4
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ¹⁾	148	141	147	133	153
Liikevoitto (EBIT), %	5,7	5,7	6,2	5,6	7,1
Osuus osakkuusyriyten tuloksista, milj. euroa ¹⁾	0	0	0	0	0
Rahoituskulut (netto), milj. euroa	25	29	19	31	31
% liikevaihdosta	1,0	1,2	0,8	1,3	1,4
Korkokate, milj. euroa ¹⁾	12,6	9,8	14,9	8,6	8,2
Voitto ennen veroja, milj. euroa	123	113	128	102	122
% liikevaihdosta	4,8	4,5	5,4	4,3	5,7
Tilikauden tulos (emoyhtiön omistajien osuus), milj. euroa	89	79	92	71	90
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	7,0	6,5	7,2	6,6	8,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,6	6,7	7,8	6,1	7,9
Sidottu pääoma, milj. euroa	1 781	1 763	1 718	1 660	1 428
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	9,8	9,7	9,9	9,8	11,1

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä tilinpäätöksessä ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto.

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa pois lukien yritysostot ja -myynnit.

	2018	2017	2016	2015	2014
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	8,3	8,0	8,6	8,0	10,7
Tutkimus- ja kehittämiskulut, milj. euroa	30	30	32	32	28
% liikevaihdosta	1,2	1,2	1,4	1,3	1,3
Rahavirta					
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. euroa	210	205	271	248	74
Luovutustulot käyttöomaisuuden ja tytäryritysten myynnistä, milj. euroa	7	3	37	3	146
Investoinnit, milj. euroa	194	190	211	305	145
% liikevaihdosta	7,5	7,6	8,9	12,9	6,8
Investoinnit ilman yritysostoja, milj. euroa	150	190	213	182	146
% liikevaihdosta	5,8	7,6	9,0	7,7	6,8
Rahavirta investointien jälkeen, milj. euroa	29	13	98	-54	75
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI), %	9,4	9,3	12,5	12,1	3,9
Tase ja vakavaraisuus					
Pitkäaikaiset varat, milj. euroa	1 901	1 842	1 822	1 825	1 613
Oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus), milj. euroa	1 190	1 159	1 170	1 180	1 151
Oma pääoma ml. määräysvallattomien omistajien osuus, milj. euroa	1 203	1 173	1 183	1 193	1 163
Vieras pääoma, milj. euroa	1 561	1 502	1 438	1 402	1 132
Taseen loppusumma, milj. euroa	2 764	2 675	2 621	2 595	2 296

	2018	2017	2016	2015	2014
Nettokäyttöpääoma	260	211	195	218	222
Korolliset nettovelat, milj. euroa	741	694	634	642	486
Omavaraisuusaste, %	44	44	45	46	51
Velkaantuneisuus (gearing), %	62	59	54	54	42
Korolliset nettovelat / käyttökate	2,4	2,5	2,2	2,4	1,9
Henkilömäärä					
Henkilöstö kauden lopussa	4 915	4 732	4 818	4 685	4 248
Henkilömäärä keskimäärin	4 810	4 781	4 802	4 559	4 285
josta Suomessa	821	822	807	793	823
Valuuttakurssit					
Merkittävimmät valuuttakurssit 31.12.					
USD	1,145	1,199	1,054	1,089	1,214
CAD	1,561	1,504	1,419	1,512	1,406
SEK	10,255	9,844	9,553	9,190	9,393
CNY	7,875	7,804	7,320	7,061	7,536
BRL	4,444	3,973	3,431	4,312	3,221
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa ²⁾	0,58	0,52	0,60	0,47	0,59
Liiketoiminnan nettorahavirta/osake, euroa ²⁾	1,38	1,35	1,78	1,63	0,49
Osinko/osake, euroa ^{2) 3)}	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53
Osinkosuhte, % ^{2) 3)}	90,7	102,7	88,0	113,5	89,6
Efekttiivinen osinkotuotto, % ^{2) 3)}	5,4	4,6	4,4	4,9	5,4
Oma pääoma/osake, euroa ²⁾	7,80	7,61	7,68	7,76	7,57
Hinta/osakekohtainen tulos (P/E) ²⁾	16,85	22,29	20,14	23,29	16,72
Hinta/oma pääoma per osake ²⁾	1,26	1,51	1,58	1,40	1,31
Hinta/liiketoiminnan rahavirta per osake ²⁾	7,14	8,54	6,83	6,68	20,24
Osingonjako, milj. euroa ³⁾	80,8	80,7	80,8	80,7	80,6

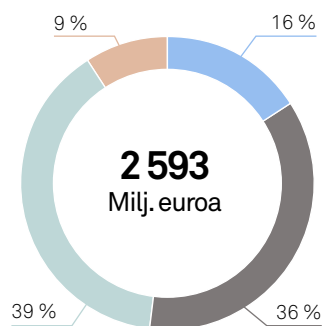
	2018	2017	2016	2015	2014
Osakkeen hinta ja kaupankäynti					
Osakkeen hinta, ylin, euroa	12,03	12,44	12,55	12,27	12,27
Osakkeen hinta, alin, euroa	9,34	10,33	8,92	9,14	9,11
Osakkeen hinta, keskimäärin, euroa	11,00	11,47	10,96	10,86	10,87
Osakkeen hinta 31.12., euroa	9,85	11,50	12,13	10,88	9,89
Osakkeen vaihto (1 000 kpl)	43 837	54 169	64 827	74 877	75 018
Osuus osakekannasta, %	29	36	42	49	49
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ²⁾	1 502,2	1 752,1	1 848,2	1 654,4	1 503,8
Osakemäärät ja osakepääoma					
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000) ²⁾	152 484	152 359	152 314	152 059	152 048
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1 000) ²⁾	152 768	152 594	152 526	152 395	152 203
Osakemäärä 31.12., laimentamaton (1 000) ²⁾	152 510	152 354	152 367	152 062	152 051
Osakemäärä 31.12., laimennettu (1 000) ²⁾	152 927	152 512	152 619	152 544	152 373
Ulkona olevien osakkeiden lisäykset (+) / vähennykset (-) (1 000)	156	-14	305	11	9
Osakepääoma, milj. euroa	221,8	221,8	221,8	221,8	221,8

1) Osuus osakkuusyritysten tuloksista esitetään nettorahoituskulujen jälkeen.

2) Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita.

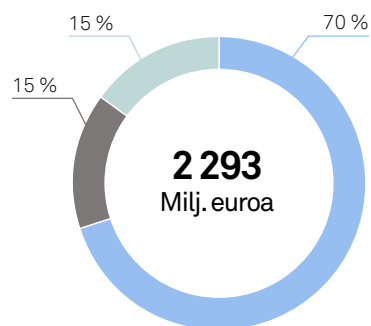
3) Osinko vuodelta 2018 on hallituksen ehdotus osingoksi yhtiökokoukselle.

LIIKEVAIHDON MAAN-TIETEELLINEN JAKAUMA

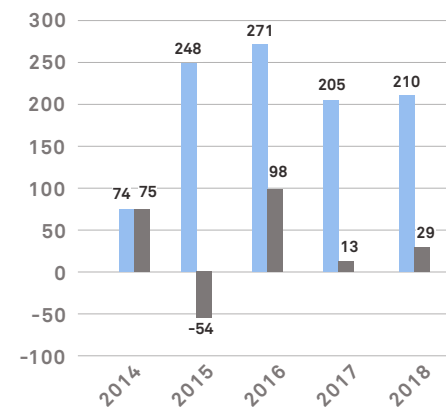
- Suomi, kotipaikkavaltio
- Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka
- Americas-alue
- APAC-alue

LIIKETOIMINNAN KULUT

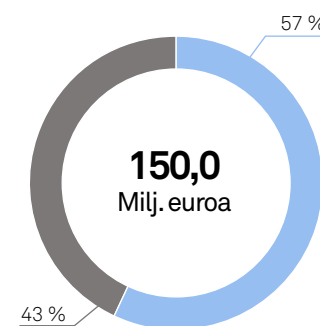
- Materiaalit ja palvelut
- Henkilöstökulut
- Muut liiketoiminnan kulut

RAHAVIRTA
Milj. euroa

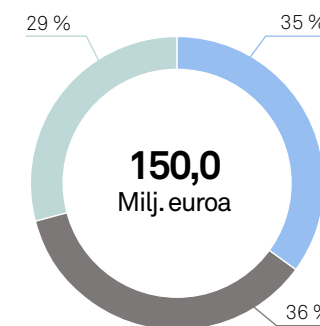
- Liiketoiminnan nettorahavirta
- Rahavirta investointien jälkeen

INVESTOINNIT SEGMENTEITTÄIN ILMAN YRITYSOSTOJA

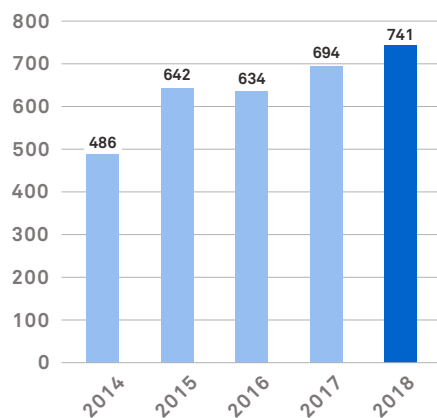
- Pulp & Paper
- Industry & water

INVESTOINNIT ILMAN YRITYSOSTOJA

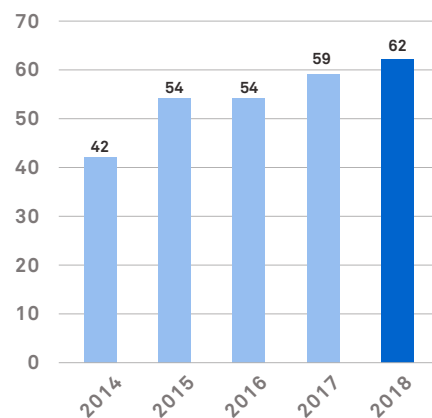

- Ylläpito
- Parannus
- Laajennus

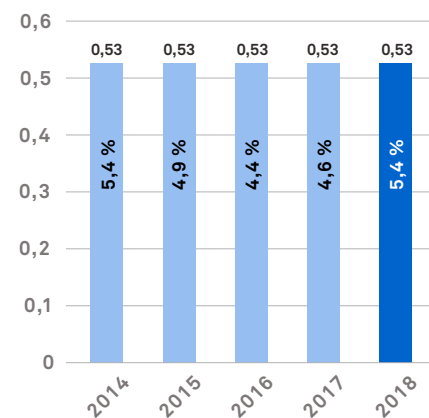
KOROLLISET NETTOVELAT
Milj. euroa

VELKAANTUNEISUUS
%

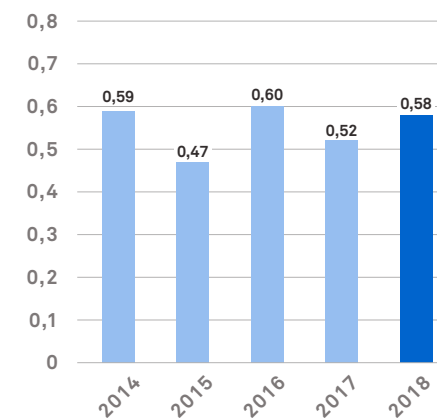

OSINKO/OSAKE, euroa
JA EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO, %¹⁾

¹⁾ Osinko vuodelta 2018 on hallituksen esitys osingoksi yhtiökokoukselle.

OSAKEKOHTAINEN TULOS
Euroa

Tunnuslukujen laskentakaavat

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

Operatiivinen käyttökate	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Operatiivinen sidotun pääoman tuotto prosentti (Operatiivinen ROCE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Operatiivinen liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}^{3)}}{\text{Sidottu pääoma}^{4}}$
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ¹⁾	=	Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat + transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa + liiketoimintojen ja omaisuuden myynti + muut erät	Sidotun pääoman tuotto (ROCE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}^{3)}}{\text{Sidottu pääoma}^{4}}$
Operatiivinen liikevoitto	=	Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Pääoman kiertonopeus	=	$\frac{\text{Liikevaihto}}{\text{Sidottu pääoma}^{4}}$
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat	Korolliset nettovelat / käyttökate	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	$100 \times \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	Nettorahoituskustannus (%)	=	$100 \times \frac{\text{Rahoituskulut, netto - osinkotuotot +/- valuuttakurssierot}}{\text{Korolliset nettovelat}^{2}}$
Velkaantuneisuus (%)	=	$100 \times \frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$	Nettokäyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + muut saamiset, pois lukien johdannaissaamiset, jaksotetut korkotuotot ja muut rahoituserät - ostovelat - muut velat, poislukien johdannaisvelat, jaksotetut korkokulut ja muut rahoituserät
Korkokate	=	$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Rahoituskulut, netto}}$	Sidottu pääoma	=	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet + aineettomat hyödykkeet + nettokäyttöpääoma + osakkuusyrityssijoitukset
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Voitto ennen veroja + korkokulut + muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}^{2}}$			
Oman pääoman tuotto (ROE) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}^{2}}$			
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI) (%)	=	$100 \times \frac{\text{Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}^{2}}$			
Rahavirta investointien jälkeen	=	Liiketoiminnan nettorahavirta + investointien nettorahavirta			

1) Taloudelliset tunnusluvut, jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja voivat sisältää tuottoja ja kuluja, jotka vaikuttavat Kemiran taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuuteen. Yleensä nämä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmia; transaktio- ja integraatiokuluja yrityshankinnoista sekä liiketoimintojen ja omaisuuden myyntejä.

2) Keskimäärin

3) Liikevoitto ja osuus osakkuusyritysten tuloksista ovat 12 kuukauden liukuva luku katsauskauden lopussa.

4) 12 kuukauden liukuva keskiarvo

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Osakekohtainen tulos (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden voitosta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$
Liiketoiminnan nettorahavirta / osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$
Osinko / osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
Osinkosuhde (%)	= 100 x	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos (EPS)}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}$
Oma pääoma / osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma 31.12.}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$
Osakkeen hinta keskimäärin	=	$\frac{\text{Osakkeen vaihto euroa vuodessa}}{\text{Osakkeen vaihto kpl vuodessa}}$
Hinta / osakekohtainen tulos (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Osakekohtainen tulos (EPS)}}$
Hinta / oma pääoma per osake	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma per osake}}$
Hinta / liiketoiminnan nettorahavirta per osake	=	$\frac{\text{Osakkeen hinta 31.12.}}{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta per osake}}$
Osakkeiden vaihdon osuus osakekannasta (%)	= 100 x	$\frac{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä päämarkkinapaikassa}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	2.1.	2 592,8	2 486,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2.	14,8	6,8
Liiketoiminnan kulut	2.2.	-2 292,8	-2 210,4
Käyttökate		314,8	282,4
Poistot ja arvonalentumiset	2.4.	-166,6	-141,0
Liikevoitto		148,2	141,4
Rahoitustuotot	2.5.	8,6	4,7
Rahoituskulut	2.5.	-33,4	-30,4
Kurssierot	2.5.	-0,1	-3,2
Rahoituskulut, netto	2.5.	-25,0	-28,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	6.2.	0,0	0,2
Voitto ennen veroja		123,3	112,6
Tuloverot	2.6.	-28,1	-27,4
Tilikauden tulos		95,2	85,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		89,1	78,6
Määräysvallattomille omistajille	6.2.	6,1	6,6
Tilikauden tulos		95,2	85,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton ja laimennettu	2.7.	0,58	0,52

Liitetiedot muodostavat kiinteän osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Tilikauden tulos		95,2	85,2
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muut osakkeet		-	24,0
Muuntoerot		0,2	-46,4
Rahavirran suojaus		17,5	3,4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Muut osakkeet		-5,9	-
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus		10,1	9,6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	2.8.	21,8	-9,4
Tilikauden laaja tulos		117,0	75,8
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		111,4	68,7
Määräysvallattomille omistajille	6.2.	5,6	7,2
Tilikauden laaja tulos		117,0	75,8

Konsernin laajan tuloslaskelman erät on esitetty verovaikutuksella oikaistuna. Kuhunkin muuhun laajan tuloksen erään liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 2.8. Muut laajan tuloksen erät.

Liitetiedot muodostavat kiinteän osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	3.1.	512,5	505,0
Muut aineettomat hyödykkeet	3.2.	128,6	100,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3.3.	938,3	922,9
Osuudet osakkuusyhteisöissä	6.2.	0,7	0,7
Muut osakkeet	3.4.	228,4	235,8
Laskennalliset verosaamiset	4.4.	28,2	24,8
Muut pitkäaikaiset varat	5.4.	2,3	3,8
Saamiset etuuspohjaisista järjestelyistä	4.5.	61,8	48,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 900,7	1 841,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	4.1.	283,8	223,8
Korolliset saamiset	4.2.	0,2	5,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.2.	420,2	418,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		13,9	18,7
Rahavarat	5.4.	144,9	166,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		863,1	832,8
Myyttävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	6.2.	-	0,6
Varat yhteensä		2 763,8	2 674,9

Liitetiedot muodostavat kiinteän osan konsernitilinpäätöstä.

Milj. euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		221,8	221,8
Ylikurssirahasto		257,9	257,9
Käyvän arvon ja muut rahastot		110,2	98,7
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		196,3	196,3
Muuntoerot		-47,1	-47,7
Omat osakkeet		-19,1	-20,1
Kertyneet voittovarot		469,6	452,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	5.2.	1 189,6	1 159,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	6.2.	12,9	13,8
Oma pääoma yhteensä		1 202,5	1 172,8
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	5.3.	646,3	669,1
Muut velat	5.4.	29,0	21,4
Laskennalliset verovelat	4.4.	71,1	62,4
Velat etuuspohjaisista järjestelyistä	4.5.	81,2	82,3
Varaukset	4.6.	29,6	27,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		857,3	862,5
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	5.3.	240,0	191,4
Ostovelat ja muut velat	4.3.	439,1	422,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		15,6	14,2
Varaukset	4.6.	9,2	11,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä		703,9	639,7
Velat yhteensä		1 561,2	1 502,1
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 763,8	2 674,9

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liite	2018	2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tilikauden tulos		95,2	85,2
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	2.4.	166,6	141,0
Tuloverot	2.6.	28,1	27,4
Rahoituskulut, netto	2.5.	25,0	28,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	6.2.	0,0	-0,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity rahavirtaa		0,0	6,3
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta		314,8	288,7
Nettokäyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		-64,7	-24,5
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		8,5	-47,2
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		5,1	37,8
Nettokäyttöpääoman muutos		-51,1	-33,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja			
		263,7	254,8
Maksetut korot		-26,9	-25,8
Saadut korot		3,7	3,9
Muut rahoituserät, netto		-6,8	-4,0
Saadut osingot		0,1	0,9
Maksetut välittömät verot		-23,6	-24,7
Liiketoiminnan nettorahavirta		210,2	205,1

Milj. euroa	Liite	2018	2017
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-43,3	0,0
Investoinnit muihin osakkeisiin		0,0	-3,6
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-150,4	-186,4
Lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)		5,2	-5,1
Tytäryritysten myynnit vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		2,5	0,0
Osakkuusyritysten myynnit ja pääomanpalautukset osakkuusyrityksiltä		4,3	0,0
Muiden osakkeiden myynnit ja pääomanpalautukset		0,2	0,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot		0,3	2,8
Investointien nettorahavirta		-181,3	-192,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	5.1.	96,2	100,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	5.1.	-69,2	-62,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	5.1.	10,3	36,3
Maksetut osingot		-87,3	-86,9
Rahoituksen nettorahavirta		-50,1	-12,7
Rahavarojen nettovähennys (-) / -lisäys (+)			
		-21,1	0,3
Rahavarat 31.12.		144,9	166,1
Valuuttakurssivoitot (+) / -tappiot (-) rahavaroista		-0,1	-7,5
Rahavarat 1.1.		166,1	173,4
Rahavarojen nettovähennys (-) / -lisäys (+)		-21,1	0,3

Liitetiedot muodostavat kiinteän osan konsernitilinpäätöksestä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	452,1	1 159,0	13,8	1 172,8
Laatimisperiaatteen muutos (IFRS 9 ja IFRS 2) ¹⁾							-0,2	-0,2		-0,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	451,9	1 158,8	13,8	1 172,6
Tilikauden tulos							89,1	89,1	6,1	95,2
Muut osakkeet					-5,9					-5,9
Muuntoerot						0,6			-0,4	0,2
Rahavirran suojaus				17,5				17,5		17,5
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus							10,1	10,1		10,1
Tilikauden laaja tulos				11,5	0,6		99,3	111,4	5,6	117,0
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-80,8	-80,8	-6,5	-87,3
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmään kuuluville						1,0		1,0		1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle						0,1		0,1		0,1
Omien osakkeiden palautus						0,0		0,0		0,0
Osakeperusteinen palkitseminen							-0,8	-0,8		-0,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä						1,1	-81,6	-80,5	-6,5	-87,0
Oma pääoma 31.12.2018	221,8	257,9	110,2	196,3	-47,1	-19,1	469,6	1 189,6	12,9	1 202,5

1) Kemira on ottanut käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista - ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardit sekä muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin. Standardimuutosten seurauksena oman pääoman kertyneitä voittovaraja on oikaistu 1.1.2018. IFRS 15 -standardi ei muuttanut Kemiran myynnin tuloutusperiaatteita, eikä siten aiheuttanut oikaisua kertyneisiin voittovaroihin. IFRS 9 -standardi vaikuttaa pääosin Kemiran lainasaamisten arvostukseen ja myyntisaamisten luottotappioiden kirjaamiskäytäntöön. Kirjaamiskäytännön muutoksesta johtuen kertyneitä voittovaraja on oikaistu yhteensä -1,0 milj. euroa. IFRS 2 -standardin muutoksen käyttöönoton yhteydessä Kemira on luokitellut osakeperusteiset palkitsemisjärjestelyt kokonaan omana pääomana maksettavaksi järjestelyksi ja uudelleenluokitellut osakepalkitsemisjärjestelyihin liittyvät velat oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Kirjaamiskäytännön muutoksen seurauksena kertyneitä voittovaraja on oikaistu 0,8 milj. euroa. Oman pääoman kokonaisvaikutus lainasaamisista, myyntisaamisista ja osakeperusteisista maksuista on yhteensä -0,2 milj. euroa mukaan lukien laskennalliset verot. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti.

Liitetiedot muodostavat kiinteän osan konsernitilinpäätöstä.

Milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2017	221,8	257,9	72,2	196,3	-0,8	-20,0	442,6	1 170,0	12,9	1 182,9
Tilikauden tulos							78,6	78,6	6,6	85,2
Muut osakkeet			24,0					24,0		24,0
Muuntoerot					-46,9			-46,9	0,5	-46,4
Rahavirran suojaus			3,4					3,4		3,4
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus							9,6	9,6		9,6
Tilikauden laaja tulos			27,4		-46,9		88,2	68,7	7,2	75,8
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-80,7	-80,7	-6,2	-86,9
Omien osakkeiden palautus						-0,2		-0,2		-0,2
Omien osakkeiden siirto hallitukselle						0,1		0,1		0,1
Osakeperusteinen palkitseminen							1,1	1,1		1,1
Siirrot omassa pääomassa			-0,9				0,9	0,0		0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			-0,9			-0,1	-78,7	-79,7	-6,2	-85,9
Oma pääoma 31.12.2017	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	452,1	1 159,0	13,8	1 172,8

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

KONSERNIN PERUSTIEDOT

Kemira on globaali kemianyhtiö, joka palvelee asiakkaita runsaasti vettä käyttävillä teollisuudenaloilla. Yhtiö tarjoaa asiantuntemusta sovellusosaamisessa ja kemikaaleja, jotka parantavat asiakkaiden vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuutta. Kemiran kaksi segmenttiä Pulp & Paper ja Industry & Water keskittyvät asiakkuuksiin massa- ja paperi-, öljy- ja kaasua ja kaivosteollisuudessa sekä vedenkäsittelyssä.

Konsernin emoyhtiö on Kemira Oyj, kotipaikka on Helsinki, kotimaa Suomi ja sen rekisteröity osoite on Energiakatu 4, 00180 Helsinki. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ Helsingissä. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.kemira.com.

Kemira Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 7.2.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen kansainvälisiä IASB:n (International Accounting Standards Board) julkaisemia IAS- ja IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa n:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavia muita osakkeita sisältäen listaamattomat PVO/TVO -osakkeet, käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja ja -velkoja sekä osakeperusteisia maksuja niiden myöntämishetkellä.

IFRS-standardien mukaisen konsernitilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Jäljempänä laatimisperiaateissa kohdassa ”keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut” kuvataan merkittävää harkintaa vaativat alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on yksittäisinä pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

TYTÄRYRITYKSIEN YHDISTELYPERIAATTEET JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUDET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyrityksen lisäksi sen tytäryritykset. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta (osuus äänivallasta pääsääntöisesti yli 50 %). Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon, ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa.

Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Kaikki konserniyritysten väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskevien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Luovutettu vastike voi sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Ne yksilötäivissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat, vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat, jotka ovat yksilötäivissä, arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta kirjataan hankinta-ajankohdasta joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja hankintahetkellä aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, ja jos kyseessä on edullinen hankinta, muutos kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Tilikauden tulos sekä muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille ja, nämä esitetään tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen, ellei määräysvallattomilla omistajilla ole sitovaa velvollisuutta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Kun määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan käypään arvoon, ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

OSAKKUUSYRITYKSET

Konsernin osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (osuus äänivallasta pääsääntöisesti 20–50 %), mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten veloitteiden täyttämiseen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistusosuuden mukaisesti ja on esitetty konsernin tuloslaskelmassa omana eränään liikevoiton jälkeen. Konsernin osuus osakkuusyrityksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

VALUUTTAMÄÄRÄISTEN ERIEN MUUNTAMINEN

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämistä valuutta sekä konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämistä valuutta.

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä valuuttakursseja ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla kuin taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloslaskelman erissä. Hankittujen ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisut ja liikearvo on käsitelty ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen.

Joihinkin ulkomaisiin tytäryrityksiin annettujen lainojen kurssierot on käsitelty muuntoeroina muissa laajan tuloksen erissä lisäyksenä tai vähennyksenä. Kun määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, kertyneet muuntoerot siirretään tuloslaskelmaan osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

Konserniyritykset muuntavat omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat toimintavaluuttakseen tapahtumapäivän kursseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja ei-monetaariset erät käyttäen tapahtumapäivän kursseja. Liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Uudet IFRS-standardit, standardien muutokset ja IFRIC-tulkinnat

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Kemira otti 1.1.2018 käyttöön IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin. IFRS 9 korvasi IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9 toi uusia vaatimuksia rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä toi uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan arvonalentumismallin rahoitusvaroille. Rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista koskevat säännöt perustuvat pitkälti IAS 39 vaatimukseen. Uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset säilyttävät IAS 39:n mukaiset kolme suojauslaskentatyyppiä. Standardi tuo kuitenkin joustavuutta suojauslaskentaan oikeuttaviin transaktiotyyppeihin, erityisesti lisäämällä ehdot täyttäviä suojausinstrumentteja ja suojauslaskentaan oikeuttavien muiden kuin rahoituserien riskikomponenttityyppejä.

IFRS 9 muutti Kemiran myyntisaamisten luottotappioiden kirjaamiskäytäntöä. Myyntisaamisten osalta Kemira otti käyttöön yksinkertaistetun arvonalentumismallin, jossa luottotappioiden määrä arvioidaan odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvalla arvonalentumismallilla. Uudessa arvonalentumismallissa luottotappioprosentit vaihtelevat myyntisaamisten ikäjakauman ja maantieteellisten alueiden (EMEA, Amerikka ja APAC) mukaan. Luottotappiovaraus kirjataan edelleen myös perustuen saamiskohtaiseen riskiarvioon. Uuteen luottotappioiden arvonalentumismallin perustuen 1.1.2018 kirjattiin -0,4 milj. euron (mukaan lukien laskennallinen verovaikutus 0,1 milj. euroa) oikaisu omaan pääomaan kertyneisiin voittovaroihin, ja tämän jälkeen luottotappiovarauksen muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti.

IFRS 9 vaikutti lainasaamisten arvostukseen, koska odotettavissa olevat luottotappiot vähentävät lainasaamisten määrää. Lainasaamisten arvostuksesta syntynyt odotettavissa oleva luottotappio -1,0 milj. euroa (mukaan lukien laskennallinen verovaikutus 0,3 milj. euroa) kirjattiin oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2018. Muutokset kirjataan jatkossa tulosvaikutteisesti. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti.

1.1.2018 alkaen listaamattomat PVO/TVO -osakkeet on luokiteltu käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta -ryhmään kun taas IAS 39:n mukaan PVO/TVO -osakkeet on aiemmin luokiteltu myytävissä olevat rahoitusvarat -ryhmään. IFRS 9:n mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon, mukaan lukien myyntivoitot tai -tappiot. Saadut osingot kirjataan tulosvaikutteisesti. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti lukuun ottamatta luokittelumuutosta.

Aikaisempina tilikausina konserni on soveltanut IAS 39 vaatimusten mukaista rahavirtojen suojauslaskentaa sähköjohdannaissopimuksiin. IFRS 9 antaa mahdollisuuden suojata sähkön hintariskin komponentteja, Pohjoismaisen sähköpörssin noteeraamaa systeemihintaa ja aluehintaa erikseen.

IAS 39:n mukaan rahavirran suojauslaskennan piirissä olevien sähköjohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin ja mahdollinen tehottomuus tuloslaskelmaan. Kemira otti käyttöön IFRS 9 mukaisen sähköjohdannaisten suojauslaskennan 1.1.2018 alkaen, jolloin tehokas osa rahavirran suojaukseen liittyvistä käyvän arvon muutoksista kirjataan laajan tuloksen eriin ja tehottomuutta ei yleensä synny, koska sähkön hintariskin komponentteja suojataan erikseen. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti.

Oman pääoman kokonaisvaikutus myyntisaamisista ja lainasaamista oli yhteensä -1,0 milj. euroa.

Ensimmäisen kerran IFRS 9 -standardin vaatimuksia sovellettiin 1.1.2018, jolloin rahoitusvarat ja -velat luokiteltiin seuraavasti:

RAHOITUSVARAT Milj. euroa	Luokitteluryhmä		Kirjanpitoarvo 1.1.2018		
	IAS 39	IFRS 9	IAS 39	IFRS 9	Muutos
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	3,9	3,9	-
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	9,7	9,7	-
Muut pitkäaikaiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameroon	3,8	3,2	0,6
Lyhytaikaiset korolliset lainasaamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameroon	5,3	4,9	0,4
Myyntisaamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameroon	315,2	314,8	0,4
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameroon	166,1	166,1	-
Muut osakkeet	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	235,8	235,8	-
RAHOITUSVELAT					
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	3,7	3,7	-
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvelat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	1,7	1,7	-
Korolliset velat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameroon	860,5	860,5	-
Korottomat velat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameroon	52,4	52,4	-
Ostovelat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameroon	187,2	187,2	-

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

1.1.2018 Kemira otti käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin. IFRS 15 sisältää yhden kattavan tuloutusmallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. IFRS 15 korvaa IAS 18 Tuotot ja IAS 11 Pitkäaikaishankkeet -standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. IFRS 15:n pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaiseen rahamäärään, joka kuvastaa vastiketta johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluita vastaan. IFRS 15:n mukaan yhteisö kirjaa myyntituoton silloin kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään, toisin sanoen silloin kun asiakas saa määräysvalan suoritevelvoitteen perusteena olevaan tavaraan tai palveluun.

Kemira tarjoaa asiakkaalleen kemikaalien toimitus- ja käsittelypalveluja tuotteiden myynnin yhteydessä. Tuotteiden toimitus- ja käsittelypalvelut tuloutetaan yhdessä tuotteiden myynnin kanssa, eikä niitä käsitellä erillisinä suoritevelvoitteina IFRS 15 -standardin mukaisesti. Kemira kirjaa samalle raportointikaudelle tuotteiden myynnin ja toimitus- ja käsittelypalvelut, mikä vastaa IAS 18 mukaista tuloutuskäytäntöä.

Asiakkaille annettavat alennukset eivät ole merkittävä myyntihinnan osatekijä Kemiran myyntisopimuksissa. IFRS 15 -standardin käyttöönotto ei muuta alennuksien kirjaamisperiaatteita.

1.1.2018 Kemira siirtyi IFRS 15 -standardiin käyttäen täysin takautuvaa menetelmää. Vertailukausien tietoja ei oikaistu, koska myynnin tuloutusperiaatteet eivät muuttuneet.

IFRS 2 -muutos Osakeperusteisten maksujen luokittelu ja arvostaminen

1.1.2018 Kemira otti käyttöön muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardissa. Muutokset selventävät osakeperusteisesti käteisvaroina maksettavien liiketoimien arvostusperustetta sekä sellaisten muutosten kirjanpitokäsittelyä, joiden seurauksena palkitsemisjärjestely muuttuu käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. Mikäli verolaki tai sääntely edellyttää yhtiötä pidättämään tietyn määrän oman pääoman ehtoisia instrumentteja, rahalliselta arvoltaan työntekijöiden verovelvoitetta vastaavan määrän työntekijän verovelan kuittaamiseksi ja myöhemmin maksamiseksi veroviranomaiselle, on

tällainen järjestely luokiteltava kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liike-toimeksi, jos tämä olisi ollut järjestelyn luokittelu ilman nettosuoritusominaisuutta.

Muutosten käyttöönotolla oli vaikutusta Kemiran konsernitalinpäätökseen, sillä Kemiralla on osakeperusteinen järjestely, jossa maksetaan työntekijän verovelka veroviranomaisille. Ennen muutoksen käyttöönottoa tämä järjestelyn ominaisuus käsiteltiin käteisvaroina maksettavana järjestelyinä. Muutoksen käyttöönoton yhteydessä Kemira kirjasi tähän järjestelyyn liittyvän velan pois taseesta ja uudelleen luokitteli sen omaan pääomaan kertyneisiin voittovaroihin. Kirjaamiskäytännön muutoksen seurauksena kertyneitä voittovaroja on oikaistu 0,8 milj. euroa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi sisältää kattavan mallin vuokrajärjestelyiden tunnistamiseen ja tilinpäätöskäsittelyyn sekä vuokralleottajille että vuokralleantajille. Standardi korvaa nykyisen IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:n mukaan vuokrasopimuksen ja palvelusopimuksen ero perustuu siihen, onko asiakkaalla määräysvalta yksilöityyn omaisuuserään. Vuokralleottajat eivät jatkossa erottele operatiivisia (taseen ulkopuolisia) ja rahoitusleasingeja (taseessa), vaan näiden sijaan kaikista vuokralleottajien vuokrasopimuksista kirjataan käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka (ts. kaikki taseeseen), lyhytaikaisia ja vähäarvoisia vuokrasopimuksia lukuun ottamatta. Toisin kuin vuokralleottajien kirjanpitokäsittely, IFRS 16:n vuokralleantajien vuokrasopimusten kirjaamista koskevat vaatimukset perustuvat nykyisen IAS 17 -standardin vaatimuksiin, ja jatkossakin vuokralleantajien vaaditaan luokittelevan vuokrasopimukset operatiivisiin vuokrasopimuksiin ja rahoitusleasingeihin. Lisäksi IFRS 16 sisältää kattavat liitetietovaatimukset.

Kemira ottaa käyttöön IFRS 16 -standardin 1.1.2019. Käyttöönottoprojektissa on ollut mukana kaikki asiaankuuluvat konsernitoiminnot ja projekti on kattanut mm. tarvittavien laskentaprosessien ja -kontrollien muutokset, vuokrasopimustietojen keräämisen ja ylläpitämisen sekä organisaation kouluttamisen. Kemira on implementoinut vuokrasopimusten hallinnointi- ja laskentatyökalun osana projektia, ja työkalu on otettu käyttöön vuoden 2019 alussa.

IFRS 16 -standardi vaikuttaa Kemira konsernin vuokrasopimusten kirjanpitokäsittelyyn. 31.12.2018 konsernin taseen ulkopuoliset vuokravastuut olivat 205 miljoonaa euroa. Osa näistä vuokravastuista täyttää lyhytaikaisen ja vähäarvoisen vuokrasopimuksen määritelmän, ja osa vuokravastuista liittyy vuokrajärjestelyihin, jotka eivät ole IFRS 16:n mukaisia vuokrasopimuksia. Tuloslaskelmassa nykyiset vuokratulot korvataan IFRS 16 -standardin mukaan käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelkaan liittyvillä korkokuluilla, mistä johtuen IFRS 16 -standardin vaikutus tilikauden tulokseen on vähäinen.

Kemira ottaa käyttöön IFRS 16 -standardin soveltaen mukautettua takautuvaa menetelmää. Siirtymähetkellä 1.1.2019 IFRS 16 -standardin on arvioitu lisäävän taseen käyttöoikeusomaisuuseriä noin 120 miljoonaa euroa, vuokrasopimusvelkoja noin 125-130 miljoonaa euroa ja vähentävän oman pääoman kertyneitä voittovaroja noin 5 miljoonaa euroa mukaan lukien laskennallinen verovaikutus. Aikaisempien kausien vertailutietoja ei oikaista. Kemira julkaisee uuden IFRS 16 -standardin mukaiset luvut osavuosikatsauksessa Q1/2019.

Tällä hetkellä Kemira arvioi, että IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan kasvattavan taseen loppusummaa noin 5 %, käyttökateprosenttia noin prosenttiyksiköllä ja velkaantuneisuusastetta noin 10 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 IFRS 16 -standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus operatiiviseen käyttökatteeseen. IFRS 16 -standardin käyttöönotto vaikuttaa myös joihinkin tunnuslukuihin sekä rahavirtaan.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

IFRIC 23 tulkinta käsittelee verotettavan tulon (verotuksellisen tappion), verotuksellisten arvojen, käyttämättömien verotuksellisten tappioiden, käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten ja verokantojen määrittelyä silloin, kun IAS 12 mukaisesta tuloverokäsittelystä on epävarmuutta.

Tulkinta edellyttää arvioimaan, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy epävarman veroposition käsittelyn tai ehdotetun käsittelyn yhtiön tuloveroilmoituksessa sekä määrittämään milloin epävarmat veropositiot arvioidaan erikseen ja milloin kokonaisuutena. Mikäli on todennäköistä, että veroviranomainen ei hyväksyisi epävarman veroposition käsittelyä, yhtiön tulee ottaa huomioon epävarmuuden vaikutus määrittäessään kirjanpidol-

lista veropositiota. Veroviranomaisen oletetaan tutkivan kaikki epävarmat verokäsittelyt ja saavan kaikki tarvittavat tiedot. Epävarmuus määritellään joko todennäköisimmän määrän perusteella tai odotusarvomenetelmää käyttäen riippuen siitä, kumpi menetelmä ennustaa epävarmuuteen liittyvän ratkaisun paremmin. Lisäksi tehdyt harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot arvioidaan uudelleen, jos olosuhteet ovat muuttuneet tai on saatu ratkaisuihin vaikuttavaa uutta tietoa.

Konsernilla on käytössä prosessi, jolla se pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan mahdollisia tuloverokäsittelyjä koskevia epävarmuuksia. Konserni ottaa tulokinnan käyttöön ensimmäisen kerran 1.1.2019 alkavalla tilikaudella. Tulokinnan käyttöönotolla ei ole arvioitu olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Seuraavassa on tuotu esille ne tilinpäätöksen erät, joihin liittyy merkittävä riski varojen ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisesta muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut	Liitetieto
Liikearvon arvioitu arvonalentuminen	3.1. Liikearvo
PVO-konsernin osakkeiden arvioitu käypä arvo	3.4. Muut osakkeet
Laskennalliset verot ja epävarmat veropositiot	2.6. Tuloverot ja 4.4. Laskennalliset verovelat ja -saamiset
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	4.5. Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhte-etuudet
Varaukset	4.6. Varaukset

2. TALOUDELLINEN TULOS

2.1. SEGMENTTITIEDOT

Kemiralla on kaksi segmenttiä, jotka ovat Pulp & Paper ja Industry & Water.

Pulp & Paper

Pulp & Paper -segmentti auttaa kemikaaliosaamisensa avulla massan- ja paperinvalmistajia innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Segmentti kehittää ja myy asiakkaiden tarpeet täyttäviä tuotteita ja pyrkii varmistamaan, että sillä on johtava paperikoneen märänpään tuote- ja palveluvalikoima, joka keskittyy pakkauskartonkiin ja pehmopaperiin.

Industry & Water

Industry & Water -segmentti palvelee kunnallisia ja runsaasti vettä käyttäviä teollisuudenaloja. Vedenkäsittelyssä segmentti auttaa asiakkaita tehostamaan vedenkäsittelyprosessin eri vaiheita. Öljy- ja kaasuteollisuudessa segmentti auttaa tehostamaan talteenottoa nykyisistä varannoista ja vähentämään veden ja energian käyttöä.

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Kemira esittää raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu*, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisasaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tietty vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty kohdassa Tunnuslukujen laskentakaavat.

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa pois lukien yritysostot ja -myynnit.

TULOSLASKELMAN ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Liikevaihto ¹⁾	1 520,2	1 072,6	2 592,8
Käyttökate ²⁾	187,8	127,0	314,8
Poistot ja arvonalentumiset	-108,0	-58,6	-166,6
Liikevoitto ²⁾	79,8	68,5	148,2
Rahoituskulut, netto			-25,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista			0,0
Voitto ennen veroja			123,3
Tuloverot			-28,1
Tilikauden tulos			95,2

1) Liikevaihto muodostuu pääosin tuotteiden myynnistä ulkopuolisille asiakkaille, eikä segmenttien välillä ole sisäistä liikevaihtoa.

2) Sisältävät vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITOSSA

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Operatiivinen käyttökate	191,7	131,5	323,1
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat			-8,9
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa			2,8
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti			5,7
Muut erät			-7,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,9	-4,4	-8,3
Käyttökate	187,8	127,0	314,8
Operatiivinen liikevoitto	91,6	82,2	173,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-3,9	-4,4	-8,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	-7,9	-9,3	-17,3
Liikevoitto	79,8	68,5	148,2

Neljännesvuositiedot vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

TASEEN ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Segmentin varat	1 472,3	779,3	2 251,6
Täsmäytys raportoituihin varoihin konsernin taseessa:			
Muut osakkeet			228,4
Laskennalliset verosaamiset			28,2
Muut pitkäaikaiset varat			2,3
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä			61,8
Muut varat			46,6
Rahavarat			144,9
Varat yhteensä			2 763,8
Segmentin velat	238,0	173,2	411,1
Täsmäytys raportoituihin velkoihin konsernin taseessa:			
Pitkäaikaiset korolliset velat			646,3
Lyhytaikaiset korolliset velat			240,0
Muut velat			263,8
Velat yhteensä			1 561,2

MUUT ERÄT

2018, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Sidottu pääoma segmenteittäin (31.12.)	1 234,3	606,1	1 840,5
Sidottu pääoma segmenteittäin (12 kuukauden liukuva keskiarvo)	1 177,6	603,4	1 781,4
Operatiivinen ROCE, %	7,8	13,6	9,8
Investoinnit	128,4	65,3	193,7

TULOSLASKELMAN ERÄT

2017, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Liikevaihto ¹⁾	1 476,9	1 009,1	2 486,0
Käyttökate ²⁾	179,9	102,5	282,4
Poistot ja arvonalentumiset	-92,9	-48,1	-141,0
Liikevoitto ²⁾	86,9	54,4	141,4
Rahoituskulut, netto			-28,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista			0,2
Voitto ennen veroja			112,6
Tuloverot			-27,4
Tilikauden tulos			85,2

1) Liikevaihto muodostuu pääosin tuotteiden myynnistä ulkopuolisille asiakkaille, eikä segmenttien välillä ole sisäistä liikevaihtoa.

2) Sisältävät vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITTOSSA

2017, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Operatiivinen käyttökate	197,7	113,6	311,3
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat			-13,1
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa			0,3
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti			-1,9
Muut erät			-14,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-17,9	-11,0	-28,9
Käyttökate	179,9	102,5	282,4
Operatiivinen liikevoitto	104,8	65,5	170,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-17,9	-11,0	-28,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	86,9	54,4	141,4

Neljännesvuositiedot vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

TASEEN ERÄT

2017, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Segmentin varat	1 380,8	769,6	2 150,3
Täsmäytys raportoituihin varoihin konsernin taseessa:			
Muut osakkeet			235,8
Laskennalliset verosaamiset			24,8
Muut pitkäaikaiset varat			3,8
Saamiset etuusperusteisista eläkejärjestelyistä			48,0
Muut varat			45,4
Rahavarat			166,1
Myytäväksi oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät			0,6
Varat yhteensä			2 674,9
Segmentin velat	223,0	187,8	410,8
Täsmäytys raportoituihin velkoihin konsernin taseessa:			
Pitkäaikaiset korolliset velat			669,1
Lyhytaikaiset korolliset velat			191,4
Muut velat			230,8
Velat yhteensä			1 502,1

MUUT ERÄT

2017, milj. euroa	Pulp & Paper	Industry & Water	Konserni
Sidottu pääoma segmenteittäin (31.12.)	1 157,7	581,8	1 739,5
Sidottu pääoma segmenteittäin (12 kuukauden liukuva keskiarvo)	1 165,2	596,7	1 763,2
Operatiivinen ROCE, %	9,0	11,0	9,7
Investoinnit	138,3	51,7	190,1

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

LIIKEVAIHTO ASIAKKAAN MAANTIETEELLISEN SIJAINNIN MUKAAN

Milj. euroa	2018	2017
Suomi, kotipaikkavaltio	417,2	354,4
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	942,3	932,9
Americas-alue	1 001,6	979,0
APAC-alue	231,7	219,7
Yhteensä	2 592,8	2 486,0

PITKÄAIKAISET VARAT MAANTIETEELLISEN SIJAINNIN MUKAAN

Milj. euroa	2018	2017
Suomi, kotipaikkavaltio	725,8	731,0
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	467,1	476,4
Americas-alue	426,5	433,3
APAC-alue	191,4	128,0
Yhteensä	1 810,7	1 768,7

Tiedot merkittävistä asiakkaista

Konsernilla on useita merkittäviä asiakkaita. Yhdeltäkään yksittäiseltä ulkopuoliselta asiakkaalta ei ole kertynyt vähintään 10 % konsernin liikevaihdosta vuosina 2018 tai 2017.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi

Segmenttitiedot esitetään perustuen konsernin sisäiseen organisaatioon ja raportointirakenteeseen. Kemiran johto arvioi segmenttien taloudellista suoriutumista perustuen operatiiviseen käyttökatteeseen ja operatiiviseen liikevoittoon sekä muihin tunnuslukuihin. Segmenttien varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtymissä, vaihto-omaisuus ja lyhytaikaiset korottomat saamiset. Segmenttien velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat. Maantieteellisesti Kemiran toiminta on jaettu kolmeen alueeseen: Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA), Amerikka (Americas) ja Aasia ja Tyynenmeren alue (APAC).

Myynnin tulouttaminen

IFRS 15 -standardi sisältää yhden kattavan tuloutusmallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaiseen rahamäärään, joka kuvastaa vastiketta johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluita vastaan. Kemira kirjaa myyntituoton silloin kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään, toisin sanoen silloin kun asiakas saa määräysvallan suoritevelvoitteen perusteena olevaan tavaraan tai palveluun.

Kemiran liikevaihto muodostuu pääosin sopimustyypeistä, jotka sisältävät kemianteollisuuden tuotteiden myyntiä sekä palveluita, jotka liittyvät näiden tuotteiden myyntiin. Myyntituottojen tuloutus tapahtuu hetkellä, jolloin tuotteiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Kemiran myyntisopimuksissa määräysvalta siirtyy asiakkaalle perustuen toimituslausekkeisiin, ja myyntitulojen kirjaaminen tapahtuu yhtenä ajankohtana.

Kemira tarjoaa asiakkailleen kemikaalien toimitus- ja käsittelypalveluja tuotteiden myynnin yhteydessä. Tuotteiden toimitus- ja käsittelypalvelut tuloutetaan yhdessä tuotteiden myynnin kanssa, eikä niitä käsitellä erillisinä suoritevelvoitteina. Kemira kirjaa samalle raportointikaudelle tuotteiden myynnin ja toimitus- ja käsittelypalvelut.

Asiakkaille annettavat alennukset eivät ole merkittävä myyntihinnan osatekijä Kemiran myyntisopimuksissa.

2.2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT**LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT**

Milj. euroa	2018	2017
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	6,4	1,8
Vuokratuotot	1,2	1,1
Palvelut	3,2	3,7
Muut liiketoiminnan tuotot	4,1	0,3
Yhteensä	14,8	6,8

LIIKETOIMINNAN KULUT

Milj. euroa	2018	2017
Valmisteverastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	48,8	-4,5
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-1,8	-3,2
Yhteensä	47,0	-7,7
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 542,6	1 502,1
Aine- ja tarvikkeeverastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	11,2	11,5
Ulkopuoliset palvelut	45,6	40,2
Yhteensä	1 599,4	1 553,8
Henkilöstökulut		
	351,5	364,0
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	49,3	51,1
Muut liiketoiminnan kulut ²⁾	245,6	249,3
Yhteensä	294,9	300,4
Liiketoiminnan kulut yhteensä	2 292,8	2 210,4

1) Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä pitkäaikaisten varojen hankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

2) Vuonna 2018 muihin liiketoiminnan kuluihin sisältyi tutkimus- ja kehittämismenoja 30,2 milj. euroa (30,3) mukaan lukien saadut julkiset avustukset. Tutkimus- ja kehitystoimintaa varten saadut julkiset avustukset olivat 0,3 milj. euroa (0,5). Nämä vähentävät tutkimus- ja kehittämismenoja.

HENKILÖSTÖKULUT

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Palkat ja palkkiot			
Palkat		274,6	279,5
Kemira Oyj:n toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat	6.1.	1,4	1,3
Osakeperusteiset maksut	2.3.	2,2	3,5
Yhteensä		278,2	284,3
Henkilösivukulut			
Kulut etuusperusteisista järjestelyistä	4.5.	2,7	3,5
Eläkekulut maksupohjaisista järjestelyistä		20,6	20,5
Muut henkilösivukulut		49,9	55,7
Yhteensä		73,2	79,7
Henkilöstökulut yhteensä		351,5	364,0

HENKILÖMÄÄRÄ

	2018	2017
Henkilömäärä keskimäärin maantieteellisen sijainnin mukaan		
EMEA-alue	2 590	2 611
Americas-alue	1 546	1 532
APAC-alue	674	638
Yhteensä	4 810	4 781
Henkilömäärä Suomessa keskimäärin	821	822
Henkilömäärä Suomen ulkopuolella keskimäärin	3 989	3 959
Yhteensä	4 810	4 781
Henkilömäärä 31.12.	4 915	4 732

DELOITTE-KETJUN PALKKIOT JA PALVELUT

Milj. euroa	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	1,5	1,7
Palkkiot veropalveluista	0,4	0,2
Palkkiot muista palveluista	0,7	0,7
Yhteensä	2,6	2,6

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Julkiset avustukset

Investointeihin saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisenä käyttöaikana. Tutkimustoimintaan saadut avustukset kirjataan kulujen vähennykseksi ja tietyt muut avustukset kirjataan muihin liiketoiminnan tuottoihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan toteutuessaan. Kehitysmenot aktivoidaan aineettomaksi hyödykkeeksi, kun pystytään osoittamaan, miten kehityshanke tulee kerryttämään todennäköistä taloudellista hyötyä ja kehittämisvaiheessa aiheutuvat menot ovat luotettavasti mitattavissa. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot sekä mahdolliset aktivoidut vieraan pääoman menot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Muut kehitysmenot, jotka eivät täytä näitä kriteereitä, kirjataan kuluksi toteutuesaan. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehitysmenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla.

2.3. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät 2015–2018

Kemiran osakepalkkiojärjestelmässä on neljä ansaintajaksoa: kalenterivuodet 2015, 2016, 2017 ja 2018. Kemiran hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Palkkiot ansaintajakoilta maksetaan osittain Kemiran osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Palkkiona maksettuja osakkeita ei saa luovuttaa sitouttamisjakson aikana, joka päättyy kahden vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy sitouttamisjakson aikana, osallistujan on pääsääntöisesti palautettava palkkiona annetut osakkeet vastikkeetta.

	Osakepalkkiojärjestelmä 2015	Osakepalkkiojärjestelmä 2016 ²⁾	Osakepalkkiojärjestelmä 2017	Osakepalkkiojärjestelmä 2018
Ansaintajakso (kalenterivuosi)	2015	2016	2017	2018
Osakkeiden omistusvelvollisuus	2 vuotta	2 vuotta	2 vuotta	2 vuotta
Osakkeiden antamisvuosi	2016	-	2018	2019
Luovutettujen osakkeiden määrä, 31.12.2018	268 851 ¹⁾	-	145 928	- ⁴⁾
Osallistujien lukumäärä, 31.12.2018	81	-	76	78
Ansaintakriteeri	Konsernin liikevaihto ja operatiivinen käyttökate-%	Konsernin liikevaihto ja operatiivinen käyttökate-%	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ³⁾	Tuottoarvo (Intrinsic arvo) ³⁾

1) Tilikauden 31.12.2017 päättyessä ansaintajakson 2015 sitouttamisjakso päättyi ja osakepalkkiojärjestelmän perusteella luovutetut 268 851 osaketta vapautuivat tammikuussa 2018.

2) Asetettuja tavoitteita ei saavutettu, joten osakepalkkiota ei maksettu osakepalkkiojärjestelmän perusteella.

3) Palkkion määrä perustuu tuottoarvoon (Intrinsic arvo), joka lasketaan käyttämällä Kemiran operatiivista käyttökateetta ja korollisia nettovelkoja.

4) Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti noin 140 000 osaketta tullaan luovuttamaan osallistujille vuoden 2019 aikana.

OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄN OSAKKEIDEN MÄÄRÄN MUUTOKSET

	Osakepalkkiojärjestelmä 2015	Osakepalkkiojärjestelmä 2016	Osakepalkkiojärjestelmä 2017	Osakepalkkiojärjestelmä 2018
1.1.2017	292 572	-	-	-
Osakkeiden luovutukset henkilöille	-	-	-	-
Osakkeiden palautukset henkilöiltä	-23 721	-	-	-
31.12.2017	268 851	-	-	-
1.1.2018	268 851	-	-	-
Osakkeiden luovutukset henkilöille	-	-	149 328	-
Osakkeiden palautukset henkilöiltä	-	-	-3 400	-
31.12.2018	268 851	-	145 928	-

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN VAIKUTUS LIIKEVOITTOON

Milj. euroa	2018	2017
Osakkeina maksettavat palkkiot	1,1	1,4
Rahana maksettavat palkkiot	1,2	2,1
Yhteensä	2,2	3,5

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät 2019-2023

Kemiran hallitus on perustanut 21.12.2018 avainhenkilöille suunnatun pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelmän, joka sisältää kaksi vuoden mittaista ajanjaksoa: vuodet 2019 ja 2020, sekä kolme kolmen vuoden mittaista ansaintajaksoa: vuodet 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023.

Pitkän aikavälin osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu noin 90 avainhenkilölle. Kannustinjärjestelmän ansaintajaksot ovat 2019 ja 2019–2021. Näiden ansaintajaksosten perusteella maksettava enimmäispalkkio on 643 500 Kemira Oyj:n osaketta, mikäli kriteerit täyttyvät. Lisäksi palkkioon sisältyy rahaosuus, jolla katetaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on omana pääomana maksettavaksi luokiteltuja osakeperusteisia palkitsemisjärjestelyjä, joiden perusteella henkilöt suorittavat työtä osakeperusteisia palkkioita vastaan. Mahdollinen palkkio tästä työstä annetaan henkilölle osittain osakkeina ja osittain käteisvarana.

Konsernin osakepalkkiojärjestelyyn kuuluu henkilöitä useista eri maista, joissa konserni on velvollinen paikallisten verolakien tai sääntelyn mukaan maksamaan käteisvarana henkilön puolesta osakepalkkiosta aiheutuvan verovelan veroviranomaisille.

Osakepalkkiojärjestelyt on luokiteltu kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi. Osakeperusteisen järjestelyn perusteella myönnettävät palkkiot kirjataan henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan oikeuden syntymisajanjaksolle, jonka kuluessa syntymisehtojen mukaisen oikeuden palkkioihin on määrä täyttyä.

Osakeperusteisten palkkioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Arvio siitä, miten moneen osakkeeseen odotetaan syntyvän oikeus, tarkistetaan tilinpäätöspäivänä. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdollinen vaikutus merkitään henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan. Omaan pääoman tehdään vastaava käyvän arvon oikaisu.

2.4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2018	2017
Poistot aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	28,0	26,2
Rakennukset ja rakennelmat	17,7	17,5
Koneet ja kalusto	97,3	91,2
Muut aineelliset hyödykkeet	6,4	6,2
Yhteensä	149,3	141,0
Arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä ja aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ²⁾		
Muut aineettomat hyödykkeet	0,1	0,0
Rakennukset ja rakennelmat	2,3	0,0
Koneet ja kalusto	14,9	0,0
Yhteensä	17,3	0,0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	166,6	141,0

1) Liiketoimintojen hankinnoista syntyneitä aineettomien hyödykkeiden poistoja on tilikaudella 2018 kirjattu 15,9 miljoonaa euroa (16,7).

2) Arvonalentumiset liittyvät tuotantolaitosten sulkemiseen.

Liikearvon arvonalentumistestaus on esitetty liitetiedossa 3.1. Liikearvo.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Poistot

Poistot on laskettu tasapoistoina kohteiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat on esitetty seuraavassa taulukossa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoajat vuosissa

Rakennukset ja rakennelmat	20–40
Koneet ja kalusto	3–15
Kehittämismenot	enintään 8
Asiakassuhteet	5–7
Teknologia	5–10
Kilpailukieltosopimukset	3–5
Muut aineettomat hyödykkeet	5–10

Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi ja poistot lopetetaan ajankohtana, jolloin omaisuuserä luokitellaan IFRS 5:n mukaisesti myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai sisältyy myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään.

2.5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2018	2017
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	0,1	0,8
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	3,4	1,1
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjatuista rahoitusvaroista	1,6	2,5
Muut rahoitustuotot ¹⁾	3,6	0,3
Yhteensä	8,6	4,7

Milj. euroa	2018	2017
Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut muista veloista	-21,6	-20,3
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjatuista rahoitusveloista	-6,9	-6,1
Muut rahoituskulut	-4,9	-4,0
Yhteensä	-33,4	-30,4
Kurssierot		
Kurssierot käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjatuista varoista ja veloista	12,1	9,0
Muut kurssierot	-12,2	-12,2
Yhteensä	-0,1	-3,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-25,0	-28,9
Nettorahoituskulut liikevaihdosta, %	1,0	1,2
Nettokorot liikevaihdosta, %	0,9	1,0
Suojauslaskennan piirissä olevista rahoitusinstrumenteista aiheutuneet muutokset laajassa tuloslaskelmassa		
Rahavirran suojaus: laajaan tuloslaskelmaan merkitty määrä	17,5	3,4
Yhteensä	17,5	3,4
Kurssierot		
Realisoituneet	-2,1	6,3
Realisoitumattomat	1,9	-9,4
Yhteensä	-0,1	-3,2

1) Vuonna 2018 muut rahoitustuotot sisälsivät energiayhtiöiden osakkeiden myynnistä saadun voiton.

2.6. TULOVEROT

Milj. euroa	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-29,9	-21,6
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,1
Laskennallisten verojen muutokset	1,9	-5,9
Yhteensä	-28,1	-27,4

TULOSLEKELMAN VEROKULUN JA KONSERNIN KOTIMAAN VEROKANNALLA LASKETTUJEN VEROJEN VÄLINEN TÄSMÄYTYS

Milj. euroa	2018	2017
Voitto ennen veroja	123,3	112,6
Verot emoyhtiön verokannan mukaan 20 %	-24,7	-22,5
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	-1,6	-2,0
Verovapaat tulot ja vähennyskelvottomat kulut	-0,1	-3,2
Osakkuusyritysten vaikutus	0,0	0,0
Verotappiot	-4,4	-5,9
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,1
Verokantamuutoksien vaikutus	0,1	8,4
Aikaisempien tilikausien laskennallisten verojen muutos	2,6	-2,3
Tuloverot tuloslaskelmassa	-28,1	-27,4

Konsernin efektiivinen verokanta on 22,8% (24,3%).

Konsernin tytäryhtiöllä on verotappiota 131,5 milj. euroa (125,5 milj. euroa), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Kirjaamattomat tappiot ovat pääosin valuuttamääräisiä ja syntyneet lähinnä Brasiliassa ja Kiinassa.

22.12.2017 hyväksytyn verolainsäädännön muutoksen seurauksena Yhdysvaltojen yhteisöverokanta laski 35 %:sta 21 %:iin, mikä huomioitiin laskennallisten verosaamisten ja -velkojen määrässä 2017. Tilikaudella 2017 verokannan muutoksen vaikutus laskennallisissa veroissa oli 8,4 milj. euroa positiivinen.

Konsernilla on tytäryhtiöitä noin 40 maassa ja yhtiössä on jatkuvasti meneillään verotarkastuksia, joiden lopputulokset eivät ole vielä tiedossa. Auki olevien verovuosien ja verotarkastusten osalta tuloverokäsittelyä koskevat mahdolliset epävarmuudet edellyttävät johdon arviota, koska niiden lopputulosta ei tiedetä. Aikaisempien vuosien päättyneet verotarkastukset eivät ole aiheuttaneet olennaisia muutoksia konsernin tuloveroihin.

Konsernilla on Suomessa vireillä veroriita korkeimmassa hallinto-oikeudessa liittyen tiettyjen korkojen vähennyskelvottomuuteen. Mahdollisella epäsuotuisalla päätöksellä ei ole vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan, suotuisan päätöksen seurauksena konsernin tuloverosaamiset sekä käytössä olevat verotappiot kasvaisivat olennaisesti.

Tilin päätöksen laatimisperiaatteet

Tuloverot

Konsernin verokulu sisältää kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu ja laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden verolakien perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai käytännössä hyväksytty maissa, joissa yhtiön tytär- ja osakkuusyritykset toimivat ja kerryttävät verotettavaa tuloa.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Laskennalliset verot ja epävarmat veropositiot

Johto arvioi veroilmoituksissa tehtyjä ratkaisuja säännöllisesti tilanteissa, joissa sovellettava verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnalle. Johto arvioi myös muita tuloverotukseen liittyviä epävarmoja veropositioita verotarkastuksien ja mahdollisten veroriitojen osalta. Johdon arvioon perustuen tehdään tarvittaessa verokirjauksia.

2.7. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2018	2017
Osakekohtainen tulos, laimentamaton		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	89,1	78,6
Keskimääräinen painotettu osakemäärä ¹⁾	152 483 502	152 359 250
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,58	0,52
Osakekohtainen tulos, laimennettu		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	89,1	78,6
Keskimääräinen painotettu osakemäärä ¹⁾	152 483 502	152 359 250
Oikaisut:		
Osakepohjaisen palkitsemisjärjestelmän perusteella mahdollisesti liikkeelle laskettavat omat osakkeet keskimäärin	284 449	234 668
Keskimääräinen painotettu osakemäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	152 767 951	152 593 919
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,58	0,52

1) Osakkeiden keskimääräinen painotettu lukumäärä, joka ei sisällä konsernin hallussa olevia omia osakkeita.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta Kemira Oyj:n hallussa pitämiä omia osakkeita. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla keskimääräistä painotettua osakemäärää kaikkien mahdollisesti laimentavien osakkeiden laimentavalla vaikutuksella, kuten osakepohjaisen palkitsemisjärjestelmän osakkeilla.

2.8. MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Milj. euroa	2018	2017
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muut osakkeet	-	30,0
Muuntoerot	1,2	-58,1
Rahavirran suojaus	21,9	4,3
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Muut osakkeet	-7,5	-
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	13,3	12,6
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	28,9	-11,2
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-7,1	1,8
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	21,8	-9,4

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

Milj. euroa	2018			2017		
	Ennen veroja	Verokulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verokulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muut osakkeet	-	-	-	30,0	-6,0	24,0
Muuntoerot	1,2	-1,0	0,2	-58,1	11,7	-46,4
Rahavirran suojaus	21,9	-4,4	17,5	4,3	-0,9	3,4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi						
Muut osakkeet	-7,5	1,5	-5,9	-	-	-
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	13,3	-3,2	10,1	12,6	-3,0	9,6
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	28,9	-7,1	21,8	-11,2	1,8	-9,4

3. INVESTOINNIT JA YRITYSHANKINNAT

3.1. LIIKEARVO

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.		505,0	522,4
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾	3.5.	2,2	0,0
Vähennykset ja muut muutokset		0,0	0,0
Valuuttakurssierot		5,4	-17,4
Kirjanpitoarvo 31.12.		512,5	505,0

1) Vuonna 2018 liikearvo on kasvanut johtuen liiketoimintakaupasta Kiinassa.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Konserni tekee liikearvon testauksen vuosittain 30.9. arvonalentumisen varalta, tai kun esiintyy viite siitä, että kerrytettävissä oleva rahamäärä saattaa olla alle kirjanpitoarvon. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat pitkän aikavälin kasvuolettama ja diskonttauskorko. Vuonna 2018 arvonalentumistestauslaskelma ei osoittanut arvonalentumista (2017: ei arvonalentumista).

Liikearvo on kohdistettu kahdelle itsenäiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle, jotka ovat konsernin raportoitavat segmentit. Raportoitava segmentti on alin taso, jolla konserni seuraa liikearvoa sisäistä raportointia varten. Konsernin kaksi raportoitavaa segmenttiä ovat Pulp & Paper ja Industry & Water. Yhteenveto testatuista kirjanpitoarvoista ja liikearvosta konsernin raportoitavilla segmenteillä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Milj. euroa	2018		2017	
	Kirjanpito-arvo	josta liikearvoa	Kirjanpito-arvo	josta liikearvoa
Pulp & Paper	1 234	355	1 158	350
Industry & Water	606	157	581	155
Yhteensä	1 841	513	1 739	505

Keskeiset oletukset liikearvon arvonalentumistestauksessa

Pitkän aikavälin kasvuolettama

Pitkän aikavälin kasvuoletusta käytetään liikearvon arvonalentumistestauksessa. Pitkän aikavälin kasvuolettamana on käytetty konsernin laatimia ja ylimmän johdon hyväksymiä rahavirtaennusteita viiden vuoden ennustejaksolta. Rahavirtojen kasvuennusteet heijastavat ylimmän johdon näkemystä myynnin ja kustannuserien kehittymisestä ennustejakson aikana. Viisivuotisen ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen kasvun olevan nolla.

Diskonttauskorko

Diskonttauskorot perustuvat oikaistuun konsernin pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC) ennen veroja. Riskioikaistu WACC on määritelty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle erikseen. Arvonalentumistestauksessa käytetyt diskonttauskorot konsernin raportoitavilla segmenteillä on esitetty seuraavassa taulukossa.

%	2018	2017
Pulp & Paper ²⁾	5,2	6,6
Industry & Water ²⁾	5,1	6,6

2) Muutokset diskonttauskorossa johtuvat pääasiassa muutoksista soveltuvissa riskikertoimissa (beta).

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi on tehty olettaen, että rahavirtojen kasvuvauhti heikkenee ennustejaksolla ja tämän jälkeen. Lisäksi on otettu huomioon korkotason yleinen nousu sekä kannattavuuden heikentyminen. Jos rahavirrat pienenevät 10 % tai diskonttauskorko kasvaa 2 prosenttiyksikköä, ei näistä aiheudu arvonalentumiskirjausta kumpaankaan raportoitavaan segmenttiin.

📄 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Liikearvo

Liikearvo muodostuu yrityskaupan yhteydessä. Liikearvo on määrä, jolla suoritettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistetun osuuden hankinta-ajan kohdan käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvo arvostetaan hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvo testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuus-erän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuus-erästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä käyttöarvon tai myytäessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään aina liikearvoille ja sellaisille aineettomille hyödykkeille, jotka eivät ole vielä valmiita käytettäväksi.

Rahavirtaa tuottavaksi yksiköksi on määritelty toimintasegmentti. Toimintasegmentit ovat Pulp & Paper ja Industry & Water. Kahta tai useampaa toimintasegmenttiä ei ole yhdistetty yhteen raportoitavaan segmenttiin. Liikearvon arvonalentuminen testataan vertaamalla raportoitavien segmenttien (Pulp & Paper ja Industry & Water) kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen kirjanpitoarvoon. Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Liikearvot on kohdistettu raportoitaville segmenteille.

Raportoitavien segmenttien kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty käyttöarvona, jonka muodostavat yksikköön tulevat diskontatut vastaiset rahavirrat. Vastaisia rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuus-erän jatkuvalle käytölle ja johdon viimeisimmille viisi-vuotisennusteille. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen vuosittaisen kasvun olevan nolla. Rahavirta-arviot eivät sisällä omaisuus-erän suorituskyvyn paranemisen, investointien tai vastaisten uudelleenjärjestelyjen vaikutuksia.

Arvonalentumistappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuus-erän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.

Jos viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalentumiskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuus-erälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

✕ Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Liikearvon arvioitu arvonalentuminen

Liikearvon ja muun omaisuuden arvonalentumistestien yhteydessä määritellään tulevia rahavirtoja, jotka perustuvat tärkeimmiltä oletuksiltaan katetasoihin, diskonttaus korkoihin ja ennusteiden ajanjaksoon. Huomattava negatiivinen kehitys rahavirtojen toteutumisessa ja korkokehityksessä voi johtaa arvonalentumisen kirjaustarpeeseen.

3.2. MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2018, milj. euroa	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	267,3	10,5	277,8
Lisäykset	19,7	-7,4	12,4
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾	41,2	2,5	43,7
Vähennykset ja muut muutokset	0,0	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	0,5	0,0	0,4
Hankintameno 31.12.	328,6	5,6	334,2
Kertyneet poistot 1.1.	-177,2		-177,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0		0,0
Tilikauden poistot	-28,0		-28,0
Arvon alentumiset	-0,1		-0,1
Valuuttakurssierot	-0,3		-0,3
Kertyneet poistot 31.12.	-205,6		-205,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	123,0	5,6	128,6
2017, milj. euroa			
Hankintameno 1.1.	269,4	4,2	273,6
Lisäykset	7,5	6,3	13,8
Vähennykset ja muut muutokset	-4,7		-4,7
Valuuttakurssierot	-4,9		-4,9
Hankintameno 31.12.	267,3	10,5	277,8
Kertyneet poistot 1.1.	-157,7		-157,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	4,7		4,7
Tilikauden poistot	-26,0		-26,0
Valuuttakurssierot	1,8		1,8
Kertyneet poistot 31.12.	-177,2		-177,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	90,0	10,5	100,5

1) Sisältää aineettomiin hyödykkeisiin kohdistettuja patentteja ja kilpailukieltosopimuksen liittyen liiketoimintakaupan Kiinassa.

Konsernilla on Euroopan yhteisön päästökauppadirektiivin tarkoittamia päästöoikeuksia ja -kiintiöitä Helsingborgin toimipaikalla Ruotsissa ja Bradfordin toimipaikalla Iso-Britanniassa. Päästöoikeudet olivat konsernitasolla 51 801 hiilidioksiditonnia ylijäämäiset vuonna 2018 (122 464 tonnia ylijäämäiset).

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy mm. tietokoneohjelmistot ja -lisenssit sekä yrityskauppojen yhteydessä hankitut patentit, teknologiat, kilpailukieltosopimukset ja asiakassuhteet. Aineettomat hyödykkeet on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika liikearvoa lukuun ottamatta.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet käsitellään hankintamenuon arvostettavina aineettomina hyödykkeinä. Ilmaiseksi saadut päästöoikeudet on arvostettu nimellisarvoon (nollan suuruisiksi). Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Konsernin taseessa ei ole päästöoikeuksiin liittyviä erä, mikäli toteutuneet päästöt alittavat vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien määrän ja päästöoikeuksia ei ole ostettu markkinoilta.

3.3. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

2018, milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	51,0	499,0	1 551,7	66,3	89,4	2 257,5
Lisäykset	0,1	2,5	127,0	4,6	1,4	135,6
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat ¹⁾		5,5	6,2		11,7	23,3
Vähennykset ja muut muutokset		-6,4	-44,6	-0,6	0,0	-51,5
Tytäryritysten myynnit	-0,1	-1,7	-0,4			-2,2
Uudelleenryhmittelyt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	-0,5	-4,5	-2,7	0,1	-0,6	-8,3
Hankintameno 31.12.	50,4	494,4	1 637,3	70,4	101,9	2 354,5
Kertyneet poistot 1.1.	-9,8	-267,8	-1 022,9	-34,1		-1 334,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		8,3	45,1	0,6		54,0
Tilikauden poistot		-17,7	-97,3	-6,4		-121,3
Arvon alentumiset		-2,3	-14,0	-0,9		-17,2
Valuuttakurssierot		3,1	0,0	-0,1		3,0
Kertyneet poistot 31.12.	-9,8	-276,4	-1 089,1	-40,8		-1 416,3
Kirjanpitoarvo 31.12.³⁾	40,6	218,0	548,2	29,6	101,9	938,3

1) Sisältää aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin siirtyneitä erää liittyen liiketoimintakauppaan Kiinassa.

2) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat koostuvat pääosin tehdasinvestoinneista.

3) Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy myös rahoitusleasingisopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä. Nämä on esitetty liitetiedossa 5.3. Korolliset velat.

2017, milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ²⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	53,1	480,9	1 452,7	61,7	154,4	2 202,8
Lisäykset	0,2	40,7	183,2	9,6	-61,0	172,7
Vähennykset ja muut muutokset	-0,7	-1,1	-10,5			-12,3
Uudelleenryhmittelyt		0,2	-0,2			0,0
Valuuttakurssierot	-1,7	-21,6	-73,5	-4,9	-4,0	-105,6
Hankintameno 31.12.	51,0	499,0	1 551,7	66,3	89,4	2 257,5
Kertyneet poistot 1.1.	-9,9	-261,2	-985,4	-30,7		-1 287,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,7	10,4			11,1
Tilikauden poistot		-17,1	-88,5	-6,0		-111,5
Arvonalentumiset	0,0					0,0
Valuuttakurssierot		9,7	40,7	2,5		53,0
Kertyneet poistot 31.12.	-9,8	-267,8	-1 022,9	-34,1		-1 334,7
Kirjanpitoarvo 31.12.³⁾	41,1	231,2	528,8	32,2	89,4	922,9

2) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat koostuvat pääosin tehdasinvestoinneista.

3) Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy myös rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä. Nämä on esitetty liitetiedossa 5.3. Korolliset velat.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Omaisuuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Omaisuuserän myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan muihin kuluihin. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän

hankintamenua silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista tarkastuksista tai kunnossapidoista johtuvat menot käsitellään investointeina ja, ne tunnistetaan erilliseksi aktivoitavaksi omaisuuseräksi, ja niiden hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan.

3.4. MUUT OSAKKEET

Milj. euroa	Pohjolan Voima -konsernin osakkeet	Muut noteeraamattomat osakkeet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	201,0	1,5	202,5
Lisäykset	3,3	0,3	3,6
Vähennykset	0,0	-0,3	-0,3
Käyvän arvon muutos	30,0	0,0	30,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	234,3	1,5	235,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	234,3	1,5	235,8
Lisäykset	-	-	-
Vähennykset	-	-	-
Käyvän arvon muutos	-7,4	-0,1	-7,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	226,9	1,4	228,4

POHJOLAN VOIMA -KONSERNIN OSAKKEET

Milj. euroa	Osakesarja	Omistus %	Omaisuu- laji	2018	2017
Pohjolan Voima Oy	A	5	vesivoima	76,2	68,9
Pohjolan Voima Oy	B	2	ydinvoima	43,2	40,9
Pohjolan Voima Oy ¹⁾	B2	7	ydinvoima	21,3	21,3
Teollisuuden Voima Oyj	A	2	ydinvoima	83,3	78,8
Muut Pohjolan Voima Oy ja Teollisuuden Voima Oyj ²⁾	C, C2, G5, G6, M	useita	useita	3,0	24,4
Yhteensä				226,9	234,3

1) Laitostoimittaja (AREVA-Siemens -konsortio) on rakentamassa Olkiluoto 3 (OL3) -ydinvoimalaa Suomessa kiinteäinhin-
taisella avaimet käteen sopimuksella. Laitostoimittaja käynnisti keväällä 2005 rakennustyöt sitoutuen käynnistämään
OL3 -ydinvoimalan sähköntuotannon keväällä 2009. OL3 -projekti on kuitenkin viivästynyt useaan kertaan alkuperäi-
sistä aikataulustaan. TVO:n 29.11.2018 antamassa tiedotteessa kerrotaan laitostoimittajan päivitetty aikataulu OL3
-ydinvoimayksikön käyttöönotosta. Laitostoimittajan mukaan OL3 -ydinvoimalan polttoaine asennetaan reaktoriin
kesäkuussa 2019. OL3 -ydinvoimala liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon lokakuussa 2019, ja säännöllinen
sähköntuotanto alkaa tammikuussa 2020.

Lisäksi OL3 -projektiin liittyen laitostoimittajan ja laitoksen omistajan TVO:n välillä oli välimiesmenettely, joka koski
projektin viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. TVO julkaisi 11.3.2018 tiedotteen, jossa TVO vahvisti, että se
on allekirjoittanut projektin kiistoihin liittyvän sovintosopimuksen OL3 -laitostoimittajan kanssa.

OL3 -ydinvoimalan säännöllisen sähköntuotannon alkamisajankohdan epävarmuus vaikuttaa B2 -osakesarjan osak-
keiden arvoituun käypään arvoon.

2) Venator ilmoitti 12.9.2018 aikeensa sulkea titaanidioksiditehtaansa Porissa. Sulkem ilmoituksen seurauksena
Kemiran PVO G6 -osakesarjan käypä arvo on alentunut 21,4 milj. euroa.

Kemira Oyj:llä on Pohjolan Voima -konserniin kuuluvasta Pohjolan Voima Oy:stä 5 % omistus-
osuus ja sen tytäryhtiöstä Teollisuuden Voima Oyj:stä 1 % omistusosuus.

Osakkeet arvostetaan käypään arvoon käyttämällä diskontattujen rahavirtojen arvostus-
mallia. Käyvän arvon laskennassa käytetään diskonttauskorkona vuosittain määritettävää
keskimääräistä painotettua pääomakustannusta. Vuonna 2018 laskennassa käytetty lyhyen
aikavälin diskonttauskorko oli 3,8 % (3,9 %) ja pitkän aikavälin diskonttauskorko oli 4,4 % (4,7
%). Sähkön tulevaisuuden markkinahinnan 10 prosentin lasku pienentäisi osakkeiden käypää
arvoa noin 35 milj. euroa, tai jos diskonttauskorko nousisi yhdellä prosenttiyksiköllä, piene-
si osakkeiden käypä arvo noin 30 milj. euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Muut osakkeet

Muut osakkeet on luokiteltu käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta arvostetta-
vien rahoitusvarojen ryhmään. Muiden osakkeiden käyvän arvon muutokset verovaikutuk-
sella oikaistuna kirjataan muun laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon
rahastoon, mukaan lukien myyntivoitot tai -tappiot. Saadut osingot kirjataan tulosvaikuttei-
sesti. Muut osakkeet sisältävät noteeraamattomien yritysten osakkeita, joista merkittävim-
mät ovat Pohjolan Voima Oy:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakeomistukset.

PVO ja sen tytäryhtiö TVO muodostavat yksityisen, suomalaisten teollisuus- ja voimayhti-
öiden omistaman sähköntuotantokonsernin, joka toimittaa osakkailleen sähköä omakus-
tannushintaan. PVO omistaa ja käyttää mm. kahta ydinvoimalaitosyksikköä Olkiluodossa,
Eurajoen kunnassa. Kemira konsernilla on TVO:n A- ja C-sarjojen osakkeita sekä PVO:n A-
B-, C-, G- ja M-sarjojen osakkeita. Eri osakesarjat oikeuttavat eri voimalaitosten tuotta-
maan sähköön. Kunkin osakesarjan omistajat vastaavat ao. sarjan kiinteistä kustannuk-
sista osakemäärien suhteessa riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty, ja
muuttuvista kustannuksista toimitettujen energiamäärien mukaisessa suhteessa.

Kemira Oyj:n omistus PVO-konsernissa, joka oikeuttaa sähköön valmiista voimalaitoksista,
on arvostettu käypään arvoon perustuen sähkön hinnan ja omakustannushinnan erotuksen

diskontattuun rahavirtaan. Arvostusmallissa sähkön hintana on käytetty Pohjoismaisesta sähköpörsistä saatavia sähkötermiinien noteerauksia Suomen hinta-alueella viiden ensimmäisen vuoden ajalta. Tämän jälkeen arvio Suomen hinta-alueen kehityksestä perustuu fundamenttipohjaiseen Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden simulointimallinnukseen. Sähkön hinnassa ja omakustannushinnassa otetaan huomioon inflaation vaikutus tulevana vuosina, ja omakustannushinnat määritellään osakesarjakohtaisesti. Tulevaisuuden rahavirrat on diskontattu perustuen kuhunkin osakesarjaan liittyvien laitosten odotettuun käyttö-aikaan, vesivoiman osalta mukaan lukien terminaaliarvo. Diskonttokorkona laskennassa on käytetty keskimääräistä painotettua pääomakustannusta, joka määritetään vuosittain.

✕ Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

PVO-konsernin osakkeiden arvioitu käypä arvo

Kemira Oyj:n omistamien noteerattomien PVO-konsernin osakkeet on arvostusmallia käyttäen arvostettu käypään arvoon, joka perustuu sähkön hinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Todellinen käyvän arvon kehitys voi poiketa tehdyistä arvioista mm. sähkön hinnan, inflaation, ennusteiden ajanjakson tai diskonttauskoron takia.

3.5. LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

Liiketoiminnan hankkiminen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou yhtiöön Kiinassa

Kemira ja kiinalainen AKD-vahavalmistaja Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technology (TC Wanfeng) allekirjoittivat 29.9.2017 sopimuksen yrityksen perustamisesta. Nimellä Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou (uusi yhtiö) toimiva yhtiö vahvistaa Kemiran asemaa maailman johtavana sellu- ja paperiteollisuuden kemikaalien valmistajana.

Uusi yhtiö valmistaa pääasiassa AKD-vahaa ja sen keskeistä raaka-ainetta, rasvahappokloridia (FACL). Pääosin uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettu AKD-vaha on liimausaine, jota käytetään estämään nesteiden imeytyminen kartongin ja paperin valmistuksessa.

Taaksepäin suuntautuva integraatio laajentaa Kemiran asemaa arvoketjussa. Uusi yhtiö on maailman suurin AKD-vahan tuotantolaitos lisäen Kemiran AKD-kapasiteettia. Uuden yhtiön tehdas sijaitsee samalla tehdasalueella kuin Kemiran ensimmäinen AKD-vahatehdas

Yanzhoussa Kiinassa. Kahden tuotantolaitoksen läheisyys tuo operatiivisia synergiaetuja. Uuden yhtiön tehdas tarjoaa kasvumahdollisuuksia myös muissa kemikaaleissa.

Kemira saattoi 30.11.2018 päätökseen kaupan liiketoiminnan hankinnasta uuteen yhtiöön ja sai kauppaan liittyvät viranomaisluvut Kiinassa. Uuteen yhtiöön hankitun liiketoiminnan kauppahinta oli 68 milj. euroa, josta osa on vielä maksamatta. Kauppahintaan ei liity ehdollista lisäkauppahintaa. Uudesta yhtiöstä Kemiralla on 80 prosentin ja TC Wanfengillä 20 prosentin omistusosuus. Kauppaan liittyy myynti (put)- ja osto (call) -optiot koskien TC Wanfengin 20 prosentin omistusosuutta uuden yhtiön osakkeista. Myyntioptioon liittyvä velvoite on kirjattu taseeseen velaksi.

Hankintaan liittyvien IFRS 3 -standardin mukaisten laskelmien tekeminen on meneillään. Näin ollen esitetyt varat ja liikearvo saattavat muuttua 12 kuukauden pituisen arvostamiskauden aikana, kun lopulliset laskelmat valmistuvat. Alustavien laskelmien perusteella 39 milj. euroa kohdistettiin aineettomiin hyödykkeisiin sisällyville patenteille ja kilpailukieltosopimukselle. Hankinnasta aiheutuva ehdollinen liikearvo on 2 milj. euroa, joka aiheutuu pääosin odotettavissa olevista synergiahyödyistä liiketoimintojen yhdistymisestä. Hankittu liiketoiminta on yhdistelty Pulp & Paper -segmenttiin 1.12.2018 alkaen.

Liiketoiminnan kauppahinta hankinta-ajankohtana ja hankinnan seurauksena hankittujen varojen alustavat käyvät arvot ja liikearvo ovat seuraavat:

	Milj. euroa
Hankinnan kauppahinta, yhteensä	68
Aineettomat hyödykkeet	43
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	23
Hankinnan yksilöitävissä oleva varat	66
Liikearvo	2
Hankinnan varat hankinta-ajankohtana	68

Vuonna 2018 liiketoiminnan hankintaan liittyvät menot 0,3 milj. euroa (1,0) sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Hankitun liiketoiminnan liikevaihdolla ja käyttökatteella ajalta 1.12.–31.12.2018 ei ollut olennaista vaikutusta Kemiran tuloslaskelmaan 2018.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Liiketoimintojen yhdistäminen

Tytäryritykset yhdistellään konsernitalinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Luovutettu vastike voi sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Ne yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat, vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat, jotka ovat yksilöitävissä, arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja hankintahetkellä aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, ja jos kyseessä on edullinen hankinta, muutos kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

4. KÄYTTÖPÄÄOMA JA MUUT TASE-ERÄT

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Vaihto-omaisuus	4.1	283,8	223,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.2	420,2	418,8
Poislukien rahoituserät muissa saamisissa ¹⁾		-32,5	-21,4
Ostovelat ja muut velat	4.3	439,1	422,8
Poislukien rahoituserät muissa veloissa ¹⁾		-28,0	-12,0
Yhteensä		260,4	210,5

1) Sisältää korkokuluja ja -tuottoja, kurssivoittoja ja -tappioita ja suojaukseen liittyviä arvostuseriä.

Neljännesvuositiedot nettokäyttöpääomasta on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

4.1. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. euroa	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	86,5	77,9
Valmiit tuotteet	179,1	130,3
Ennakkomaksut	18,2	15,5
Yhteensä	283,8	223,8

Vuonna 2018 kirjattiin kuluksi vaihto-omaisuutta 5,4 milj. euroa (4,2), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempana todennäköiseen nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritetty luonteensa mukaan fifo-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää normaalin toiminta-asteen mukaisen osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myyntikulut.

4.2. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. euroa	2018	2017
Myyntisaamiset ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	307,3	315,2
Ennakkomaksut	1,9	4,9
Siirtosaamiset	62,7	49,2
Muut saamiset	48,4	49,5
Yhteensä	420,2	418,8

AVOINNA OLEVIEN MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

Milj. euroa	2018		2017	
	Myynti- saamiset, bruttomäärä	Odotetta- vissa olevat luottotappiot	Myynti- saamiset, nettomäärä	Myynti- saamiset, nettomäärä
Erääntymättömät myyntisaamiset	265,4	-0,2	265,2	266,3
1-90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	40,9	-0,1	40,8	49,5
Yli 91 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	1,5	-0,2	1,3	-0,6
Yhteensä	307,8	-0,5	307,3	315,2

Vuonna 2018 myyntisaamisten arvonalentumistappioiden tulosvaikutus oli 0,6 milj. euroa (0,8).

Vuonna 2018 yli vuoden kuluttua erääntyviä erä oli siirtosaamisissa 10,4 milj. euroa (7,9), muissa saamisissa 5,0 milj. euroa (10,8) ja ennakkomaksuissa 0,6 milj. euroa (0,4).

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Myyntisaamiset, lainat ja muut saamiset

Myyntisaamiset, lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun ottaen huomioon arvonalentuminen.

Näihin eriin sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista yksinkertaistettua arvonalentumismallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Arvonalentumismallin odotettavissa olevat luottotappioprosentit vaihtelevat myyntisaamisten osalta ikäjakauman ja maantieteellisten EMEA, Americas ja APAC -alueiden mukaan. Luottotappioprosentit perustuvat myynnin maksuprofiileihin ja historiallisiin luottotappioihin.

Arvioituja luottotappioita myyntisaamisista kirjataan käyttäen IFRS 9 -standardin mukaista yksinkertaistettua arvonalentumismallia. Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kertomalla maksamattomien myyntisaamisten kirjanpitoarvo odotetulla luottotappioprosentilla eri maantieteellisten alueiden mukaan. Lisäksi kaikkia yli 180 päivää vanhoja erääntyneitä myyntisaamisia arvioidaan saamiskohtaisen riskiarvion perusteella.

Myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja muihin saamisiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia.

4.3. OSTOVELAT JA MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

Milj. euroa	2018	2017
Ostovelat ja muut velat		
Saadut ennakot	1,9	1,1
Ostovelat	179,9	187,2
Siirtovelat	230,0	203,4
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	27,4	31,1
Yhteensä	439,1	422,8
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	66,5	67,7
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	108,0	96,4
Korot	8,8	8,2
Kurssierot	17,9	0,0
Muut	28,8	31,2
Yhteensä	230,0	203,4

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ostovelat ja muut velat

Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.

4.4. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

Milj. euroa	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut ja myydyt tytäryritykset	Valuuttakurssierot ja siirrot erien välillä	31.12.2018
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot	41,3	2,4				1,7	45,4
Muut osakkeet	22,7		-1,5				21,2
Etuuspohjaiset eläkkeet	11,1	-0,1	2,9				13,8
Hankitun nettovarallisuuden arvostaminen käypään arvoon ¹⁾	4,8	-1,5				0,0	3,3
Muut erät	5,2	-1,0	1,5	0,5		-1,0	5,3
Yhteensä	85,1	-0,1	2,9	0,5	0,0	0,7	89,1
Vähennetty laskennallisista verosaamisista	-22,7						-17,9
Laskennalliset verovelat taseessa	62,4						71,1
Laskennalliset verosaamiset							
Varaukset	13,8	0,0				0,4	14,1
Vahvistetut tappiot	10,4	-1,0				-0,1	9,3
Etuuspohjaiset eläkkeet	9,9	0,1	0,3			-0,2	10,2
Muut erät ²⁾	13,8	2,7	-3,9			0,0	12,6
Yhteensä	47,9	1,8	-3,6	0,0	0,0	0,0	46,1
Vähennetty laskennallisista verovelosta	-22,7						-17,9
Laskennalliset verosaamiset taseessa	25,2						28,2

1) Yrityshankinnoissa yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat kirjataan käypiin arvoihin, josta aiheutuva laskennallinen vero vaikuttaa liikearvoon.

2) Muut erät sisältää 0,4 milj. euroa oikaisua liittyen 1.1.2018 käyttöönotettuun IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardiin sekä IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutoksiin. Standardimuutosten vaikutuksista lisätietoa liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet.

Milj. euroa	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut ja myydyt tytäryritykset	Valuuttakurssierot ja siirrot erien välillä	31.12.2017
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot	56,8	-11,2				-4,4	41,3
Muut osakkeet	16,7		6,0				22,7
Etuuspohjaiset eläkkeet	7,8	-0,1	3,3				11,0
Hankitun nettovarallisuuden arvostaminen käypään arvoon ¹⁾	7,3	-2,4				-0,1	4,8
Muut erät	18,7	-2,0	-11,5	0,3		-0,2	5,2
Yhteensä	107,3	-15,6	-2,2	0,3	0,0	-4,7	85,1
Vähennetty laskennallisista verosaamisista	-44,1						-22,7
Laskennalliset verovelat taseessa	63,2						62,4
Laskennalliset verosaamiset							
Varaukset	16,1	-4,8				2,5	13,8
Vahvistetut tappiot	22,8	-6,5				-5,9	10,4
Etuuspohjaiset eläkkeet	8,1	1,0	1,0			-0,1	9,9
Muut erät ²⁾	24,6	-11,2	-0,6			0,6	13,4
Yhteensä	71,6	-21,6	0,4	0,0	0,0	-2,9	47,6
Vähennetty laskennallisista verovelosta	-44,1						-22,7
Laskennalliset verosaamiset taseessa	27,5						24,8

1) Yrityshankinnoissa yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat kirjataan käypiin arvoihin, josta aiheutuva laskennallinen vero vaikuttaa liikearvoon.

2) Muut erät sisältää 0,4 milj. euroa oikaisua liittyen 1.1.2018 käyttöönotettuun IFRS 9 Rahoitusinstrumentit- standardiin sekä IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutoksiin. Standardimuutosten vaikutuksista lisätietoa liitetiedossa 1. Laatomisperiaatteet.

22.12.2017 hyväksytyn verolainsäädännön muutoksen seurauksena Yhdysvaltojen yhteisöverokanta laski 35 %:sta 21 %:iin. Tämän vuoksi asiaankuuluvat laskennalliset verot on määritetty uudella 21 %:n verokannalla tilinpäätöksessä 31.12.2017. Yhdysvaltojen yhteisöverokannan muutoksesta kerrotaan tarkemmin liitteessä 2.6. Tuloverot.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitilinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista täysimääräisinä velkamenetelmää käyttäen. Liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta johtuvaa laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, eikä laskennallista veroa kirjata silloin, kun se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liike-

toimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteuttamisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennalliset verot määritetään niiden verokantojen (ja -lakien) perusteella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen laskennallinen verosaaminen realisoituu tai laskennallinen verovelka suoritetaan.

Laskennallisia verosaamia kirjataan vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että käytettävissä on verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot pystytään hyödyntämään.

Tytär- ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi jos konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään, ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, silloin kuin saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

✕ Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Laskennalliset verot

Verotuksellisiin tappioihin tai muihin eriin liittyvien laskennallisten verosaamisten kirjaimista varten johto arvioi määrän, jonka verran yhtiölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Todellinen tuloskehitys voi poiketa arviosta, jolloin muutos vaikuttaa tulevien tilikausien veroihin.

4.5. ETUUSPOHJAISET ELÄKEJÄRJESTELYT JA TYÖSUHDE-ETUDET

Konsernilla on useita etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä ja muista työsuhde-etuuksista johtuvia velvoitteita. Merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Iso-Britanniassa ja Norjassa.

Suomi

Konsernilla on Suomessa merkittävin etuus pohjainen eläkejärjestely Eläkesäätiö Neliapilassa, jossa osan henkilökunnan lisäeläke-etuuksista on järjestetty. Eläkesäätiö Neliapilan piiriin kuuluvat henkilöt, joiden työsuhde Kemiraan on alkanut ennen 1.1.1991, jolloin säätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä. Eläkesäätiö Neliapilan etuus pohjaiset velvoitteet ovat yhteensä 212,3 milj. euroa (241,1) ja eläkevarat 272,6 milj. euroa (287,4).

Eläkesäätiö Neliapilan lisäeläketurva sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-edun sekä hautausavustuksen. Kokonaistavoite-eläke on 66 prosenttia eläkepalkasta. Täysi tavoite saavutetaan 25 vuoden palveluksella. Lisäeläkkeen määrä lasketaan tavoite-eläkkeen ja lakisääteisten eläkkeiden erotuksena. Vuoden 2017 alussa lakisääteistä eläketurvaa muutettiin niin, että alin lakisääteinen eläkeikä nousee vaiheittain 63 vuodesta ylöspäin. Eläkesäätiö Neliapila uusien sääntöjensä puitteissa korvaa osan tästä eläkeiän noususta. Tällä ei ollut olennaista vaikutusta eläkesäätiön kokonaisvastuuseen.

Eläkesäätiö Neliapilan hallitus on tehnyt joulukuussa 2018 päätöksen palauttaa 15 milj. euroa ylikatetta Kemira konsernin yhtiöille. Eläkesäätiö Neliapila maksaa ylikatteen palautuksen, jos Suomen Finanssivalvonnalta saadaan Eläkesäätiölain edellyttämä suostumus. Ylikatteen maksun odotetaan tapahtuvan vuoden 2019 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen ylikatteen palautus tullaan kirjaamaan konsernin taseessa luokittelumuutoksena rahoitusvaroihin.

Ruotsi

Ruotsissa on etuus pohjainen eläkejärjestely, joka on toimihenkilöille tarkoitettu ITP 2 -järjestely. Saadakseen täyden eläkkeen, työntekijällä on oltava ennakoitu eläkkeeseen oikeuttava työjakso, työn aloittamisesta eläkeikään saakka, vähintään 30 vuoden ajan. Eläkejärjestelyyn sisältyvät normaali vanhuuseläke, täydentävä vanhuuseläke ja perhe-eläke. Lisäksi työnantajalla tulee olla vakuutus eläkevakuutusyhtiö PRI Pensiongarantin kautta koskien ITP 2 -järjestelyn eläkevastuuta. Ruotsin etuus pohjaiset velvoitteet ovat yhteensä 47,1 milj. euroa (46,6).

ETUUSPOHJAISTEN JÄRJESTELYJEN SAAMISET JA VELAT TASEESSA

Milj. euroa	2018	2017
Etuuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	306,7	343,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-287,9	-310,4
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	18,7	33,5
Omaisuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	0,7	0,7
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	19,4	34,3
Velat etuuspohjaisista järjestelyistä	81,2	82,3
Saamiset etuuspohjaisista järjestelyistä	-61,8	-48,0
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) etuuspohjaisista järjestelyistä taseessa	19,4	34,3
TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATUT ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT		
Työsuoritukseen perustuvat menot	2,7	3,5
Nettokorkomenot ¹⁾	1,0	1,3
Tuloslaskelman etuuspohjaisten järjestelyjen kulut (+) / tuotot (-)	3,7	4,8

1) Nettokorkomenot on esitetty tuloslaskelmassa rivillä rahoituskulut, netto.

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN KIRJATUT ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT

Milj. euroa	2018	2017
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostuksesta johtuvat erät ²⁾		
Veloitteiden väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+)	0,1	0,1
Veloitteiden taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) ³⁾	-13,7	1,2
Veloitteiden kokemuseräiset vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+)	-4,3	-3,4
Järjestelyiden varoihin kuuluvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) ³⁾	4,6	-11,2
Omaisuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	0,0	0,7
Muut laajan tuloksen etuuspohjaisten järjestelyjen kulut (+) / tuotot (-)	-13,3	-12,6

2) Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus on laajassa tuloslaskelmassa osana muita laajan tuloksen eriä. Erä on esitetty ilman verovaikutusta, ja siihen liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 2.8. Muut laajan tuloksen erät.

3) Vuosien 2018 ja 2017 osalta vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot johtuvat pääasiassa Eläkesäätiö Neliapilan toteutuneista varojen tuotosta ja diskonttauskoron muutoksesta.

ETUUSPOHJAISTEN VELVOITTEIDEN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

Milj. euroa	2018	2017
Etuuspohjaiset velvoitteet 1.1.	343,9	359,0
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	2,3	3,1
Korkomenot	5,2	5,6
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	-17,9	-2,1
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	-2,2	-2,6
Maksetut etuudet	-18,5	-19,2
Järjestelyjen supistamiset ja veloitteiden täyttämiset ⁴⁾	-6,1	0,0
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Muut erät	0,1	0,1
Etuuspohjaiset velvoitteet 31.12.	306,7	343,9

ETUUSPOHJAIISIIN JÄRJESTELYIHIN KUULUVIEN VAROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN AIKANA

Milj. euroa	2018	2017
Varojen käypä arvo 1.1.	310,4	311,3
Korkotuotot	4,2	4,3
Työnantajan maksusuoritukset	0,5	0,7
Vakuutusmatemaattiset tappiot (-) / voitot (+)	-4,6	11,2
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	-0,5	-1,1
Maksetut etuudet	-15,5	-15,6
Velvoitteiden täyttämiset ⁴⁾	-6,5	0,0
Muut erät	-0,2	-0,4
Varojen käypä arvo 31.12.	287,9	310,4

4) Kanadassa etuuspohjainen eläkejärjestelmä on muutettu maksupohjaiseksi eläkejärjestelyksi. Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet on siirretty vakuutusyhtiölle. Ylijäämäisen etuuspohjaisen järjestelyn purku aiheutti 0,2 miljoonan euron tulosvaikutteisen tappion tilinpäätökseen 2018.

**ETUUSPOHJAIISIIN JÄRJESTELYIHIN KUULUVIEN VAROJEN JAKAUTUMINEN
OMAISSUUSLAJEITTAIN**

Milj. euroa	2018	2017
Korkosijoitukset ja muut varat	224,9	186,9
Osakkeet ja osakerahastot	38,2	106,7
Konsernin käytössä olevat kiinteistöt	23,7	15,5
Kemira Oyj:n osakkeet	1,1	1,3
Varat yhteensä	287,9	310,4

Merkittävin osa etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvista varoista on Suomessa Eläkesäätiö Neliopilassa, jonka varat 272,6 milj. euroa (287,4) koostuvat korkorahastoista ja muista varoista 212,5 milj. euroa (176,9), osakkeista ja osakerahastoista 35,2 milj. euroa (93,7), kiinteistöistä 23,7 milj. euroa (15,5) ja Kemira Oyj:n osakkeista 1,1 milj. euroa (1,3). Eläkesäätiö Neliopilassa sijoituspositiota hallinnoidaan siten, että tavoitteena on varojen ja velkojen yhteensovittaminen (ALM). Menettelyn tarkoituksena on pitkäaikaisten sijoitusten sovittaminen yhteen eläkejärjestelyistä aiheutuvien veloitteiden kanssa. Eläkesäätiö Neliopilalla olennaisena sijoitustoiminnan riskinä voidaan pitää markkinariskiä. Rahoitusmarkkinoiden syklisiä vaihteluista johtuvaa markkinariskiä hallitaan huolehtimalla sijoitusposition riittävästä hajauttamisesta.

Konsernin etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto (+) / kulu (-) oli -0,4 milj. euroa (15,4).

KESKEISET VAKUUTUSMATEMAATTISET OLETUKSET

%	2018	2017
Diskonttauskorko	1,6 - 3,1	1,3 - 3,3
Inflaatioaste	1,1 - 2,5	1,1 - 2,5
Tulevat palkankorotukset	1,4 - 2,8	1,6 - 3,0
Tulevat eläkkeiden korotukset	0,8 - 2,5	0,4 - 3,0

Suomessa Eläkesäätiö Neliopilalla veloitteiden laskemisessa käytetyt keskeiset oletukset olivat seuraavat: diskonttauskorko 1,6 % (1,3 %), inflaatioaste 1,4 % (1,6 %), tulevat palkankorotukset 1,4 % (1,6 %) ja tulevat eläkkeiden korotukset 1,7 % (1,9 %).

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi perustuu siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuuspohjaisen veloitteen herkkyyden merkittävien vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksille on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävää eläkevelvoitetta laskettaessa.

Jos kaikkien merkittävien maiden järjestelyiden diskonttauskorko laskisi 0,5 prosenttiyksiköllä, etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvien veloitteiden nykyarvo nousisi 17,5 milj. euroa (5,9 %) edellyttäen, että kaikki muut oletukset säilyisivät ennallaan.

ELÄKESÄÄTIÖ NELIAPILA SUOMESSA

Milj. euroa	Etuuspohjainen velvoite		Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen	
	2018	2017	2018	2017
Diskonttauskorko 1,6 % (2017: 1,3 %)	212,3	241,0		
Diskonttauskorko +0,5 %	200,8	227,2	-5,4 %	-5,7 %
Diskonttauskorko -0,5 %	225,0	256,5	6,0 %	6,4 %
Tulevat eläkkeiden korotukset 1,7 % (2017: 1,9 %)	212,3	241,0		
Tulevat eläkkeiden korotukset +0,5 %	223,6	254,8	5,4 %	5,7 %
Tulevat eläkkeiden korotukset -0,5 %	201,9	228,4	-4,9 %	-5,2 %

Muutos kuolevuusoletukseen, jossa yhden vuoden lisäys odotetussa eliniässä kasvattaa etuuspohjaisen veloitteen määrää 9,2 milj. euroa (4,3 %).

ITP 2 ELÄKEJÄRJESTELY RUOTSISSA

Milj. euroa	Etuuspohjainen velvoite		Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen	
	2018	2017	2018	2017
Diskonttaus korko 2,3 % (2017: 2,2 %)	47,1	46,6		
Diskonttaus korko +0,5 %	43,7	43,2	-7,2 %	-7,3 %
Diskonttaus korko -0,5 %	51,0	50,4	8,3 %	8,2 %
Tulevat palkankorotukset 2,5 % (2017: 2,5 %)	47,1	46,6		
Tulevat palkankorotukset +0,5 %	48,2	47,8	2,3 %	2,4 %
Tulevat palkankorotukset -0,5 %	46,1	45,5	-2,1 %	-2,6 %

Muutos kuolevuusoletukseen, jossa yhden vuoden lisäys odotetussa eliniässä kasvattaa etuuspohjaisen velvoitteen määrää 2,1 milj. euroa (4,5 %).

Etuuspohjaisiin järjestelyihin suoritettavien maksujen tilikaudella 2019 odotetaan olevan 2,9 milj. euroa. Lisäksi Eläkesäätiö Neliapilan ylikatteen palautuksen 15 milj. euroa odotetaan tapahtuvan vuoden 2019 aikana.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä tai erillisessä eläkesäätiössä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan suoritetaan kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu tavallisesti yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten palkkatasosta ja palvelusvuosista.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää. Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja eräännyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa henkilöstökuluihin ja nettokorkomenot rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Aiempien kausien työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne eräännyvät maksettaviksi. Etukätein suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

✕ Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Etuuspohjaisten eläkevastuiden määrittelemiseen liittyy useita vakuutusmatemaattisia oletuksia, joiden huomattavat muutokset voivat vaikuttaa eläkevelan ja eläkekulujen suuruuteen. Vakuutusmatemaattiset laskelmat sisältävät johdon antamia oletuksia, kuten diskonttauskoron, palkankorotus- ja työsuhteiden päätyvyysoletukset. Eläkevastuut lasketaan riippumattomien aktuaarien toimesta.

4.6. VARAUKSET

Milj. euroa	Henkilöstö- kulu- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Ympäristö- varaukset ¹⁾	Muut varaukset	Yhteensä
Pitkäaikaiset varaukset					
1.1.2018	0,3	1,6	17,7	7,6	27,2
Valuuttakurssierot			-0,1	-0,6	-0,7
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	1,4		3,7	0,2	5,4
Käytetyt varaukset tilikauden aikana			-0,4	-0,6	-1,0
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	-0,1		-1,1		-1,2
Uudelleenryhmittely		-0,2			-0,2
31.12.2018	1,6	1,4	19,9	6,6	29,6
Lyhytaikaiset varaukset					
1.1.2018	5,1	4,7	1,5	0,0	11,3
Valuuttakurssierot	0,1				0,1
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	5,2	0,1	1,1		6,4
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-4,2	-3,8	-0,2		-8,3
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	-0,5		-0,1		-0,6
Uudelleenryhmittely		0,2			0,2
31.12.2018	5,6	1,2	2,4	0,0	9,2

Milj. euroa	2018	2017
Varausten kokonaismäärän jakautuminen		
Pitkäaikaiset varaukset	29,6	27,2
Lyhytaikaiset varaukset	9,2	11,3
Yhteensä	38,7	38,5

1) Suurin osa Kemiran liiketoiminnasta on kemianteollisuutta, jonka tuotteita ja toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset, sekä alueellinen että kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä noudattaen vakiintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja. Vuonna 2018 ympäristön kunnostukseen liittyvien varausten yhteismäärä oli 22,3 milj. euroa (19,2). Suurimmat varaukset koskevat tehtaiden sulkemisia ja järven pohjasedimentin kunnostusta Vaasassa Suomessa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Varaukset

Uudelleenjärjestelymenoja, henkilöstömenoja, ympäristövelvoitteita, oikeudellisia vaateita ja tappiollisia sopimuksia varten kirjataan varauksia, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohdainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa.

Varauksena kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen odotetaan edellyttävän tilinpäätöspäivänä. Nykyarvon laskennassa käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja kyseisestä velvoitetta koskevista erityisriskeistä.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Varaukset

Varausten kirjaaminen tilinpäätökseen edellyttää johdon arviota, koska varauksiin liittyvien velvoitteiden tarkka määrä ei ole tilinpäätöstä laadittaessa selvillä.

5. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT

5.1. PÄÄOMARAKENNE

Milj. euroa	2018	2017
Oma pääoma	1 202,5	1 172,8
Taseen loppusumma	2 763,8	2 674,9
Velkaantuneisuus ¹⁾	62 %	59 %
Omavaraisuusaste ²⁾	44 %	44 %

1) Velkaantuneisuus-tunnusluvun laskentakaava on $100 \times \text{Korolliset nettovelat} / \text{Oma pääoma}$.

2) Omavaraisuusaste-tunnusluvun laskentakaava on $100 \times \text{Oma pääoma} / (\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$.

KOROLLISET NETTOVELAT

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Pitkäaikaiset korolliset velat	5.3.	646,3	669,1
Lyhytaikaiset korolliset velat	5.3.	240,0	191,4
Korolliset velat		886,3	860,5
Rahavarat	5.4.	144,9	166,1
Korolliset nettovelat		741,4	694,4

Neljännesvuositiedot korollisesta nettovelasta on esitetty kohdassa Tunnuslukujen täsmäytys IFRS-lukuihin.

Konsernin tavoite on pitää yhtiön velkaantuneisuusaste (gearing) alle 60 %, ennen IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta. Velkaantuneisuus lasketaan jakamalla korolliset nettovelat (korolliset velat - rahavarat) omalla pääomalla. Valmiusluoton sopimusehtojen mukaan velkaantuneisuusaste ei saa ylittää 100 %.

Hallitus ehdottaa vuoden 2018 osingoksi 0,53 euroa osakkeelta (0,53), mikä vastaa 91 %:n osinkosuhdetta (103 %). Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

KOROLLISTEN NETTOVELKOJEN YHTEYS RAHAVIRTALASKELMAAN

Milj. euroa	Pitkäaikaiset korolliset velat sisältäen lyhennyserät	Lyhytaikai- set korolli- set velat	Korolliset velat yhteensä	Rahavarat	Korolliset nettovelat
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	712,8	94,6	807,4	173,4	634,0
Nettovelan muutokset, joihin liittyy rahavirtoja					
Pitkäaikaisten velkojen nostot (+)	100,0		100,0		100,0
Pitkäaikaisten velkojen maksut (-)	-62,1		-62,1		-62,1
Lyhytaikaisten velkojen nostot (+) ja maksut (-)		36,3	36,3		36,3
Rahavarojen muutos				0,3	-0,3
Nettovelan muutokset, joihin ei liity rahavirtoja					
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-9,7	-6,1	-15,8	-7,5	-8,3
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	-0,8	-4,5	-5,3		-5,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	740,1	120,4	860,5	166,1	694,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	740,1	120,4	860,5	166,1	694,4
Nettovelan muutokset, joihin liittyy rahavirtoja					
Pitkäaikaisten velkojen nostot (+)	96,2		96,2		96,2
Pitkäaikaisten velkojen maksut (-)	-69,2		-69,2		-69,2
Lyhytaikaisten velkojen nostot (+) ja maksut (-)		10,3	10,3		10,3
Rahavarojen muutos				-21,2	21,2
Nettovelan muutokset, joihin ei liity rahavirtoja					
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-3,3	-0,9	-4,2	-0,1	-4,1
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	-7,1	-0,2	-7,3	0,1	-7,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	756,8	129,5	886,3	144,9	741,4

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Korolliset velat ja rahavarat

Korollisten velkojen ja rahavarojen laatimisperiaatteita kuvataan liitetiedossa 5.4. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

5.2. OMA PÄÄOMA

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Milj. euroa	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000)	Omien osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakepääoman kirjanpitoarvo	Omien osakkeiden kirjanpitoarvo
1.1.2017	152 367	2 975	155 343	221,8	20,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	10	-10	-	-	-0,1
Osakkeiden palautukset henkilöiltä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 2015	-24	24	-	-	0,2
31.12.2017	152 354	2 989	155 343	221,8	20,1
1.1.2018	152 354	2 989	155 343	221,8	20,1
Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2017 perusteella henkilöille luovutetut omat osakkeet	149	-149	-	-	-1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	10	-10	-	-	-0,1
Osakkeiden palautukset henkilöiltä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 2017	-3	3	-	-	0,0
31.12.2018	152 510	2 832	155 343	221,8	19,1

Kemira Oyj:llä on yksi osakelaji. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen. 31.12.2018 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 milj. euroa ja osakkeiden lukumäärä oli 155 342 557 sisältäen 2 832 297 omia osakkeita. Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä ei ole vähimmäis- ja enimmäispääomaa, eikä osakkeella ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet ovat täysin maksettuja.

Kemiran hallussa oli 31.12.2018 omia osakkeita yhteensä 2 832 297 kpl (2 988 935 kpl). Omien osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 1,8 % (1,9 %). Omien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo on 4,0 milj. euroa.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on vuoden 2001 optio-ohjelman merkintöjen kautta karttunut, vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukainen rahasto, jonka arvo ei enää muutu.

Käyvän arvon rahastot

Käyvän arvon rahasto on käypään arvoon arvostettujen osakkeiden sekä suojauslaskennan kautta karttuva rahasto.

Muut rahastot

Muut rahastot ovat paikallisten lainsäädäntöjen vaatimia. 31.12.2018 muut rahastot olivat 3,9 milj. euroa (4,0).

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös joihinkin ulkomaisiin tytäryrityksiin on annettu lainoja, joiden kurssiero on käsitelty muuntoerona.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä.

5.3. KOROLLISET VELAT

KOROLLISTEN VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

2018, milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024-	Kirjanpito- arvo yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	10,4	55,4	-	-	148,1	90,0	303,9
Joukkovelkakirjalainat	100,0	-	-	150,0	-	194,8	444,8
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0	-	-	-	-	0,1
Muut pitkäaikaiset velat	-	1,8	-	-	6,1	-	7,9
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	129,5	-	-	-	-	-	129,5
Korollisten velkojen lyhennykset yhteensä	240,0	57,2	0,0	150,0	154,2	284,8	886,3

2017, milj. euroa	2018	2019	2020	2021	2022	2023-	Kirjanpito- arvo yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	71,0	11,9	205,0	-	-	-	287,9
Joukkovelkakirjalainat	-	100,0	-	-	150,0	200,0	450,0
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0	-	-	-	-	0,1
Muut pitkäaikaiset velat	-	-	2,3	-	-	-	2,3
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	120,4	-	-	-	-	-	120,4
Korollisten velkojen lyhennykset yhteensä	191,4	111,9	207,3	0,0	150,0	200,0	860,5

PITKÄAIKAISTEN KOROLLISTEN VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA VALUUTOITTAIN

2018 Valuutta, milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024-	Kirjanpito- arvo yhteensä
EUR	110,2	57,2	-	150,0	148,1	284,8	750,3
USD	-	-	-	-	-	-	-
Muut	0,2	-	-	-	6,1	-	6,3
Yhteensä	110,4	57,2	0,0	150,0	154,2	284,8	756,6

2017 Valuutta, milj. euroa	2018	2019	2020	2021	2022	2023-	Kirjanpito- arvo yhteensä
EUR	10,0	111,6	207,3	-	150,0	200,0	678,9
USD	60,7	-	-	-	-	-	60,7
Muut	0,3	0,2	-	-	-	-	0,6
Yhteensä	71,0	111,9	207,3	0,0	150,0	200,0	740,1

Konsernin korolliset nettovelat olivat vuoden 2018 lopussa 741,4 milj. euroa (694,4), lisätietoa liitetiedossa 5.1. Pääomarakenne.

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET

Milj. euroa	2018	2017
Rahoitusleasingsopimusten perusteella kirjattu hankintameno	3,5	3,5
Kertyneet poistot	-3,1	-2,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,4	1,0
Vähimmäisvuokrien erääntymisajat		
Vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yli 5 vuoden kuluttua	-	-
Vähimmäisvuokrat yhteensä	0,1	0,1
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo		
Vähimmäisvuokrat yhteensä	0,1	0,1
Tulevat rahoituskulut	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo yhteensä	0,1	0,1
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvon erääntymisajat		
Vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yli 5 vuoden kuluttua	-	-
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo yhteensä	0,1	0,1

Konsernin rahoitusleasingsopimukset koskevat rakennuksia ja rakennelmia, koneita ja kalustoa ja muita aineellisia hyödykkeitä. Muihin vuokrasopimusjärjestelyihin kuin rahoitusleasingsopimuksiin liittyvät vastuut on esitetty liitetiedossa 7.1. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**Rahoitusleasing**

Ne aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokralleottajana, ja joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Nämä hyödykkeet ja niihin liittyvät vuokraelvoitteet esitetään osana konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja korollisia velkoja. Rahoitusleasingsopimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin ollessa vuokralle antajana rahoitusleasingsopimukset kirjataan taseeseen saamisina, ja muiden vuokrasopimusten hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Vuokrasopimuksina käsitellään myös järjestelyt, jotka eivät ole oikeudelliselta muodoltaan vuokrasopimuksia, mutta jotka antavat oikeuden käyttää hyödykettä maksua tai toistuvia maksuja vastaan.

5.4. RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

RAHOITUSVAROJEN KIRJANPITOARVOT

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	5.6.		
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset		2,1	3,9
Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	5.6.		
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset			
Rahavirran suojaus		27,8	7,0
Käyvän arvon suojaus		1,7	2,7
Muut osakkeet	3.4.		
PVO-konsernin osakkeet		226,9	234,3
Muut noteeraamattomat osakkeet		1,4	1,5
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut			
Muut pitkäaikaiset varat ¹⁾		2,3	3,8
Lyhytaikaiset korolliset lainasaamiset ¹⁾		0,2	5,3
Myyntisaamiset ¹⁾	4.2.	307,3	315,2
Rahavarat			
Rahat ja pankkisaamiset		135,6	124,6
Talletukset ja rahamarkkinasijoitukset ²⁾		9,3	41,6
Rahoitusvarat yhteensä		714,7	739,9

1) Vuonna 2018 muut pitkäaikaiset varat ja lyhytaikaiset korolliset lainasaamiset sisältävät 0,6 milj. euroa odotettavissa olevia luottotappiota IFRS 9 -standardin mukaisesti. Myyntisaamiset sisältävät odotettavissa olevia luottotappiota 0,5 milj. euroa. Myyntisaamisista kerrotaan tarkemmin liitteessä 4.2. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

2) Talletukset ja rahamarkkinasijoitukset koostuvat pankkitalletuksista sekä muista likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta.

RAHOITUSVELKOJEN KIRJANPITOARVOT

Milj. euroa	Liite	2018	2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	5.6.		
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset		2,2	3,7
Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	5.6.		
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset			
Rahavirran suojaus		1,3	1,7
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut			
Korolliset velat	5.3.		
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		293,1	215,2
Lyhytaikainen osuus		10,2	71,0
Joukkovelkakirjalainat ³⁾		345,2	451,5
Lyhytaikainen osuus		100,0	0,0
Muut pitkäaikaiset velat		8,0	2,4
Lyhytaikainen osuus		0,2	0,0
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		129,5	120,4
Korottomat velat			
Muut pitkäaikaiset velat		29,0	21,4
Muut lyhytaikaiset velat		27,4	31,0
Ostovelat	4.3.	179,9	187,2
Rahoitusvelat yhteensä		1 126,0	1 105,5

3) Sisältää suojauslaskennan soveltamisesta johtuvaa kirjanpidon oikaisua 0,4 milj. euroa (1,5).

RAHOITUSVAROJEN KÄYVÄT ARVOT

Käypien arvojen hierarkia, milj. euroa	2018				2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto
Muut osakkeet	-	-	228,4	228,4	-	-	235,8	235,8
Muut pitkäaikaiset varat	-	2,3	-	2,3	-	3,8	-	3,8
Valuuttajohdannaiset	-	2,1	-	2,1	-	3,9	-	3,9
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta	-	0,2	-	0,2	-	0,8	-	0,8
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-	1,7	-	1,7	-	2,7	-	2,7
Muut johdannaiset, suojauslaskenta	-	27,6	-	27,6	-	6,2	-	6,2
Muut saamiset	-	0,2	-	0,2	-	5,3	-	5,3
Myyntisaamiset	-	307,3	-	307,3	-	315,2	-	315,2
Rahavarat	-	144,9	-	144,9	-	166,1	-	166,1
Rahoitusvarat yhteensä	-	486,3	228,4	714,7	-	504,0	235,8	739,8

Taso 3 täsmäytyslaskelma, milj. euroa	Yhteensä netto 2018	Yhteensä netto 2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	235,8	202,5
Vaikutus laajaan tulokseen	-7,5	30,0
Lisäykset	0,0	3,6
Vähennykset	0,0	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	228,4	235,8

RAHOITUSVELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Käypien arvojen hierarkia, milj. euroa	2018				2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto
Pitkäaikaiset korolliset lainat	-	671,1	-	671,1	-	697,2	-	697,2
Pitkäaikaisten korollisten lainojen lyhytaikainen osuus	-	110,6	-	110,6	-	74,8	-	74,8
Pitkäaikaiset muut velat	-	29,0	-	29,0	-	21,4	-	21,4
Rahoitusleasingvelat	-	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	-	136,0	-	136,0	-	126,8	-	126,8
Lyhytaikaiset muut velat	-	27,4	-	27,4	-	31,0	-	31,0
Valuuttajohdannaiset	-	2,2	-	2,2	-	3,7	-	3,7
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-	1,3	-	1,3	-	1,6	-	1,6
Muut johdannaiset, suojauslaskenta	-	-	-	-	-	0,1	-	0,1
Ostovelat	-	179,9	-	179,9	-	187,2	-	187,2
Rahoitusvelat yhteensä	-	1 157,6	-	1 157,6	-	1 143,9	-	1 143,9

Tasojen 1–3 välillä ei ole tapahtunut siirtoja tilikauden aikana.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kun rahoitusvara tai -velka merkitään kirjanpitoon kaupankäyntipäivänään, konserni arvostaa sen hankintamenuon, joka on yhtä suuri kuin siitä annetun tai saadun vastikkeen käypä arvo.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen jälkeistä arvostusta varten luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jaksotettuun hankintamenuon sekä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin.

Luokka	Rahoitusinstrumentti
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimukset, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, sähköfutuurit, sähköoptiot, sijoitustodistukset ja yritystodistukset
Jaksotettuun hankintameno	Pitkäaikaiset lainasaamiset, rahat, pankkisaamiset, pankkitalletukset, myyntisaamiset ja muut saamiset
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Muut sijoitukset: osakkeet ja suojauslaskennan piirissä (rahavirran suojaus tai käyvän arvon suojaus) olevat johdannaiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Kaikki johdannaiset merkitään taseeseen käypään arvoon. Käypä arvo on rahamäärä, johon omaisuuserä voidaan vaihtaa tai jolla velka voidaan suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Ne johdannaiset, joihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen luokkaan. Taseessa johdannaiset esitetään siirtosaamisissa ja siirtoveloissa. Käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellään.

Jaksotettuun hankintameno kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintameno kirjattaviin rahoitussaamisiin kuuluu pitkäaikaisia saamisia, jotka on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen korkokannan menetelmää käyttäen, ja ottaen huomioon mahdolliset arvonalentumiset.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, pankkitileillä olevista rahoista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta

Muiden sijoitusten laatimisperiaatteet on kuvattu liitetiedossa 3.4. Muut osakkeet. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten käypien arvojen muutoksien kirjausperiaatteet on kuvattu liitetiedossa 5.6. Johdannaisinstrumentit.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä rahoitusinstrumenttien mahdolliset arvonalentumiset. Rahoitusvaran arvonalentuminen kirjataan IFRS 9-standardin mukaisen odotettujen luottotappioiden kirjaamisvaatimusten mukaisesti. Arvonalentumisen määrä jaksotettuun hankintameno arvostettujen erien osalta on kirjanpitoarvon ja saamisen tulevien rahavirtojen nykyarvon erotus. Diskonttauksessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Käypään arvoon arvostetuissa erissä käypä arvo määrää arvonalentumisen. Arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni myy tietyt myyntisaamisensa rahoitusyhtiöille sopimuksessa määriteltyjen limiittien puitteissa. Myytyihin saamisiin liittyvä luottoriski ja sopimuserusteiset oikeudet kyseisiin rahoitusvaroihin siirtyvät myyntihetkellä pois konsernilta. Järjestelyyn liittyvät kulut kirjataan rahoituskuluihin.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien, jaksotettuun hankintamenoihin arvostettuihin rahoitusvelkoihin ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa kun taas suojauslaskennan alla olevat johdannaiset kirjataan käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta.

Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen alunperin saatujen nettovarojen arvoon vähennettynä välittömällä kuluilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan taseeseen jaksotettuun hankintameno, ja saatujen nettovarojen ja lainanlyhennysten erotus kirjataan korkokuluksi lainan juoksuaikana. Käyvän arvon suojauskohteena olevien velkojen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan yhdessä käyvän arvon suojausiksi määriteltyjen johdannaisten käypien arvojen muutoksien kanssa.

Mikäli jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien rahoitusjärjestelyn ehtoja muutetaan, eikä se johda velan poiskirjaamiseen taseesta, kirjataan järjestelystä tuleva voitto tai tappio muutoshetkellä tuloslaskelmaan, josta se jaksotetaan velan jäljellä olevalle juoksuajalle. Voitto tai tappio saadaan laskemalla erotus diskontatuista alkuperäisen ja uuden sopimusehtojen mukaisista kassavirroista. Diskonttokorkona käytetään alkuperäisen sopimuksen mukaista efektiivistä korkoa.

Luokka	Rahoitusinstrumentti
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti	Valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimukset, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, -futuurit ja -optiot
Jaksotettuun hankintamenoön	Lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat, eläkelainat, joukkovelkakirjalainat ja ostovelat
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Suojauslaskennan piirissä (rahavirran suojaus) olevan johdannaiset

Käypien arvojen arvostamisessa käytetään seuraavia tasoja:

Taso 1:

Käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2:

Käypä arvo määritetään arvostusmenetelmien avulla. Käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on todettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on todettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti määritettävissä.

Taso 3:

Käypä arvo määritetään käyttäen arvostusmenetelmiä, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, ja nämä tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin. Taso 3 sisältää pääosin Pohjolan Voima -konsernin osakkeita.

5.5. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Kemiran konsernirahoituksen tehtävänä on varmistaa riittävä rahoitus konsernin tarpeisiin kustannustehokkaasti sekä huolehtia rahoitusriskien hallinnasta. Kemiran hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa on määritelty rahoituksen hallinnon toimintaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät sekä rahoituksen toimintasuunnitelman.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien vaihteluiden vaikutus yhtiön tulokseen ja omaan pääomaan sekä varmistaa yhtiölle riittävät rahoituslähteet. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen, joka käyttää vain suojautumistarkoituksiin rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata.

Valuuttariski

Valuuttariski syntyy muista kuin kotivaluutassa olevista kassavirroista, varoista ja veloista. Transaktioriski muodostuu sellaisista kassavirroista ja tase-eristä, joiden muutokset valuuttakurssien johdosta vaikuttavat tulokseen ja kassavirtoihin. Translaatoriski syntyy kun muina kuin euroina raportoitavien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät konsolidoidaan euroissa. Transaktioriskiltä suojaudutaan pääsääntöisesti valuuttatermiineillä.

Konsernin merkittävimmät transaktioriskit syntyvät Ruotsin kruunusta, Kanadan dollarista ja Yhdysvaltain dollarista. Vuoden lopussa SEK-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 50 milj. euroa (58), keskimääräisen suojausasteen ollessa 74 % (63 %). Vastaavasti CAD-määräinen valuuttavirtariski US dollaria vastaan oli vasta-arvoltaan noin 25 milj. euroa (23), keskimääräisen suojausasteen ollessa 24 % (-), CAD-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 15 milj. euroa (36), keskimääräisen suojausasteen ollessa 69 % (63%) ja USD-määräinen valuuttavirtariski euroa vastaan oli vasta-arvoltaan noin 24 milj. euroa (50), keskimääräisen suojausasteen ollessa 59 % (58 %). Lisäksi Kemiralle aiheutuu valuuttavirtariskiä pääosin Kiinan renminbin, Norjan kruunun, Puolan zlotyn, Venäjän ruplan osalta ja Brasilian realin osalta yhteensä vasta-arvoltaan noin 72 milj. euroa.

Transaktioriski, merkittävimmät valuutat, milj. euroa	2018				2017		
	SEK vastaan EUR	CAD vastaan USD	CAD vastaan EUR	USD vastaan EUR	SEK vastaan EUR	CAD vastaan EUR	USD vastaan EUR
Operatiivinen nettovaluuttavirtaennuste ¹⁾	-49,7	25,4	14,7	24,4	-57,6	36,2	30,4
Nettolainaus	-9,3	-	10,3	327,3	-7,5	2,3	355,7
Johdannaiset, operatiivisen nettovaluuttavirran suojaus	34,2	-9,6	-9,9	-12,7	41,2	-13,7	-18,8
Johdannaiset, nettolainauksen suojaus	8,8	-	-10,3	-76,1	8,1	-2,3	-26,6
Yhteensä	-16,0	15,8	4,8	262,9	-15,8	22,5	340,7

1) Perustuu 12 kuukauden valuuttavirtaennusteeseen.

Operatiivinen nettovaluuttavirtaennuste vuodelle 2019 oli vuodenvaihteessa 2018/2019 246 milj. euroa suojausasteen ollessa 50 % (41 %). Suojausastetta seurataan päivittäin. Ennustetusta virrasta on aina oltava suojattuna vähintään 40 % ja enintään 100 %. Valuuttakurssien heikentyminen 10 %:lla, 31.12.2018 kurssija käyttäen ja ilman suojaustoimintaa, aiheuttaisi noin 1 milj. euron negatiivisen vaikutuksen käyttökatteeseen.

Kemiran translaatoriskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Kanadan dollari, Kiinan renminbi ja Brasilian real ja Puolan zloty.

Konserniyhtiöiden suurimmat omat pääomat ovat Kanadan dollareina, Ruotsin kruunuina ja Yhdysvaltain dollareina. Tavoitteena on suojautua taseriskeiltä pitämällä taseen valuuttamääräiset velat tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Konsernin ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksessa voidaan käyttää pitkäaikaisia lainoja ja valuuttajohdannaisia. Kyseisiin suojauksiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Joihinkin ulkomaisiin tytäryrityksiin on annettu USD-määräisiä lainoja, joiden kurssiero on käsitelty muuntoerona.

Korkoriski

Kemira altistuu korkoriskille koronvaihteluista johtuvan uudelleenhinnoittelun ja joukkovelkakirjalainojen sekä johdannaisten käypien arvojen muutoksien kautta. Rahoituspolitiikan mukaan konsernin keskimääräisen koron määräytymisajan mittaavan duraation tulee olla 6-60 kuukautta. Kemiran konsernirahoitus hallinnoi duraatiota kiinteä- ja vaihtuvakorkoisilla lainoilla sekä korkojohdannaissopimuksilla.

Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli vuoden 2018 lopussa 31 kuukautta (33 kuukautta). Ilman korkojohdannaisia duraatio oli 29 kuukautta (30 kuukautta). Vuoden 2018 lopussa konsernin nettolainasalkusta, johdannaiset mukaan lukien, 79 % oli kiinteään korkoon sidottua (75 %). Konsernin nettorahoituskustannus on noin 3,4 % (3,1 %). Luku on saatu jakamalla vuotuiset nettokorot ja muut rahoituskulut ilman kurssieroja ja osinkoja vastaavan ajanjakson keskimääräisellä korollisella nettovelalla. Nettorahoituskustannukseen vaikuttavat eniten euron, Yhdysvaltain dollarin sekä Kiinan renminbin korkotasot.

Alla olevassa taulukossa on esitetty lainasalkun uudelleenhinnoittelun aikataulu.

2018 Koron määräytyminen, milj. euroa	<1 vuosi	1-5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	156,4	-	-	156,4
Kiinteäkorkoinen nettovelka	15,0	280,0	290,0	585,0
Yhteensä	171,4	280,0	290,0	741,4

2017 Koron määräytyminen, milj. euroa	<1 vuosi	1-5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	174,4	-	-	174,4
Kiinteäkorkoinen nettovelka	25,0	295,0	200,0	520,0
Yhteensä	199,4	295,0	200,0	694,4

Tilinpäätöspäivänä konsernin lainasalkun keskikorko ilman korkojohdannaisia oli noin 1,9 % (2,0 %). Jos markkinoiden korkotaso olisi noussut yhden prosenttiyksikön 1.1.2019, sen vaikutus konsernin maksamiin korkokuluihin seuraavan 12 kuukauden aikana olisi noin 1,2 milj. euroa ennen veroja (1,7). Kemira-konsernin nettoveloista 32 % (28 %), johdannaiset mukaan luettuna, hinnoitellaan uudelleen vuoden 2019 aikana.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoimia korkojohdannaisia. Näihin liittyen rahavirran suojauksen markkina-arvo oli -1,3milj. euroa (-1,6) ja käyvän arvon suojauksen markkina-arvo oli 1,7 milj. euroa (2,7). Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamaan konsernin lainasalkkua IFRS 9:ssä määritetyllä tavalla suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa lisäisi korkojohdannaisten arvostusta noin 0,5 milj. eurolla (0,5) omassa pääomassa.

Sähkön hintariski

Sähkön hinta vaihtelee markkinatilanteen mukaan hyvinkin voimakkaasti. Kemira-konsernin tavoitteena on sähköostojen suojaustoimenpiteillä tasata raaka-ainekustannuksia. Suojauspolitiikan mukaisesti suojaukset tehdään suhteessa voimassa oleviin myyntisopimuksiin siten, että suojaukset kattavat tehdyt sitoumukset. Suojausinstrumenttina käytetään pääsääntöisesti sähköpörssin johdannaisia. Suojauksiin liittyvät valuutta- ja aluehintariskit on suojattu Suomen osalta tekemällä sopimukset pääosin HELEUR-määräisinä. Ruotsin osalta suojaukset on tehty pääosin MALSEK-määräisinä. Sähköjohdannaiset käsitellään rahavirtojen suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti, kuten edellä on todettu. Kohde-etuuden ennakoitujen fyysiset toimitukset eli ostot kirjataan vasta toimituskaudella. Mikäli sähkön hinnanmuutosten suojaamiseen käytettyjen johdannaisten markkinahinta muuttuisi +/- 10 prosenttia, vaikutus sähkön suojaussopimusten arvoon pääosin omassa pääomassa olisi +/- 8,3 milj. euroa (+/- 5,9).

Luottoriski

Konserni altistuu luottoriskille kaupallisten myyntisaatavien sekä pankkitilisaldojen, talletusten, lyhytaikaisten sijoitusten sekä johdannaissopimusten kautta.

Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään sijoitustoiminnan ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoituspolitiikka. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan vakavaraisia rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla riskiään näiden kesken.

Rahoituksen vastapuoliriskia aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin.

Konsernirahoitus hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Konsernirahoituksen käyttämällä hyväksytyillä rahalaitosvastapuolilla on vähintään investment grade luokitus Standard & Poor'sin luottoluokitustietojen perusteella. Konsernin rahalaitosvastapuolten enimmäisriski on tilinpäätöshetkellä 174,4 milj. euroa (172,2). Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä jokaiselle vastapuolelle maksimiriski saatavien markkina-arvon perusteella. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksyty limiitti. Rahoituksen transaktioihin liittyvistä luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappiota.

Kemiralla on käytössään kaupallisen toiminnan luottoriskeihin liittyvä konsernin laajuinen luottopolitiikka. Luottopolitiikan mukaisesti jokaiselle asiakkaalle on määritelty riskiluokitus ja luottolimiitti, joita seurataan säännöllisesti. Asiakaskohtaisen arvion perusteella Kemira soveltaa konsernitasolla määriteltyjä maksuehtoja ja pyrkii näin minimoimaan luottoriskiä. Tarvittaessa kaupassa käytetään myös vakuuksia tai dokumenttimaksuja, kuten reimbursseja. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sen asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti jakautunut eri puolille maailmaa.

USA:ssa Kemiralla on 60 milj. dollarin saatavien ostosopimus, jonka perusteella konsernin USA:ssa sijaitsevat yhtiöt voivat myydä tiettyjä myyntisaataviaan. Saataviin liittyvä luottoriski siirtyy rahoitusyhtiölle, ja 96,2 % saatavista on kirjattu pois taseesta. 31.12.2018 myytyjä avoimia saatavia oli 44,4 milj. euroa (28,1), jonka määrä vastaa myös saatavien käypää arvoa. Taseeseen on jätetty 1,7 milj. euroa (1,8) saamisiin ja 0,8 milj. euroa (0,5) velkoihin.

Maksuvalmius- ja uudelleenrahoitusriski

Kemiran maksuvalmius turvataan rahavaroilla, tililimiiteillä sekä valmiusluotolla. Konsernin rahavarat vuoden 2018 lopussa olivat 144,9 milj. euroa (166,1), josta 135,6 milj. euroa (124,6) oli rahaa pankkitileillä ja 9,3 milj. euroa (41,6) pankkitalletuksia. Konsernilla on 29.8.2020 erääntyvä 400 milj. euron valmiusluotto, joka oli 31.12.2018 kokonaisuudessaan nostamatta. Muita nostamattomia ja komitoituja luottolimiittejä konsernilla oli 40 milj. euroa.

Konsernilla on myös 600 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma, jolla voidaan laskea liikkeelle maksimissaan vuoden pituisia yritystodistuksia. Vuoden 2018 lopussa yritystodistusmarkkinoilla ei ollut Kemiran yritystodistuksia.

Kemira hallitsee uudelleenrahoitusriskiä hajautetun luottosalkun avulla. Pitkäaikainen rahoitus koostuu joukkovelkakirjalainoista sekä erilaisista kahdenkeskisistä rahoitusjärjestelyistä usean eri rahoituslaitoksen kanssa.

Konsernin rahoituspolitiikan mukaan lainojen keskimääräisen erääntymisaika pyritään pitämään vähintään kolmessa vuodessa. Lisäksi konsernin voimassaolevat sitovien luottojärjestelyiden tulee kattaa suunnitellut rahoitustarpeet, pitkien velkojen lyhennyserät, yritystodistuslainojen sekä muiden sitoumuksettomien lyhyiden lainojen rahoitustarpeet seuraavan 12 kuukauden aikana. Vuoden 2018 lopussa velkasalkun keskimääräinen erääntymisaika oli 3,9 vuotta.

VELAN RAKENNE TYYPEITTÄIN JA MATURITEETEITTAIN

2018 Luottotyyppi, milj. euroa	Nostamatta	2019	2020	2020	2022	2023	2024-	Nostettu yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	40,0	10,4	55,4	-	-	150,0	90,0	305,9
Joukkovelkakirjalainat	-	100,0	-	-	150,0	-	200,0	450,0
Valmiusluotto	400,0	-	-	-	-	-	-	0,0
Rahoitusleasingvelat	-	0,0	0,0	-	-	-	-	0,1
Yritystodistusohjelma	600,0	-	-	-	-	-	-	0,0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	-	-	1,8	-	-	6,1	-	7,9
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	-	129,5	-	-	-	-	-	129,5
Korolliset velat yhteensä	1 040,0	240,0	57,2	0,0	150,0	156,1	290,0	893,4
2017 Luottotyyppi, milj. euroa	Nostamatta	2018	2019	2020	2021	2022	2023-	Nostettu yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	-	71,0	11,9	207,3	-	-	-	290,1
Joukkovelkakirjalainat	-	-	100,0	-	-	150,0	200,0	450,0
Valmiusluotto	400,0	-	-	-	-	-	-	0,0
Rahoitusleasingvelat	-	0,0	0,0	-	-	-	-	0,1
Yritystodistusohjelma	600,0	-	-	-	-	-	-	0,0
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	-	120,4	-	-	-	-	-	120,4
Korolliset velat yhteensä	1 000,0	191,4	111,9	207,3	0,0	150,0	200,0	860,5

5.6. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Nimellisarvot, milj. euroa	Maturiteettirakenne						2018 Yhteensä	2017 Yhteensä
	2019	2020	2021	2022	2023	2024–		
Valuuttajohdannaiset								
Valuuttatermiinisopimukset	358,1	-	-	-	-	-	358,1	341,4
Tulovirta	224,8	-	-	-	-	-	224,8	166,8
joista rahavirran suojaukseen	11,3	-	-	-	-	-	11,3	43,5
Menovirta	133,3	-	-	-	-	-	133,3	174,7
joista rahavirran suojaukseen	6,8	-	-	-	-	-	6,8	-
Korkojohdannaiset								
Koronvaihtosopimukset	115,0	130,0	-	-	-	-	245,0	270,0
joista rahavirran suojaukseen	15,0	130,0	-	-	-	-	145,0	170,0
joista käyvän arvon suojaukseen	100,0	-	-	-	-	-	100,0	100,0
Muut johdannaiset								
Ostetut sähkönsopimukset (GWh)	1 049,9	632,4	403,0	175,2	17,5	-	2 278,0	1 862,1
Sähkötermiini- sopimukset	1 049,9	632,4	403,0	175,2	17,5	-	2 278,0	1 704,5
joista rahavirran suojaukseen	1 049,9	632,4	403,0	175,2	17,5	-	2 278,0	1 704,5
Sähköfutuurisopimukset	-	-	-	-	-	-	-	157,6
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-	-	-	-	157,6

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahoitusinstrumentteja, vaan ne ovat yksinään tarkasteltuna anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Käyvät arvot, milj. euroa	2018			2017		
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiini- sopimukset	2,3	-2,2	0,2	4,7	-3,7	1,0
joista rahavirran suojaukseen	0,2	-	0,2	0,8	-	0,8
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1,7	-1,3	0,4	2,7	-1,6	1,1
joista rahavirran suojaukseen	-	-1,3	-1,3	-	-1,6	-1,6
joista käyvän arvon suojaukseen	1,7	-	1,7	2,7	-	2,7
Muut johdannaiset						
Ostetut sähkötermiini- sopimukset	27,6	-	27,6	6,2	-	6,2
joista rahavirran suojaukseen	27,6	-	27,6	6,2	-	6,2
Ostetut sähköfuturi- sopimukset	-	-	-	-	-0,1	-0,1
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-	-0,1	-0,1

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Johdannaiset

Valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisten sekä julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot saadaan toimivilta markkinoilta tilinpäätöshetken hintanoteerauksen perusteella. Muiden käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvonmääritysmallien avulla rahoitusmarkkinoilta saatavan tiedon perusteella.

Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä. Valuuttatermiinien arvonmuutokset lasketaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöshetken termiinikursseihin ja vertaamalla niitä termiinien teko hetken termiinikurssien kautta laskettuihin vasta-arvoihin. Korkojohdannaisten käyvät arvot määritellään käyttämällä vastaavanlaisten instrumenttien tilinpäätöspäivän markkina-arvoja. Muut johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Johdannaisvarat on esitetty osana taseen erää Myyntisaamiset ja muut saamiset. Johdannaisvelat on esitetty osana taseen erää Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Suojauslaskenta

Suojauslaskentaa toteutetaan IFRS 9:ssä määriteltyjen ehtojen mukaisesti. Sen mukainen suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojattavan erän tulee olla erittäin todennäköinen. Suojauslaskentaa sovelletaan korkoriskin, valuuttariskin, hyödykeriskin ja käyvän arvon suojauksiin. Suojauslaskennan piirissä on osa valuuttatermiineistä, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit sekä sähköfutuurit.

Suojauksen tehokkuutta seurataan IFRS 9:n vaatimalla tavalla. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset etukäteen tarkasteltuna. Tehokkuus testataan uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä.

Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut ja oman pääoman erissä esitetyt voitot tai tappiot siirretään

tuloslaskelmaan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli suojattava kohde myydään tai erääntyy. Niiden johdannaissopimusten, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Konserni on dokumentoinut suojaukseen ryhtyessä suojattavan erän ja suojausinstrumentin taloudelliseen suhteen olemassaolon. Dokumentointi sisältää tiedot suojausinstrumentista ja suojattavasta erästä tai liiketapahtumasta, suojattavan riskin luonteen, riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian sekä kuvauksen tehokkuuden arvioinnista.

Rahavirtojen suojaukset

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Suojausinstrumentteina rahavirran suojauksessa käytetään valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisia. IFRS 9:n määrittelemää rahavirtojen suojauslaskentaa sovelletaan konsernissa valikoituihin suojauskohteisiin. Rahavirtojen suojaukseen liittyvät johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa verovaikutuksella oikaistuna, kun ne täyttävät suojauslaskennan ehdot ja kun suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Johdannaiset, joiden osalta ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojaukset liittyvät kiinteäkorkoiseen joukkovelkakirjalainaan. Käyvän arvon suojauslaskennassa suojausinstrumenttina käytetään korkojohdannaisia. Käyvän arvon suojaukseen liittyvien johdannaissopimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan, ja suojauksen kohteena olevan erän kirjanpitoarvoa oikaistaan tulosvaikutteisesti siltä osin kuin suojaus on tehokas.

6. KONSERNIRAKENNE

6.1. LÄHIPIIRI

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset ja Eläkesäätiö Neliapila. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

TOIMITUSJOHTAJAN, TOIMITUSJOHTAJAN SIIJAISEN JA JOHTORYHMÄN JÄSENTEN PALKKIOT JA ETUDET

	Palkat luontois-etuineen, euroa	Tulospalkkiot, euroa	Osakepalkkiot, euroa ¹⁾	2018 Yhteensä, euroa	2017 Yhteensä, euroa
Toimitusjohtaja Jari Rosendal	567 000	109 080	345 440	1 021 520	891 000
Toimitusjohtajan sijainen Jukka Hakkila ²⁾	181 702	27 334	120 904	329 940	268 155
Muut johtoryhmän jäsenet ³⁾	1 766 416	265 561	803 147	2 835 124	2 796 597
Yhteensä	2 515 118	401 975	1 269 491	4 186 584	3 955 752

1) Johdolle ja avainhenkilöille suunnatut osakepalkkiojärjestelmät on esitetty liitetiedossa 2.3. Osakeperusteiset maksut.

2) Jukka Hakkila ei ole johtoryhmän jäsen.

3) Suomessa työsuhteessa olevilla Kemiran johtoryhmän jäsenillä ei ole lakisääteisen eläkejärjestelmän ylittävää eläkejärjestelyä. Muissa maissa työsuhteessa olevien johtoryhmän jäsenien eläkejärjestelyt perustuvat kyseisen maan lakisääteiseen eläkejärjestelmään sekä paikalliseen markkinakäytäntöön. Kemiran käytäntönä on, että kaikki uudet eläkejärjestelyt ovat maksuperusteisia.

Toimitusjohtajan työsuhteen edut ja ehdot

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, joka sisältää autoedun ja matkapuhelinedun, sekä suoritusperusteisista kannustinohjelmista. Kannustinohjelmat koostuvat vuosittaisesta tulospalkkiosta ja osakepalkkiojärjestelmästä. Tulospalkkio perustuu hallituksen hyväksymiin ehtoihin, ja enimmäispalkkio on 70 % vuotuisesta peruspalkasta. Osakepalkkio perustuu osakepalkkiojärjestelmän ehtoihin. Enimmäispalkkio muodostuu määritetyistä osakemääristä sekä rahaosuudesta, jolla pyritään kattamaan osakepalkkiosta perittävät verot ja veronluontoiset maksut.

Toimitusjohtaja kuuluu työntekijän eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy työntekijän eläkelain perusteella. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä lisäeläkejärjestelyä.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on molemmin puolin kuusi kuukautta. Irtisanomisajan palkan lisäksi toimitusjohtaja saa 12 kuukauden palkan irtisanomiskorvauksena, mikäli yhtiö irtisanoo hänet.

Hallituksen palkkiot

Yhtiökokous 21.3.2018 päätti, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina, tai mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Yhtiön hallussa olevista omista osakkeista luovutettiin 10 710 kappaletta osakkeita hallituksen jäsenille toukokuussa 2018.

Vuosipalkkiona saatujen osakkeiden omistamiseen ei liity erityisiä ehtoja. Lisäksi hallituksen jäsenet eivät ole Kemira Oyj:n tulospalkkauksen, osakepohjaisten kannustinjärjestelmien tai lisäeläkejärjestelmien piirissä.

Kokouspalkkiot maksetaan rahana, ja matkustuskustannukset korvataan Kemiran matkustuspolitiikan mukaan.

HALLITUKSEN JÄSENET

	Osakkeet, kpl	Osakkeiden luovutusarvo, euroa	Rahapalkkio, euroa ⁴⁾	2018 Yhteensä, euroa	2017 Yhteensä, euroa
Jari Paasikivi, puheenjohtaja	2 904	31 956	59 533	91 489	90 885
Kerttu Tuomas, varapuheenjohtaja	1 779	19 576	37 511	57 087	57 085
Wolfgang Büchele	1 416	15 582	32 769	48 351	49 549
Winnie Fok (24.3.2017 asti)	-	-	-	-	4 800
Shirley Cunningham (24.3.2017 alkaen)	1 416	15 582	42 369	57 951	57 949
Juha Laaksonen (24.3.2017 asti)	-	-	-	-	2 400
Timo Lappalainen	1 779	19 576	41 111	60 687	59 485
Kaisa Hietala	1 416	15 582	31 569	47 151	47 749
Yhteensä	10 710	118 453	244 862	362 716	369 902

4) Sisältää vuosipalkkiot ja kokouspalkkiot.

LÄHIPIIRIN KANSSA TOTEUTETUT LIIKETOIMET

Milj. euroa	2018	2017
Myynnit		
Osakkuusyritykset	1,4	1,7
Ostot		
Osakkuusyritykset	0,0	3,3
Eläkesäätiö Neliapila	1,2	1,2
Yhteensä	1,2	4,5
Saamiset		
Osakkuusyritykset	0,1	0,2
Velat		
Osakkuusyritykset	-	0,3

Osakkuusyritysten puolesta annettujen vastuusitoumusten määrät on esitetty liitteessä 7.1. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat.

Lähipiiriin kuuluu Eläkesäätiö Neliapila, joka on oma juridinen yksikkönsä. Eläkesäätiö Neliapila hoitaa vapaaehtoisesti Kemiran järjestämää lisäeläketurvaa. Eläkesäätiö Neliapila hallinnoi osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,07 % yhtiön osakekannasta. Eläkesäätiö Neliapilan lisäeläketurvasta ja ylikatteen palauttamisesta vuoden 2019 aikana kerrotaan tarkemmin liitteessä 4.5. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhde-etuudet.

Johtoon kuuluville avainhenkilöille ei ole myönnetty lainoja 31.12.2017 eikä 31.12.2018. Myöskään ehdollisia eriä ja sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Avainhenkilöihin kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa konserniin.

6.2. KONSERNIN TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET

TYTÄRYRITYKSET

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %	Määräysvallattomien omistus-osuus, %
Kemira Oyj (emoyhtiö)	Helsinki	Suomi			
Aliada Quimica de Portugal Lda.	Estarreja	Portugali	50,1		49,9
AS Kemivesi	Lehmja Küla	Viro	100,0	100,0	
JSC "Kemira HIM"	Pietari	Venäjä	100,0		
Corporación Kemira Chemicals de Venezuela, C.A.	Caracas	Venezuela	100,0		
Industry Park i Helsingborg Förvaltning AB	Helsingborg	Ruotsi	100,0		
Kemifloc a.s.	Přerov	Tšekki	51,0		49,0
Kemifloc Slovakia s.r.o.	Prešov	Slovakia	51,0		49,0
Kemipol Sp. z o.o.	Police	Puola	51,0		49,0
Kemira (Asia) Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0		
Kemira Argentina S.A.	Buenos Aires	Argentiina	100,0	15,8	
Kemira Australia Pty Ltd	Hallam	Australia	100,0		
Kemira Cell Sp. z o.o.	Ostroleka	Puola	55,0	55,0	45,0
Kemira Chemicals (Nanjing) Co., Ltd.	Nanjing	Kiina	100,0	100,0	
Kemira Chemicals (Shanghai) Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0	100,0	
Kemira Chemicals (UK) Ltd.	Bradford	Iso-Britannia	100,0	100,0	
Kemira Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd.	Yanzhou City	Kiina	100,0	100,0	
Kemira Chemicals AS	Gamle Fredrikstad	Norja	100,0		
Kemira Chemicals Brasil Ltda.	São Paulo	Brasilia	100,0	99,9	
Kemira Chemicals Canada Inc.	St. Catharines	Kanada	100,0	100,0	
Kemira Chemicals Germany GmbH	Frankfurt am Main	Saksa	100,0		

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %	Määräysvallattomien omistus-osuus, %
Kemira Chemicals Korea Corporation	Gunsan-City	Etelä-Korea	100,0	100,0	
Kemira Chemicals NV	Aartselaar	Belgia	100,0		
Kemira Chemicals Oy	Helsinki	Suomi	100,0		
Kemira Chemicals, Inc.	Atlanta, GA	Yhdysvallat	100,0		
Kemira Chemie Ges.mbH	Krems	Itävalta	100,0	100,0	
Kemira Chile Comercial Limitada	Santiago	Chile	100,0	99,0	
Kemira Chimie S.A.S.U.	Strasbourg	Ranska	100,0		
Kemira Europe Oy	Helsinki	Suomi	100,0	100,0	
Kemira Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	Puola	100,0		
Kemira Germany GmbH	Frankfurt am Main	Saksa	100,0	100,0	
Kemira GrowHow A/S	Kööpenhamina	Tanska	100,0	100,0	
Kemira Hong Kong Company Limited	Hong Kong	Kiina	100,0	100,0	
Kemira Ibérica S.A.	Barcelona	Espanja	100,0		
Kemira International Finance B.V.	Rotterdam	Hollanti	100,0	100,0	
Kemira Italy S.p.A.	San Giorgio di Nogaro	Italia	100,0		
Kemira Japan Co., Ltd.	Tokio	Japani	100,0		
Kemira Kemi AB	Helsingborg	Ruotsi	100,0		
Kemira Kopparverket KB	Helsingborg	Ruotsi	100,0		
Kemira KTM d.o.o.	Ljubljana	Slovenia	100,0	100,0	
Kemira Operon Oy	Helsinki	Suomi	100,0	100,0	
Kemira Research Center Shanghai Co., Ltd.	Shanghai	Kiina	100,0	100,0	

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %	Määräysvallattomien omistus-osuus, %
Kemira Rotterdam B.V.	Rotterdam	Hollanti	100,0		
Kemira South Africa (Pty) Ltd.	Weltevredenpark	Etelä-Afrikka	100,0		
Kemira Świecie Sp. z.o.o.	Swiecie	Puola	100,0	100,0	
Kemira Taiwan Corporation	Taipei	Taiwan	100,0		
Kemira TC Wanfeng Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd.	Yanzhou City	Kiina	80,0		20,0
Kemira (Thailand) Co., Ltd.	Bangkok	Thaimaa	100,0		
Kemira Uruguay S.A.	Fray Bentos	Uruguay	100,0		
Kemira (Vietnam) Company Limited	Long Thanh	Vietnam	100,0		
Kemira Water Danmark A/S	Kööpenhamina	Tanska	100,0	100,0	
Kemira Water Solutions Brasil - Produtos para Tratamento de Água Ltda.	São Paulo	Brasilia	100,0	100,0	
Kemira Water Solutions Canada Inc.	Varenes	Kanada	100,0		
Kemira Water Solutions, Inc.	Atlanta, GA	Yhdysvallat	100,0		
Kemwater Brasil Ltda.	Camaçari	Brasilia	100,0		
Kemwater ProChemie s.r.o.	Bradlec	Tšekki	95,1		4,9
PT Kemira Indonesia	Surabaya	Indonesia	100,0	74,8	
PT Kemira Chemicals Indonesia	Pasuruan	Indonesia	99,8	99,8	0,2
Scandinavian Tanking System A/S	Kööpenhamina	Tanska	100,0		

OSAKKUUSYRITYKSET

	Kaupunki	Maa	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Haapaveden Ympäristöpalvelut Oy	Haapavesi	Suomi	40,5	-
Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	Lappeenranta	Suomi	50,0	-

OSUUKUUSYRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	1,2
Saadut osingot	0,0	-0,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,1
Siirretty myytäväksi oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin ¹⁾	-	-0,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	0,7

1) Vuoden 2017 tilinpäätöksessä myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin siirrettiin FC Energia Oy:n ja FC Power Oy:n osakkeet. Kemira Chemicals Oy ja Leppäkosken Sähkö Oy allekirjoittivat 10.1.2018 sopimuksen Adven Oy:n kanssa FC Energia Oy:n ja FC Power Oy:n osakkeiden myynnistä. Kauppa oli ehdollinen ja toteutumisaikakohta oli epävarma. FC Energia Oy ja FC Power Oy olivat energiatuotantoyhtiöitä, jotka olivat Kemiran (omistusosuus 34 %) ja Leppäkosken Sähkön (omistusosuus 66 %) yhteisomistuksessa. FC Energia Oy:n ja FC Power Oy:n osakkeiden kauppa toteutui Q1/2018.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto osakkuusyritysten taloudellisesta informaatiosta. Esitetyt luvut vastaavat osakkuusyritysten tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, eivät siis Kemira konsernin osuutta. Vuoden 2017 luvut sisältävät myös myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin siirretyt FC Energia Oy:n ja FC Power Oy:n.

Milj. euroa	2018	2017
Varat	9,8	18,1
Velat	9,7	15,6
Liikevaihto	2,8	6,7
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	0,0	0,5

Osakkuusyritysten kanssa toteutetut lähipiiriliiketoimet on esitetty liitetiedossa 6.1. Lähipiiri.

MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUDET

Milj. euroa	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	13,8	12,9
Osingot	-6,5	-6,2
Osuus tilikauden tuloksesta	6,1	6,6
Valuuttakurssierot	-0,4	0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	12,9	13,8

Muutokset konsernirakenteessa**Perustetut uudet tytäryhtiöt**

- Kemira perusti uuden yhtiön Kemira Research Center Shanghai Co., Ltd. Kiinaan 21.9.2018.

Konserniyritysten myynnit ja lopetukset

- ZAO Avers myytiin 25.5.2018

Konserniyritysten muutokset konsernin sisällä

- Kemira Nederland Holding B.V. fuusioitui Kemira International Finance B.V.:en 1.1.2018.

- Kemira Finance Solutions B.V. fuusioitui Kemira International Finance B.V.:en 1.1.2018.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**Myytävinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät**

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

7. TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT**7.1. VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT****VASTUUSITOUMUKSET**

Milj. euroa	2018	2017
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	5,5	5,7
Takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	54,7	50,2
Muiden puolesta	2,8	3,9
Käyttöleasingvastuut - konserni vuokralleottajana		
Vuokrasopimusten mukaiset vähimmäisvuokrat ovat seuraavat		
Vuoden kuluessa	34,7	32,2
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluessa	82,5	84,5
Yli 5 vuoden kuluttua	87,9	80,9
Yhteensä	205,2	197,6
Muut vastuut		
Omien sitoumusten puolesta	0,9	1,0
Muiden puolesta	6,1	-
Osakkuusyritysten puolesta	-	0,2

Merkittävimmät taseen ulkopuoliset investointisitoumukset

Merkittävimmät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimuksiin perustuvat sitoumukset 31.12.2018 olivat noin 16,4 milj. euroa (18,7) liittyen tehdasinvestointeihin.

Oikeudenkäynnit

19.5.2014 Kemira ilmoitti allekirjoittaneensa sovintosopimuksen Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n ja CDC Holding SA:n (yhdessä "CDC") kanssa koskien Helsingissä vireillä ollutta vahingonkorvauskannetta, joka liittyi väitettyihin vanhoihin kilpailuoikeuslainsäädännön rikkomuksiin vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sopimuksen perusteella CDC peruutti vahingonkorvauskanteensa ja Kemira maksoi CDC:lle 18,5 miljoonaa euroa sekä korvasi CDC:lle sen oikeudenkäyntikuluja. Lisäksi sopimus sisälsi merkittäviä Kemiraa koskevia vastuunrajoituksia liittyen tuolloin meneillään olleisiin, CDC:n vireille laittamiin oikeudenkäynteihin Saksassa Dortmundin alueoikeudessa (selostettu alla, nyttemmin sovittu) ja Hollannissa Amsterdamin alioikeudessa (selostettu alla, edelleen vireillä).

16.10.2017 Kemira teki sovinnon Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kanssa sopien omalta osaltaan täysin ja lopullisesti Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n vuonna 2009 Dortmundissa Kemiraa ja viittä muuta vetyperoksidin tuottajaa vastaan nostaman kanteen koskien väitettyjä vanhoja kilpailulainsäädännön rikkomuksia vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sovinnon perusteella Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA peruutti vahingonkorvausvaateensa Kemiran osalta ja Kemira maksoi Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:lle korvauksena ja kuluina 12,7 miljoonaa euroa.

Kemira Oyj:n tytäryhtiö Kemira Chemicals Oy (aiemmin Finnish Chemicals Oy) on 9.6.2011 vastaanottanut asiakirjat, joiden mukaan CDC Project 13 SA haki Amsterdamin alioikeudessa vahingonkorvauksia Kemiralta ja kolmelta muulta yhtiöltä natriumkloraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Euroopan komissio määräsi kesäkuussa 2008 Finnish Chemicals Oy:lle 10,15 miljoonan euron sakon natriumkloraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vuosina 1994–2000. Kemira Oyj osti Finnish Chemicalsin vuonna 2005. Amsterdamin alioikeus antoi 4.6.2014 asiassa päätöksen, jossa se katsoi olevansa toimivaltainen. Kemira valitti kyseisestä toimivaltaa koskevasta päätöksestä Amsterdamin valitustuomioistuimeen, jonka 21.7.2015 antaman päätöksen mukaan Amsterdamin alioikeus on toimivaltainen. Asian käsittely jatkuu Amsterdamin alioikeudessa, jossa ainoa vastaaja on Kemira muiden vastaajien sovittua kanteen CDC Project 13 SA:n kanssa.

CDC Project 13 SA vaatii Kemiralta Amsterdamin alioikeudelle 2.12.2015 jättämässään kirjelmässä vahingonkorvauksena ja korkona 2.12.2015 asti laskettuna 61,1 miljoonaa euroa, josta CDC Project 13 SA pyytää oikeutta vähentämään muiden aikaisempien vastaajien osuuden muista kuin heidän suorista myynneistään, ja näin määräytyvälle summalle lakimääräistä korkoa 2.12.2015 alkaen. Kemira vastustaa CDC Project 13 SA:n kannetta. Amsterdamin alioikeus antoi 10.5.2017 välipäätöksen tietyistä oikeudellisista kysymyksistä koskien CDC Project 13 SA:n vaatimuksia. Välipäätös oli Kemiralle myönteinen sovellettavien vanhentumissääntöjen osalta, mutta se ei tukenut Kemiran näkemystä siitä, että CDC:lle tehdyt siirrot (jotka väitetysti antavat CDC:lle oikeuden esittää vahingonkorvausvaateita vastaajille) ovat pätemättömiä. CDC on valittanut välipäätöksestä ja vastaavasti Kemira on päättänyt jättää vastavalituksen.

Kuten yllä on mainittu, Kemiran ja CDC:n solmima Helsingin oikeudenkäyntiä koskeva sovinto sisältää myös merkittäviä vastuunrajoituksia Kemiralle koskien CDC-yhtiöiden nostamaa vireillä olevaa oikeudenkäyntiä Amsterdamin alioikeudessa. Kyseisistä vastuunrajoituksista huolimatta Kemira ei tällä hetkellä pysty arvioimaan kyseisen kanteen käsittelyn kestoa tai todennäköistä lopputulosta. Oikeudenkäynnin lopputuloksesta ei voi olla varmuutta, ja Kemiralle epäsuotuisilla päätöksillä voi olla haitallinen vaikutus Kemiran liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on kyseisten haasteiden lisäksi osallisena useissa oikeuskäsittelyissä ja se ei odota näiden muiden haasteiden heikentävän merkittävästi konsernin tulosta tai taloudellista asemaa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

7.2. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Kemira on allekirjoittanut 14.1.2019 sopimuksen, jolla se muodostaa yhteisyrityksen yksityisen kemian alan yrityksen Yongsan Chemicalsin kanssa Etelä-Koreassa. Yhteisyrityksen nimeksi tulee Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd. Kemira investoi yhteisyritykseen useita miljoonia euroja, ja sillä tulee olemaan yrityksestä 35 %:n vähemmistöosuus.

Konsernilla ei ole muita olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	2	1 489,7	1 397,2
Valmisteverastojen muutos	4	22,0	-0,6
Liiketoiminnan muut tuotot	3	7,8	7,8
Materiaalit ja palvelut	4	-1 036,0	-898,0
Henkilöstökulut	5	-45,4	-45,1
Poistot ja arvonalentumiset	6	-29,7	-37,3
Liiketoiminnan muut kulut	4	-389,0	-379,2
Liikevoitto/tappio		19,4	44,8
Rahoitustuotot ja -kulut	7	119,6	4,6
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		139,1	49,3
Tilinpäätössiirrot	8	-8,3	-2,9
Tuloverot	9	1,7	-5,1
Tilikauden tulos		132,5	41,3

Emoyhtiön tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	60,7	66,2
Aineelliset hyödykkeet	11	35,3	33,3
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		2 093,0	2 123,9
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		445,7	289,5
Muut osakkeet ja osuudet		100,4	121,9
Sijoitukset yhteensä		2 639,2	2 535,3
Pysyvät vastaavat yhteensä		2 735,2	2 634,8

Milj. euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	13	124,2	89,0
Pitkäaikaiset saamiset	14	4,5	4,8
Lyhytaikaiset saamiset	14	457,5	372,5
Rahoitusarvopaperit	15	0,0	25,0
Rahat ja pankkisaamiset		97,1	92,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		683,4	583,3
Vastaavaa yhteensä		3 418,5	3 218,2
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	16		
Osakepääoma		221,8	221,8
Ylikurssirahasto		257,9	257,9
Käyvän arvon rahasto		19,7	4,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		200,0	200,0
Edellisten tilikausien voitto/tappio		502,9	541,3
Tilikauden voitto/tappio		132,5	41,3
Oma pääoma yhteensä		1 334,7	1 266,6
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	5,2	5,8
Pakolliset varaukset	18	20,1	22,2
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	19	666,9	687,9
Lyhytaikainen vieras pääoma	20	1 391,7	1 235,6
Vieras pääoma yhteensä		2 058,6	1 923,5
Vastattavaa yhteensä		3 418,5	3 218,2

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Milj. euroa	2018	2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden tulos	132,5	41,3
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	29,7	37,3
Tuloverot	-1,7	5,1
Rahoituskulut, netto	-119,6	-4,6
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity rahavirtaa	84,4	-13,8
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	125,2	65,4
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-35,3	-5,6
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-71,4	-80,6
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	6,1	20,6
Käyttöpääoman muutos	-100,6	-65,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	24,6	-0,2
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-73,7	-41,4
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	2,6	18,1
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot	-1,3	14,2
Saadut osingot	167,3	38,2
Maksetut välittömät verot	1,2	-8,8
Liiketoiminnan nettorahavirta	120,7	20,0

Milj. euroa	2018	2017
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinnat ja lisäykset tytäryhtiöosakkeisiin	-0,2	-33,4
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	0,0	-3,6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-15,2	-13,3
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-11,0	-10,2
Luovutustulot tytäryritysten ja muiden osakkeiden myynnistä	0,0	0,2
Luovutustulot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä	0,1	0,0
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-156,0	16,6
Investointien nettorahavirta	-182,3	-43,7
Rahavirta ennen rahoitusta	-61,6	-23,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	90,0	200,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-111,0	-122,9
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	144,3	14,3
Maksetut osingot	-80,8	-80,7
Rahoituksen nettorahavirta	42,5	10,6
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-19,1	-13,0
Rahavarat 31.12.	97,1	117,1
Valuuttakurssivoitot (+) / -tappiot (-) rahavaroista	-0,8	2,3
Rahavarat 1.1.	117,1	127,8
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-19,1	-13,0

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan (FAS). Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on FAS:n mukaan mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

LIKEVAIHTO

Kemira Oyj:n liikevaihto koostuu pääsääntöisesti tavaroiden ja palveluiden myynnistä. Liikevaihtoon on sisällytetty 2016 voimaan tulleen kirjanpitolain määritelmän mukaisesti myös konsernin sisäiset palveluveloitukset bruttona.

LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Saadut vakuutuskorvaukset on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön lakisääteiset eläkkeet on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä ja lisäeläkkeet pääosin omassa eläkesäätiössä. Eläkekulut muodostuvat maksuista eläkevakuutusyhtiöille sekä mahdollisista eläkesäätiön kannatusmaksuista ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

HENKILÖSTÖN OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINJÄRJESTELMÄ

Osakepalkkiojärjestelmien kirjanpitokäsittely on selostettu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Emoyhtiössä osakepalkkioiden rahaosuus kirjataan kuluksi palkkion ansaintavuonna ja osakeosuus osakkeiden luovutusvuonna keskimääräiseen hankintahintaan.

TULOVEROT

Tuloveroihin ja laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin sovelletaan konsernin laatimisperiaatteita siten kuin se on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön mukaan. Poistoeron laskennallinen verovelka ilmoitetaan liitetietona.

VUOKRASOPIMUKSET

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

RAHOITUSVARAT, RAHOITUSVELAT JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Muiden pitkäaikaisten velkojen pääoma-alennuksia sekä lainojen liikkeeseenlaskumenoja on aktivoitu kirjanpitolain sallimalla tavalla. Näiden menojen kuluksi kirjaamaton määrä 1,8 milj euroa (2,6 milj. euroa) sisältyy taseen erään siirtosaamiset muilta.

Kaikki rahoitusvarat (mukaan lukien osakkeet) ja -velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalentumisella vähennettyyn arvoon lukuun ottamatta johdannaisinstrumentteja, jotka on arvostettu käypään arvoonsa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen, myös johdannaisten, arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin lukuun ottamatta suojauslaskennan piirissä olevia johdannaisia, joiden tehokas osa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten voiton tai tappion tehoton osuus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Johdannaisopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa sekä konsernin liitetiedossa 5.6.

RAHOITUSLASKELMA

Emoyhtiön rahoituslaskelma on laadittu Kirjanpitolautakunnan rahoituslaskelmaa koskevan yleisohjeen mukaisesti.

2. LIIKEVAIHTO

Milj. euroa	2018	2017
Liikevaihto toimialoitain		
Pulp & Paper	797,8	742,9
Industry & Water	429,1	400,5
Konsernin sisäinen	262,9	253,8
Yhteensä	1 489,7	1 397,2
Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta		
Suomi, kotipaikkavaltio	30	28
Muu Eurooppa, Lähi-Itä ja Afrikka	57	59
Americas-alue	8	7
APAC-alue	5	6
Yhteensä	100	100

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. euroa	2018	2017
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,0	0,1
Vuokratuotot	0,8	0,7
Saadut vakuutuskorvaukset	4,6	5,6
Muut liiketoiminnan tuotot	2,3	1,4
Yhteensä	7,8	7,8

4. LIIKETOIMINNAN KULUT

Milj. euroa	2018	2017
Valmisteverastojen muutos	-22,0	0,6
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 024,5	891,6
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	-2,5	-6,8
Ulkopuoliset palvelut	14,0	13,3
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 036,0	898,0
Henkilöstökulut	45,4	45,1
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	8,4	7,0
Konsernin sisäiset palkkiovalmistuksen kulut	196,7	189,1
Muut konsernin sisäiset veloitukset	131,0	117,1
Muut kulut	52,9	66,0
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	389,0	379,2
Liiketoiminnan kulut yhteensä	1 448,4	1 322,9

Vuonna 2018 liiketoiminnan kulut sisälsivät pakollisten varausten nettovähennystä -2,1 milj. euroa (henkilöstökuluissa -0,1 milj. euroa, vuokrissa -3,5 milj. euroa ja muissa kuluissa +1,6 milj. euroa). Vuonna 2017 liiketoiminnan kulut sisälsivät pakollisten varausten nettolisäystä +0,7 milj. euroa (henkilöstökuluissa -0,5 milj. euroa, vuokrissa +0,0 milj. euroa ja muissa kuluissa +1,2 milj. euroa).

DELOITTE-KETJUN PALKKIOT JA PALVELUT

Milj. euroa	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	0,4	0,5
Palkkiot veropalveluista	0,2	0,1
Palkkiot muista palveluista ¹⁾	0,6	0,6

1) Vuonna 2018 muihin palveluihin sisältyy pääosin sisäisiin tehostamisprojekteihin liittyviä palkkioita, samoin kuin vuonna 2017.

5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Milj. euroa	2018	2017
Hallituksen sekä toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ¹⁾	1,7	1,5
Muut palkat	36,1	35,7
Eläkekulut	6,6	6,7
Muut henkilöstösivukulut	1,0	1,2
Yhteensä	45,4	45,1

1) Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksetut palkat mukaan lukien luontaisedut olivat 1 021 520 euroa (891 000), johon sisältyi 454 520 euroa (324 000) tulos- ja osakepalkkioita. Toimitusjohtajan sijaiselle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut olivat yhteensä 329 940 euroa (268 155), johon sisältyi 148 238 euroa (86 502) tulos- ja osakepalkkioita.

Muut lähipiiritapahtumat esitetään konsernin liitetiedossa 6.1.

Henkilökunta 31.12.	2018	2017
Pulp & Paper	108	107
Industry & Water	36	35
Muut, josta	365	356
Tutkimus ja tuotekehitys	167	167
Yhteensä	509	498
Henkilökunta keskimäärin	507	499

6. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	14,2	12,7
Muu aineeton omaisuus	6,5	17,4
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,5	0,4
Koneet ja kalusto	8,5	6,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	29,7	37,3

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2018	2017
Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	167,2	37,3
Muilta	0,1	0,8
Yhteensä	167,3	38,2
Korkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	16,6	13,8
Muilta	1,7	2,6
Yhteensä	18,3	16,3

Milj. euroa	2018	2017
Korkokulut		
Konserniyhtiöille	-1,3	-0,9
Muille	-19,6	-17,3
Yhteensä	-20,9	-18,2
Muut rahoitustuotot		
Konserniyhtiöiltä	0,6	0,4
Muilta	0,0	0,2
Yhteensä	0,6	0,6
Muut rahoituskulut		
Konserniyhtiöille ¹⁾	-28,2	-13,0
Muille ²⁾	-24,9	-7,3
Yhteensä	-53,1	-20,3
Kurssierot		
Konserniyhtiöiltä	9,9	-30,2
Muilta	-2,4	18,1
Yhteensä	7,5	-12,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	119,6	4,6
Kurssierot		
Realisoituneet	-1,3	14,2
Realisoitumattomat	8,8	-26,3
Yhteensä	7,5	-12,1

1) Vuonna 2018 muut rahoituskulut konserniyhtiöille sisältävät tytäryhtiöosakkeiden alaskirjausta 28,2 milj. euroa (13,0).

2) Vuonna 2018 muut rahoituskulut muille sisältävät muiden osakkaiden ja osuuksien alaskirjausta 21,5 milj. euroa. Vuonna 2017 muut rahoituskulut muille sisältävät 2017 liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainan kertaluontoisia järjestely- ja liikkeellelaskukuluja 5,0 milj. euroa.

8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Milj. euroa	2018	2017
Poistoeron muutos (- lisäys / + vähennys)		
Aineettomat oikeudet	-0,7	0,0
Muu aineeton omaisuus	0,6	-0,2
Rakennukset ja rakennelmat	0,1	0,0
Koneet ja kalusto	0,6	1,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	0,7	1,1
Konserniavustus		
Annetut konserniavustukset	-9,0	-4,0
Yhteensä	-9,0	-4,0
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-8,3	-2,9

9. TULOVEROT

(tuotto +, kulu -) milj. euroa	2018	2017
Tuloverot kuluvalta vuodelta	-0,4	0,0
Tuloverot aikaisemmilta vuosilta	0,0	-1,9
Laskennalliset verot	3,5	-3,4
Muut verot ja veronluontoiset menot	-1,4	0,2
Yhteensä	1,7	-5,1

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2018, milj. euroa	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	93,3	6,2	10,0	187,0	296,5
Lisäykset	6,1		1,7	6,8	14,7
Vähennykset	-6,1			-3,8	-9,9
Siirrot erien välillä	4,0		-8,6	5,1	0,5
Hankintameno 31.12.	97,3	6,2	3,1	195,1	301,7
Kertyneet poistot 1.1.	-50,2	-6,2	0,0	-173,8	-230,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	6,1			3,8	9,9
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-14,2			-6,5	-20,7
Kertyneet poistot 31.12.	-58,3	-6,2	0,0	-176,5	-241,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	39,0	0,0	3,1	18,6	60,7

2017, milj. euroa	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	87,4	6,2	3,9	190,0	287,5
Lisäykset	5,5		7,5	0,2	13,3
Vähennykset	-0,4			-4,0	-4,4
Siirrot erien välillä	0,8		-1,5	0,7	0,0
Hankintameno 31.12.	93,3	6,2	10,0	187,0	296,5
Kertyneet poistot 1.1.	-38,0	-6,2	0,0	-160,4	-204,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,4			4,0	4,4
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-12,7			-17,4	-30,1
Kertyneet poistot 31.12.	-50,2	-6,2	0,0	-173,8	-230,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	43,1	0,0	10,0	13,2	66,2

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

2018, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,1	18,6	102,0	0,6	9,1	131,3
Lisäykset		0,2	6,4		5,0	11,6
Vähennykset		-0,3	-5,9			-6,2
Siirrot erien välillä		0,4	6,9		-7,9	-0,5
Hankintameno 31.12.	1,1	18,9	109,5	0,6	6,2	136,2
Kertyneet poistot 1.1.	-0,1	-13,8	-83,5	-0,5	0,0	-98,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,3	5,8			6,1
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset		-0,5	-8,5	0,0		-9,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,1	-14,0	-86,3	-0,5	0,0	-100,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,0	4,9	23,2	0,0	6,2	35,3
2017, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,1	17,4	102,7	0,6	5,3	127,1
Lisäykset	0,0	0,4	2,7		7,1	10,2
Vähennykset		-0,1	-5,9			-6,0
Siirrot erien välillä		0,8	2,5		-3,3	0,0
Hankintameno 31.12.	1,1	18,6	102,0	0,6	9,1	131,3
Kertyneet poistot 1.1.	-0,1	-13,5	-82,6	-0,5	0,0	-96,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,1	5,9			6,0
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset		-0,4	-6,8	0,0		-7,3
Kertyneet poistot 31.12.	-0,1	-13,8	-83,5	-0,5	0,0	-98,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,0	4,7	18,5	0,1	9,1	33,3

12. SIOITUKSET

2018, milj. euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 123,9	289,5	121,9	2 535,3
Lisäykset	0,2	156,3		156,5
Vähennykset ja siirrot erien välillä	-31,2		-21,5	-52,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 093,0	445,7	100,4	2 639,2

2017, milj. euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 103,5	302,2	118,6	2 524,3
Lisäykset	33,4		3,6	37,0
Vähennykset ja siirrot erien välillä	-13,0	-12,7	-0,3	-26,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 123,9	289,5	121,9	2 535,3

13. VAIHTO-OMAISSUUS

Milj. euroa	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	31,0	28,4
Valmiit tuotteet	78,8	56,8
Ennakkomaksut	14,5	3,7
Yhteensä	124,2	89,0

14. SAAMISET

PITKÄAIKAISET SAAMISET

Milj. euroa	2018	2017
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Laskennalliset verosaamiset	4,5	4,8
Pitkäaikaiset korottomat saamiset	4,5	4,8
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	4,5	4,8

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Milj. euroa	2018	2017
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Konserniyhtiöiltä	209,1	105,2
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	209,1	105,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Maksetut ennakot		
Konserniyhtiöille	18,8	18,8
Muille	0,0	0,0
Yhteensä	18,8	18,8
Myyntisaamiset		
Konserniyhtiöiltä	36,1	40,9
Muilta	136,7	132,9
Yhteensä	172,8	173,8
Siirtosaamiset		
Konserniyhtiöiltä	5,5	33,6
Muilta	38,2	25,9
Yhteensä	43,7	59,5

Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Konserniyhtiöiltä	0,0	0,0
Muilta	13,0	15,1
Yhteensä	13,0	15,1
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	248,4	267,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	457,5	372,5
Saamiset yhteensä	462,0	377,3

SIIRTOSAAMISET

Milj. euroa	2018	2017
Korot	6,2	6,0
Verot	2,1	4,7
Kurssierot	27,4	11,4
Osingot	0,0	30,0
Muut erät	8,0	7,5
Yhteensä	43,7	59,5

15. RAHOITUSARVOPAPERIT

Milj. euroa	2018	2017
Rahoitusarvopaperit		
Kirjanpitoarvo	0,0	25,0
Jälleenhankintahinta	0,0	25,0
Erotus	0,0	0,0

Rahoitusarvopapereihin sisältyvät yhtiön lyhytaikaiset sijoitukset.

16. OMA PÄÄOMA

Milj. euroa	2018	2017
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	221,8	221,8
Osakepääoma 31.12.	221,8	221,8
Ylikurssirahasto 1.1.	257,9	257,9
Ylikurssirahasto 31.12.	257,9	257,9
Käyvän arvon rahasto 1.1.	4,4	2,7
Rahavirran suojaus	15,3	1,7
Käyvän arvon rahasto 31.12.	19,7	4,4
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	499,4	484,0
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	200,0	200,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	200,0	200,0
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	582,6	622,1
Tilikauden voitto / tappio	132,5	41,3
Osingonjako	-80,8	-80,7
Osakepohjainen kannustinjärjestelmä		
Luovutetut osakkeet	1,1	0,1
Palautuneet osakkeet	0,0	-0,2
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	635,4	582,6

Milj. euroa	2018	2017
Vapaa oma pääoma yhteensä 31.12.	835,3	782,6
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 334,7	1 266,6
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä 31.12.	835,3	782,6

OMIEN OSAKKEIDEN MUUTOKSET

	Milj. euroa	Kpl
Hankintameno/määrä 1.1.2018	20,1	2 988 935
Muutos	-1,1	-156 638
Hankintameno/määrä 31.12.2018	19,1	2 832 297

17. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Milj. euroa	2018	2017
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin		
Rakennukset ja rakennelmat	0,7	0,8
Koneet ja kalusto	0,9	1,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Aineettomat oikeudet	1,1	0,5
Muu aineeton omaisuus	2,4	3,0
Yhteensä	5,2	5,8
Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos		
Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	5,8	6,9
Poistoeron muutos tuloslaskelmassa	-0,7	-1,1
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	5,2	5,8

31.12.2018 kertyneiden poistoerojen laskennallinen verovelka oli 1,0 milj. euroa (1,2).

18. PAKOLLISET VARAUKSET

Milj. euroa	2018	2017
Pitkäaikaiset varaukset		
Eläkevaraukset	5,8	5,9
Muut pakolliset varaukset		
Ympäristövaraukset	13,0	11,4
Muut pakolliset varaukset yhteensä	13,0	11,4
Pitkäaikaiset varaukset yhteensä	18,8	17,3
Lyhytaikaiset varaukset		
Muut pakolliset varaukset		
Henkilöstökuluvaraukset	0,4	0,4
Uudelleenjärjestelyvaraukset	1,0	4,5
Lyhytaikaiset varaukset yhteensä	1,4	4,9
Varaukset yhteensä	20,1	22,2
Muutos pakollisissa varauksissa		
Pakolliset varaukset 1.1.	22,2	21,5
Varausten käyttö tilikauden aikana	-3,7	-1,2
Käyttämättömien varausten peruuttaminen	0,0	-0,3
Varausten lisäys tilikauden aikana	1,7	2,1
Pakolliset varaukset 31.12.	20,1	22,2

Ympäristöriskit ja -vastuut esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.6.

19. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Milj. euroa	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	295,0	215,0
Muut pitkäaikaiset velat	371,9	472,9
Yhteensä	666,9	687,9
Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen		
2020 (2019)	55,4	110,0
2021 (2020)	0,0	205,0
2022 (2021)	150,0	0,0
2023 (2022) tai myöhemmin	461,4	372,9
Yhteensä	666,9	687,9
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	90,0	0,0
Muut pitkäaikaiset velat	371,4	372,9
Yhteensä	461,4	372,9

Muut pitkäaikaiset velat sisältävät 150 milj. euron joukkovelkakirjalainan (erääntyy 13.5.2022) sekä 200 milj. euron joukkovelkakirjalainan (erääntyy 30.5.2024).

20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Milj. euroa	2018	2017
Korolliset lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	10,0	20,6
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	100,0	0,0
Muut korolliset lyhytaikaiset velat		
Konserniyhtiöille	1 041,9	987,5
Muille	20,9	20,4
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	1 172,9	1 028,6

Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille sisältävät 100 milj. euron joukkovelkakirjalainan (erääntyy 27.5.2019)

Milj. euroa	2018	2017
Korottomat lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot		
Muilta	1,6	0,5
Yhteensä	1,6	0,5
Ostovelat		
Konserniyhtiöille	47,9	37,7
Muille	78,1	91,8
Yhteensä	126,0	129,5
Siirtovelat		
Konserniyhtiöille	11,9	8,2
Muille	69,8	59,8
Yhteensä	81,8	68,0
Muut korottomat velat	9,5	9,1
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	218,8	207,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä	1 391,7	1 235,6
Siirtovelat		
Palkat	11,4	12,3
Korot ja kurssierot	10,1	9,8
Muut erät	60,3	45,9
Yhteensä	81,8	68,0

21. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

NIMELLISARVOT

Milj. euroa	2018 Yhteensä	2017 Yhteensä
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinisopimukset	358,1	287,1
joista rahavirran suojaukseen	14,1	
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimukset	245,0	270,0
joista rahavirran suojaukseen	145,0	170,0
joista käyvän arvon suojaukseen	100,0	100,0
Muut johdannaiset		
Ostetut sähkösisopimukset (GWh)	2 107,0	1 651,0
Sähkötermiinisopimukset	2 107,0	1 494,0
joista rahavirran suojaukseen	2 107,0	1 494,0
Sähköfutuurisopimukset		158,0
joista rahavirran suojaukseen		158,0

KÄYVÄT ARVOT

2018, milj. euroa	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset			
Valuuttatermiinisopimukset	2,3	2,2	0,2
joista rahavirran suojaukseen	0,1		0,1
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	1,7	1,3	0,4
joista rahavirran suojaukseen		1,3	-1,3
joista käyvän arvon suojaukseen	1,7		1,7
Muut johdannaiset			
Ostetut sähkötermiinisopimukset	24,5		24,5
joista rahavirran suojaukseen	24,5		24,5

KÄYVÄT ARVOT

2017, milj. euroa	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuuttajohdannaiset			
Valuuttatermiinisopimukset	4,7	1,3	3,4
joista rahavirran suojaukseen			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	2,7	1,6	1,0
joista rahavirran suojaukseen		1,6	-1,6
joista käyvän arvon suojaukseen	2,7		2,7
Muut johdannaiset			
Ostetut sähkötermiinisopimukset	6,1		6,1
joista rahavirran suojaukseen	6,1		6,1
Ostetut sähköfutuurisopimukset		0,1	-0,1
joista rahavirran suojaukseen		0,1	-0,1

22. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Milj. euroa	2018	2017
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta		
Lainoista	363,7	410,4
Muista sitoumuksista	54,7	50,2
Muiden puolesta	2,5	3,5
Yhteensä	420,9	464,1
Muut vastuut		
Muiden puolesta	6,1	0,0
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4,1	4,1
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään 5 vuoden kuluttua maksettavat	9,0	9,0
Yli 5 vuoden kuluttua maksettavat	5,8	5,4
Yhteensä	18,9	18,5

23. KEMIRA OYJ:N OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUKSET

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
AS Kemivesi	100,00	100,00
Kemira Argentina S.A.	100,00	15,80
Kemira Cell Sp. z.o.o.	55,00	55,00
Kemira Chemicals (Nanjing) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (Shanghai) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (UK) Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (Yanzhou) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals Brasil Ltda.	100,00	99,87
Kemira Chemicals Canada Inc.	100,00	100,00
Kemira Chemicals Korea Corporation	100,00	100,00
Kemira Chemie Ges.mbH	100,00	100,00
Kemira Chile Comercial Limitada	100,00	99,00
Kemira Europe Oy	100,00	100,00
Kemira Germany GmbH	100,00	100,00
Kemira GrowHow A/S	100,00	100,00
Kemira Hong Kong Company Limited	100,00	100,00
Kemira International Finance B.V.	100,00	100,00
Kemira KTM d.o.o.	100,00	100,00
Kemira Operon Oy	100,00	100,00
Kemira Świecie Sp. z.o.o.	100,00	100,00
Kemira Water Danmark A/S	100,00	100,00
Kemira Water Solutions Brasil	100,00	100,00
PT Kemira Indonesia	100,00	74,80
PT Kemira Chemicals Indonesia	99,77	99,77

KEMIRA OYJ:N HALLITUKSEN VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN JAKOEHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018 ovat 835 333 094 euroa, josta tilikauden tulos on 132 458 292 euroa.

Hallitus ehdottaa 21.3.2019 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,53 euroa osaketta kohden. Osingonmaksun täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Voitonjakoehdotuksen tekopäivänä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa on 152 510 260 osaketta, jota vastaava osingon kokonaismäärä on 80 830 438 euroa. Voitonjakokelpoisia varoja jätetään omaan pääomaan 754 502 657 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 7. päivänä helmikuuta 2019

Jari Paasikivi
Puheenjohtaja

Kerttu Tuomas
Varapuheenjohtaja

Wolfgang Büchele

Shirley Cunningham

Kaisa Hietala

Timo Lappalainen

Jari Rosendal
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Kemira Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Kemira Oyj:n (y-tunnus 0109823-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.2 ja emoyhtiön liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa	Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa
<p>Liikearvon arvonalentumistestaus</p> <p>Konsernitilinpäätökseen 31.12.2018 kirjatun liikearvon määrä on 512,5 miljoonaa euroa. Johto on suorittanut liikearvon arvonalentumistestauksen, jonka tulosten perusteella yhtiö ei ole kirjannut 31.12.2018 tase-erään kohdistuvia arvonalentumisia.</p> <p>Yhtiön tekemiin liikearvon arvonalentumistestauksiin liittyy merkittävää johdon käyttämää harkintaa jotka liittyvät muun muassa seuraaviin käyttöarvolaskelmiin sisältyviin olettamiin ja arvioihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvioidut tulevaisuudessa tuottamat rahavirrat.; • Pitkän aikavälin arvioidut kasvuolettamat; ja • Käytetty diskonttauskorko. <p>Tarkemmat tiedot johdon suorittamasta liikearvon arvonalentumistestauksesta johdon käyttämistä arvioista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.1.</p>	<p>Suorittamamme tilintarkastuksen yhteydessä olemme arvioineet kriittisesti johdon tekemiä arvioita tulevista rahavirroista, sekä verranneet johdon arvonalentumistestauksessa käyttämiä arvioita vahvistettuihin budjetteihin ja ennusteisiin. Olemme arvioineet yhtiön arvonalentumistestauksen prosesseja sekä rahavirtalaskelmia, joiden perusteella laskelmat ovat laadittu. Olemme arvioineet arvonalentumistestauslaskelman laskentateknistä asianmukaisuutta.</p> <p>Olemme arvioineet konsernitaseeseen 31.12.2018 kirjatun liikearvon arvostusta tukevaa johdon suorittamaan arvonalentumistestausta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvioimalla ennusteisiin vaikuttavia merkittävimpiä liiketoiminnan kehitykseen liittyviä olettamuksia segmenteittäin; • Arvioimalla kasvuennusteita toteutuneeseen kehitykseen verrattuna; • Vertaamalla käytettyjä diskonttokorkoja ulkopuolisista lähteistä saatuu tietoon; ja • Suorittaneet herkkyyksianalyysin pitkän aikavälin olettamille sekä käytettyyn diskonttauskorkoon. <p>Olemme arvioineet myös tilinpäätöksen liitetiedossa 3.1. esitettyä herkkyyksianalyysiä niiden keskeisten tekijöiden osalta, joiden olennainen muuttuminen voisi johtaa merkittävään liikearvon arvonalentumiseen.</p>	<p>Muiden osakkeiden käyvän arvon määrittely</p> <p>Konsernitilinpäätökseen 31.12.2018 sisältyvien muiden osakkeiden määrään 228,4 miljoonaa euroa sisältyvien lähinnä Pohjolan Voima Oy:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakkeiden käyvän arvon määrä on noin 226,9 miljoonaa euroa.</p> <p>Kyseisten rahoitusvarojen käypään arvoon arvostaminen sisältää johdon merkittäviä arvioita liittyen seuraaviin osa-alueisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arviot sähkön tulevista markkinahinnoista Suomessa; • Arviot sähkön tulevista tuotantokustannuksista; ja • Arviot käyvän arvon määrittämisessä käytetyn arvos-tusmallin diskonttauskorkona käytetyn keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) suuruudesta. <p>Tarkemmat tiedot muiden osakkeiden arvostusmalleista, sekä johdon käyttämistä arvioista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.</p> <p>Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c)-kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.</p>	<p>Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet käsittivät johdon arvostusmallissa käyttämien sähkön markkinahinnan ja tuotantokustannusten olettamien arvioinnin suhteessa kolmannen osapuolen arvioihin.</p> <p>Tämän lisäksi olemme arvioineet yhtiön käyvän arvon määrittelyyn liittyviä prosesseja, sekä arvioineet yhtiön käyttämän arvostusmallin laskentateknistä asianmukaisuutta.</p> <p>Olemme arvioineet johdon käyttämiä keskimääräiseen painotettuun pääomakustannukseen (WACC) perustuvan diskonttauskorkoon liittyviä olettamuksia.</p> <p>Vertasimme olettamuksia sekä arvioimme näiden olettamien kohtuullisuutta suhteessa käytettävissä oleviin kolmannen osapuolen arvioihin.</p>

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyyden riskejä.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitalinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia

tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleisistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoitoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

TILINTARKASTUSTOIMEKSIANTOA KOSKEVAT TIEDOT

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 21.3.2012 alkaen yhtiöjakoisesti 7 vuotta.

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

MUUT LAUSUNNOT

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 7. helmikuuta 2019

Deloitte Oy

Tilintarkastusyhteisö

Jukka Vattulainen

KHT

Tuloskehitys neljännesvuosittain

Milj. euroa	1–3	4–6	7–9	10–12	2018 Yhteensä	1–3	4–6	7–9	10–12	2017 Yhteensä
Liikevaihto										
Pulp & Paper	368,7	376,0	385,2	390,4	1 520,2	372,2	368,9	363,0	372,8	1 476,9
Industry & Water	245,0	271,7	284,4	271,5	1 072,6	237,8	248,3	259,2	263,8	1 009,1
Yhteensä	613,7	647,6	669,6	661,8	2 592,8	610,0	617,2	622,2	636,6	2 486,0
Käyttökate ¹⁾										
Pulp & Paper	42,1	44,6	48,2	53,0	187,8	45,1	45,1	34,6	55,1	179,9
Industry & Water	26,1	38,0	34,6	28,3	127,0	21,5	22,0	35,7	23,4	102,5
Yhteensä	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8	66,7	67,0	70,2	78,4	282,4
Liikevoitto ¹⁾										
Pulp & Paper	18,2	21,1	14,6	25,8	79,8	22,9	23,0	10,4	30,6	86,9
Industry & Water	14,5	17,4	21,3	15,3	68,5	9,7	10,5	23,0	11,2	54,4
Yhteensä	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2	32,6	33,5	33,4	41,8	141,4
Rahoituskulut, netto	-3,9	-7,4	-7,9	-5,8	-25,0	-6,7	-7,7	-7,4	-7,1	-28,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,2
Voitto ennen veroja	28,8	31,1	28,1	35,4	123,3	26,1	25,9	26,1	34,6	112,6
Tuloverot	-5,8	-7,5	-5,9	-8,9	-28,1	-6,3	-6,2	-6,1	-8,8	-27,4
Tilikauden tulos	23,0	23,5	22,1	26,5	95,2	19,8	19,6	20,0	25,8	85,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen										
Emoyhtiön omistajille	21,3	21,8	20,6	25,5	89,1	18,3	17,7	18,4	24,3	78,6
Määräysvallattomille omistajille	1,7	1,8	1,5	1,0	6,1	1,6	1,9	1,7	1,5	6,6
Tilikauden tulos	23,0	23,5	22,1	26,5	95,2	19,8	19,6	20,0	25,8	85,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa	0,14	0,14	0,14	0,17	0,58	0,12	0,12	0,12	0,16	0,52

1) Sisältävät vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Täsmäytys IFRS-lukuihin

Milj. euroa	1-3	4-6	7-9	10-12	2018 Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	2017 Yhteensä
VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITTOSSA										
Operatiivinen käyttökate										
Pulp & Paper	42,7	45,4	52,3	51,2	191,7	46,0	47,8	48,5	55,4	197,7
Industry & Water	26,6	34,8	36,7	33,3	131,5	22,9	29,3	36,0	25,3	113,6
Yhteensä	69,4	80,2	89,0	84,5	323,1	69,0	77,1	84,5	80,7	311,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3	-2,3	-10,1	-14,3	-2,2	-28,9
Käyttökate	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8	66,7	67,0	70,2	78,4	282,4
Operatiivinen liikevoitto										
Pulp & Paper	18,9	22,0	26,6	24,1	91,6	23,8	25,7	24,4	30,9	104,8
Industry & Water	15,0	23,0	23,4	20,8	82,2	11,1	17,9	23,4	13,1	65,5
Yhteensä	33,9	45,1	50,0	44,8	173,8	34,9	43,6	47,7	44,0	170,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-1,2	-6,6	-14,1	-3,7	-25,6	-2,3	-10,1	-14,3	-2,2	-28,9
Liikevoitto	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2	32,6	33,5	33,4	41,8	141,4
Operatiivinen käyttökate	69,4	80,2	89,0	84,5	323,1	69,0	77,1	84,5	80,7	311,3
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat	0,0	-0,8	-5,5	-2,7	-8,9	-1,9	-7,5	-1,2	-2,4	-13,1
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa	-0,2	0,0	0,0	3,1	2,8	0,1	0,2	0,3	-0,2	0,3
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti	0,0	5,7	0,0	0,0	5,7	0,0	-2,6	0,0	0,8	-1,9
Muut erät	-1,0	-2,6	-0,8	-3,6	-7,9	-0,5	-0,1	-13,4	-0,3	-14,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3	-2,3	-10,1	-14,3	-2,2	-28,9
Käyttökate	68,2	82,5	82,8	81,3	314,8	66,7	67,0	70,2	78,4	282,4

Milj. euroa	1–3	4–6	7–9	10–12	2018 Yhteensä	1–3	4–6	7–9	10–12	2017 Yhteensä
Operatiivinen liikevoitto	33,9	45,1	50,0	44,8	173,8	34,9	43,6	47,7	44,0	170,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa	-1,2	2,3	-6,2	-3,2	-8,3	-2,3	-10,1	-14,3	-2,2	-28,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistoissa ja arvonalentumisissa	0,0	-8,9	-7,9	-0,5	-17,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2	32,6	33,5	33,4	41,8	141,4
SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO JA OPERATIIVINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO										
Operatiivinen liikevoitto	33,9	45,1	50,0	44,8	173,8	34,9	43,6	47,7	44,0	170,3
Liikevoitto	32,7	38,5	35,9	41,1	148,2	32,6	33,5	33,4	41,8	141,4
Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,2
Sidottu pääoma	1 753,9	1 754,6	1 759,5	1 781,4	1 781,4	1 736,8	1 749,7	1 759,9	1 763,2	1 763,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, %	9,7	9,7	9,8	9,8	9,8	9,5	9,2	9,2	9,7	9,7
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	8,1	8,3	8,5	8,3	8,3	8,1	8,0	7,3	8,0	8,0
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA										
Vaihto-omaisuus	237,1	254,9	268,6	283,8	283,8	230,2	227,1	224,4	223,8	223,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	423,7	449,2	457,3	420,2	420,2	412,8	419,5	398,6	418,8	418,8
Poislukien rahoituserät muissa saamisissa	-22,2	-33,4	-33,1	-32,5	-32,5	-15,1	-21,2	-18,3	-21,4	-21,4
Ostovelat ja muut velat	495,2	405,4	421,5	439,1	439,1	490,3	384,2	385,6	422,8	422,8
Poislukien rahoituserät muissa veloissa	-96,5	-12,3	-9,9	-28,0	-28,0	-98,4	-5,6	-11,1	-12,0	-12,0
Nettokäyttöpääoma	240,0	277,6	281,1	260,4	260,4	236,0	246,8	230,3	210,5	210,5
KOROLLISET NETTOVELAT										
Pitkäaikaiset korolliset velat	758,8	658,4	653,1	646,3	646,3	592,1	690,9	674,5	669,1	669,1
Lyhytaikaiset korolliset velat	148,9	243,5	236,1	240,0	240,0	200,3	180,8	186,6	191,4	191,4
Korolliset velat	907,7	902,0	889,2	886,3	886,3	792,4	871,7	861,2	860,5	860,5
Rahavarat	229,9	129,3	144,9	144,9	144,9	131,5	113,7	160,5	166,1	166,1
Korolliset nettovelat	677,8	772,6	744,3	741,4	741,4	660,9	758,0	700,7	694,4	694,4

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Kemira Oyj:n osakepääoma 31.12.2018 oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kemira Oyj:n osakkeet ovat rekisterissä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä arvo-osuusjärjestelmässä.

OSAKKEENOMISTAJAT

Vuoden 2018 päättyessä Kemira Oyj:llä oli 34 378 rekisteröityä osakkeenomistajaa (35 571). Kemira Oyj:n osakkeiden ulkomaisten osakkeenomistajien osuus nousi 6 % vuoden aikana ja oli 27,4 % (25,8 %), sisältäen hallintarekisteröidyt omistukset. Kotitalouksien osuus oli 17,1 % (17,9 %). Kemiralla oli vuoden lopussa hallussaan omia osakkeita 2 832 297 kappaletta (2 988 935), mikä vastaa 1,8 % (1,9 %) kaikista Kemira Oyj:n osakkeista. Kuukausittain päivitettävä luettelo Kemiran suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä yhtiön internet-sivuilla www.kemira.fi > Sijoittajat.

LISTAUS JA KAUPANKÄYNTI

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on KEMIRA ja ISIN-koodi FI0009004824.

Kemira Oyj:n osakkeiden vuoden 2018 päätöskurssi Nasdaq Helsingissä oli 9,85 euroa (11,50). Osakkeen ylin hinta oli 12,03 euroa (12,44) ja alin 9,34 euroa (10,33). Keskimääräinen kurssi oli 11,00 euroa (11,47). Vuoden aikana osakekurssi laski 14 %, kun Nasdaq Helsinki Cap -indeksi laski 9 %. Eurooppalaisen kemiansektorin vertailuindeksi EUROSTOXX Chemicals laski 17 % vuonna 2018. Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli vuoden 2018 lopussa 1 502 miljoonaa euroa (1 752).

Kemira Oyj:n osakkeiden vaihto vuonna 2018 Nasdaq Helsingissä oli 44 miljoonaa kappaletta (54). Osakevaihdon kokonaisarvo laski 23 % 478,9 miljoonaan euroon (614,9). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 175 444 (215 814) osaketta.

Nasdaq Helsingin pörssin lisäksi Kemiran osakkeilla käytiin kauppaa useilla vaihtoehtoisilla tai monenkeskisillä kaupankäyntipaikoilla, kuten BATS, Chi-X ja Turquoise. Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaisvaihto vuonna 2018 oli 68 miljoonaa kappaletta (85), josta 35 % (36 %) tapahtui muilla kaupankäyntipaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä. Lähde: Nasdaq ja Kemira.com.

Ajantasainen tieto Kemiran osakekurssista on luettavissa yhtiön internetsivuilla www.kemira.fi > Sijoittajat.

OSINKOPOLITIikka JA OSINGONJAKO

Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 maksetaan osinkoa 0,53 euroa osakkeelta eli yhteensä 81 miljoonaa euroa (81). Yhtiökokous pidetään 21.3.2019. Osingon irtoamispäivä on 22.3.2019, täsmäytyspäivä 25.3.2019 ja maksupäivä 5.4.2019.

Huhtikuussa 2018 maksettiin 31.12.2017 päättyneen tilikauden tuloksesta osinkoa 0,53 euroa osakkeelta. Osingon täsmäytyspäivä oli 23.3.2018 ja osinko (yhteensä 81 miljoonaa euroa) maksettiin 5.4.2018.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Yhtiökokous, joka pidettiin 21.3.2018, valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 950 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n ("Helsingin pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Valtuutuksen perusteella ostotarjouksella ostettujen osakkeiden hinnan tulee perustua yhtiön osakkeista julkisessa kaupankäynnissä käytettyyn markkinahintaan. Minimihinta on markkinoiden alin hinta valtuutuskauden aikana ja maksimihinta on markkinoiden ylin hinta valtuutuskauden aikana.

Osakkeet hankitaan ja maksetaan Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi, käytettäväksi yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseen tai osana yhtiön osakepalkkiojärjestelmiä. Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2018 mennessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiöosakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseksi tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia

osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeantihin liittyvistä ehdoista. Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2019 saakka. Osakeantivaltuutusta on käytetty yhtiön hallituksen jäsenten palkitsemiseen liittyen.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat 511 885 (454 215) Kemira Oyj:n osaketta 31.12.2018 eli 0,33 % (0,29 %) osakkeista ja äänistä, sisältäen yhtiön oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen. Toimitusjohtaja Jari Rosendal omisti 77 200 (45 000) osaketta 31.12.2018. Konsernin johtoryhmän jäsenet, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, omistivat 107 961 (77 641) Kemira Oyj:n osaketta 31.12.2018, mikä vastasi 0,07 % (0,05 %) osakkeista ja äänistä, sisältäen yhtiön oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen. Ajantasainen tieto hallituksen ja johdon osakeomistuksista on nähtävissä yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2018

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	28 278 217	18,2
2	Solidium Oy	25 896 087	16,7
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmia	5 329 836	3,4
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 100 000	2,1
5	Nordea-rahastot	1 974 872	1,3
6	OP-Henkivakuutus Oy	1 403 278	0,9
7	Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	1 379 226	0,9
8	Valtion Eläkerahasto	700 000	0,5
9	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	618 541	0,4
10	Laakkonen Mikko	600 000	0,4
11	Pohjola Varainhoito	483 639	0,3
12	Paasikivi Pekka	434 000	0,3
13	Hulkko Juha Olavi	400 000	0,3
14	Valion Eläkekassa	379 450	0,3
15	Sigrid Juseliuksen Säätiö	365 000	0,2
	Kemira Oyj	2 832 297	1,8
	Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	42 582 397	27,4
	Muut yhteensä	38 585 717	24,7
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2018

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1–100	8 808	25,6	518 102	0,3
101–500	14 075	40,9	3 873 976	2,5
501–1 000	5 383	15,7	4 178 372	2,7
1 001–5 000	5 124	14,9	10 756 232	6,9
5 001–10 000	549	1,6	4 004 999	2,6
10 001–50 000	337	1,0	6 778 024	4,4
50 001–100 000	41	0,1	3 064 082	2,0
100 001–500 000	47	0,1	9 742 569	6,3
500 001–1 000 000	4	0,0	2 509 365	1,6
1 000 001–	10	0,0	109 916 836	70,8
Yhteensä	34 378	100,0	155 342 557	100,0

Tietoa sijoittajille

TALOUSTIETO VUONNA 2019

Kemira julkaisee kolme taloudellista raporttia vuonna 2019:

26.4.2019 Osavuositarkastus tammi–maaliskuu

19.7.2019 Puolivuositarkastus tammi–kesäkuu

24.10.2019 Osavuositarkastus tammi–syyskuu

Taloudelliset raportit sekä niihin liittyvät esitysaineistot ovat luettavissa Kemiran verkkosivuilla osoitteessa www.kemira.com > Sijoittajat. Samasta osoitteesta löytyvät myös Kemiran pörssitiedotteet, lehdistötiedotteet, vuosikertomukset, yritysraportit sekä muuta sijoittajietoa. Verkkosivulla voi rekisteröityä tilata yhtiön tiedotteita sähköpostitse sekä tilinpäätöksiä, joita saa tilattua myös Kemiran konserniviestinnästä numerosta 010 8611.

SIOITTAJASUHTEET

Kemiran sijoittajasuhdetoiminnan tärkein tehtävä on tarjota pääomamarkkinoille avointa ja luotettavaa tietoa Kemirasta ja sen toimintaympäristöstä, antaaksemme markkinaosapuolille todenmukaisen yleiskuvan Kemirasta sijoituskohteena. Sijoittajaviestinnällä haluamme varmistaa, että markkinoilla toimivat osapuolet saavat luotettavaa ja ajankohtaista tietoa Kemirasta tasapuolisesti ja säännöllisin väliajoin. Kemiran kotipaikka on Helsinki, ja yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Kemira noudattaa Suomen lakeja sekä Nasdaq Helsingin ja Finanssivalvonnan säännöksiä.

HILJAINEN JAKSO

Kemira pitää hiljaisen jakson ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkaisua. Tänä aikana Kemiran edustajat eivät kommentoi kyseisen raportointijakson tilinpäätöstä tai osavuositarkastusta. Hiljaiset jaksot sekä taloustiedon julkaisupäivät voi tarkistaa Kemiran verkkosivuilta [Sijoittajakalenteri](#)-otsikon alta.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 21.3.2019 kello 13.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki. Kaikki osakkeenomistajat, jotka ovat

yhtiökokouksen täsmäytyspäivään 11.3.2019 mennessä rekisteröityneet Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon, ovat oikeutettuja osallistumaan yhtiökokoukseen. Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen on alkanut 8.2.2019, jolloin rekisteröitymisohjeet on julkaistu pörssitiedotteella sekä Kemiran verkkosivuilla www.kemira.fi > Sijoittajat > Hallinto > Yhtiökokous > Yhtiökokous 2019. Yhtiökokouksen päätökset julkistetaan pörssitiedotteella välittömästi kokouksen päätyttyä.

OSINGONMAKSU

Osingonjakoehdotus vuodelle 2018 löytyy sivulta 96.

OSOITTEENMUUTOKSET

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ilmoittamaan arvo-osuustiliä hoitavaan pankkiin tai pankkiiriliikkeeseen. Näin tiedot päivittyvät myös Euroclear Finland Oy:n ylläpitämiin rekistereihin, joita Kemira käyttää postittaessaan osakkeenomistajilleen tietoa. Jos osakkeenomistajan tilinhoitajana on Suomen Arvopaperikeskus, osoitteenmuutokset ilmoitetaan Suomen Arvopaperikeskukseen.

SIOITTAJASUHTEET

Olli Turunen, sijoittajasuhteista vastaava johtaja

puh. 040 552 8907

olli.turunen@kemira.com

OSAKKEEN PERUSTIEDOT

Listaus: Nasdaq Helsinki Oy

Kaupankäyntitunnus: KEMIRA

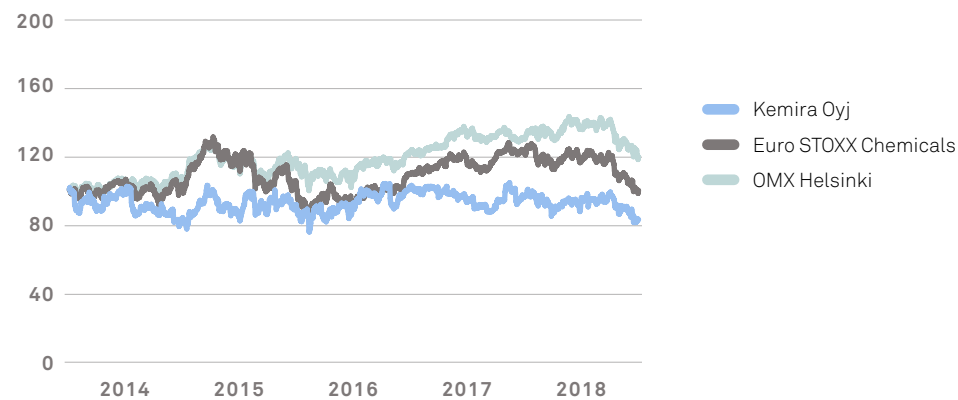
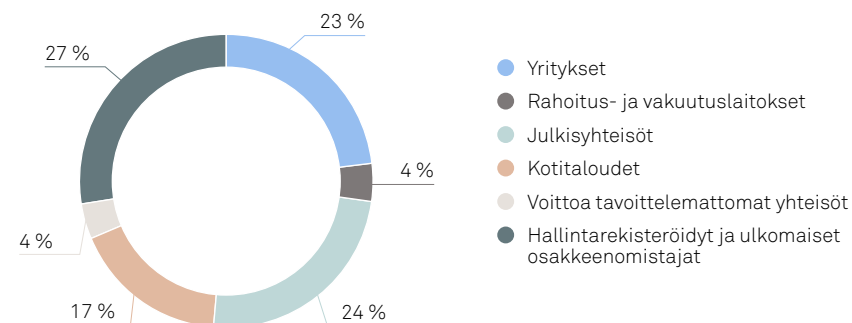
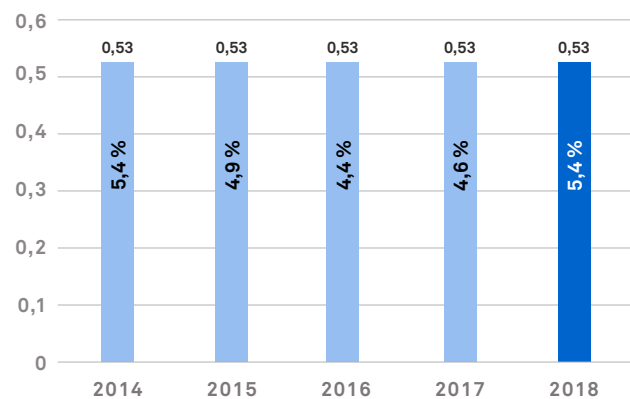
ISIN-koodi: FI0009004824

Toimialaryhmä: Perusteollisuus

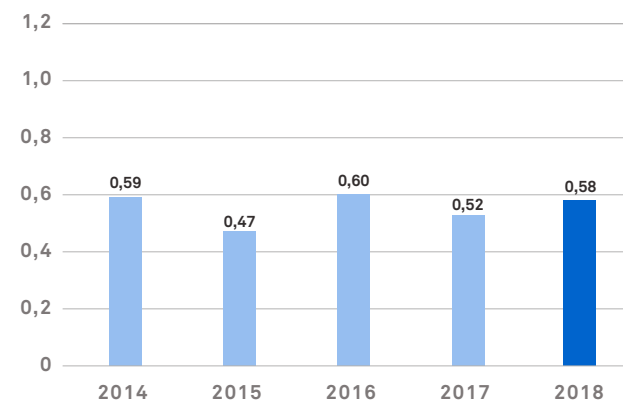
Toimiala: Kemikaaliteollisuus

Osakemäärä 31.12.2018: 155 342 557

Listautumispäivä: 10.11.1994

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS 2014–2018

OMISTUSJAKAUMA 31.12.2018

**OSINKO/OSAKE, euroa
JA EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO, %¹⁾**

¹⁾ Osinko vuodelta 2018 on hallituksen esitys osingoksi yhtiökokoukselle.

OSAKEKOHTAINEN TULOS
euroa

KEMIRA on globaali kemianyhtiö, joka palvelee asiakkaita runsaasti vettä käyttävillä teollisuudenaloilla. Kilpailuetumme perustuu asiakkaiden prosessi- ja resurssitehokkuutta sekä laatua parhaiten tukeviin tuotteisiin ja asiantuntemukseen. Keskitymme massa- ja paperi-, öljy- ja kaasuteollisuuteen sekä veden käsittelyyn. Vuonna 2018 Kemiran liikevaihto oli noin 2,6 miljardia euroa ja henkilöstön määrä 4 915. Kemiran osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

WWW.KEMIRA.COM